

АНОТАЦІЇ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

КАФЕДРИ СОЦІАЛЬНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: 6.030102 Психологія ЦИКЛ ДИСЦИПЛІН ФУНДАМЕНТАЛЬНОЇ, ПРИРОДНИЧО-НАУКОВОЇ ТА ЗАГАЛЬНОЕКОНОМІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Варіативні дисципліни

Дисципліна: **Використання комп'ютерів у психолого-педагогічних дослідженнях**

Статус: варіативна.

Рік, семестр: 1 рік, 1 семестр.

Мета: ознайомити студентів з основними методами та способами використання комп'ютерної техніки для обробки результатів експериментальних та діагностичних досліджень.

Завдання: ознайомитися з основними принципами роботи комп'ютерних офісних програм Microsoft Office; оволодіти навичками планувати психологічні дослідження; використовувати комп'ютер для збору та обробки даних; здійснювати статистичну обробку результатів; готувати з допомогою комп'ютера статті та формувати презентаційні матеріали

Зміст дисципліни. Принципи наукових досліджень. Етапи наукового дослідження та можливості використання комп'ютерів. Історія використання комп'ютерів для наукових досліджень. Загальні напрямки використання комп'ютерів у наукових дослідженнях. Перешкоди на шляху пошуку ідей експериментів. Джерела ідей та гіпотез експериментів. Ресурси та принципи роботи Internet. Пошук інформації в Internet. Введення даних до комп'ютера. Статистична обробка з допомогою програми Microsoft Excel. Опис результатів дослідження. Використання програми Microsoft Word. Презентація результатів дослідження. Робота з програмою Microsoft PowerPoint та Microsoft Publisher. Додаткова обробка результатів дослідження: сканування тексту та зображень, робота з графікою.

Викладацький склад: Климчук В.О., кандидат психологічних наук, доцент; Дем'янчук Ю.Ю., викладач.

Тривалість: 3 кредити ECTS 90 годин – 18 тижнів, 2 годин на тиждень аудиторні, 3 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: модульний контроль (1), підсумковий контроль – залік

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ»

Спеціальність: 6.030102 Психологія

ЦИКЛ ГУМАНІТАРНИХ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ
ДИСЦИПЛІН Нормативні дисципліни

Дисципліна: **Вікова психологія**

Статус: нормативна.

Рік, семестр: **1 рік, 1,2 семестр.**

Мета: полягає в ознайомленні студентів із основними теоретичними положеннями формування та розвитку особистості у різні вікові періоди.

Завдання: ознайомити студентів з основними закономірностями і динамікою психічного розвитку та формування особистості в онтогенезі; ознайомити з проблемами періодизації психічного розвитку особистості та особливостями розвитку людини у різні вікові періоди; розглянути основні проблеми навчання, учіння, виховання особистості на різних етапах вікового розвитку та особливості педагогічної діяльності; ознайомити студентів з основними дослідженнями в галузі вікової та педагогічної психології; вчити самостійно будувати та проводити дослідження; формувати уміння застосовувати теоретичні знання у практичній роботі з дітьми різних вікових груп, батьками, вихователями та вчителями.

Зміст дисципліни. Становлення вікової психології як науки Методи вікової психології Закономірності та динаміка психічного розвитку і формування особистості в онтогенезі Проблеми періодизації психічного розвитку особистості Особливості психічного розвитку дитини раннього віку Особливості психічного розвитку дитини дошкільного віку Особливості психічного розвитку дорослої людини (від 20 до 60 років) Особливості психічного розвитку літньої людини (від 60 років).

Викладацький склад: кандидат психологічних наук, доцент **О.М. Савиченко**, асистент кафедри соціальної та практичної психології **Степанюк І.А.**

Тривалість: 432 години, 12 кредитів ECTS.

Оцінювання: поточне оцінювання, модульний контроль (4), підсумковий контроль – екзамен.

АНОТАЦІЯ ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ (АДАПТАЦІЙНИЙ ТРЕНІНГ)»

Спеціальність 6.030103 «Практична психологія»
ЦИКЛ ДИСЦИПЛІН ПРОФЕСІЙНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
Дисципліна нормативного циклу

Дисципліна: Вступ до спеціальності (адаптаційний тренінг).

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 1 рік, 1 семестр.

Мета: підготовка студентів до здобуття професії психолога в університеті, адаптація до нового соціального оточення.

Завдання: ознайомлення з організацією навчально-виховного процесу в Житомирському державному університеті імені Івана Франка; ознайомлення з основними видами діяльності практичного психолога та документами, які її регулюють; оволодіння навичками самостійної роботи з бібліотечними каталогами, бібліографічними довідниками, навчальною літературою та іншими джерелами знань по підготовці до виконання основних видів студентських робіт; ознайомлення з особливостями роботи та підготовкою практичного психолога до роботи в різних галузях; ознайомлення з особливостями виконання професійно-орієнтованих завдань з психології; аналіз професійних та особистісних якостей практичного психолога; вивчення особливостей мислення психологів, розгляд основних методів розвитку творчих здібностей у структурі особистості майбутніх психологів; ознайомлення з теоретичними та практичними засадами розвитку емпатії у майбутніх психологів; формувати у студентів-першокурсників навички ефективної взаємодії з колективом академічної групи, курсу та факультету (з адміністрацією, професорсько-викладацьким складом випускаючих кафедр, студентським активом факультету тощо); сприяти налагодженню активного міжособистісного спілкування всередині академічних груп першого курсу; сприяти формуванню активної соціальної позиції у студентів-першокурсників; формувати у студентів-першокурсників навички самоорганізації та самостійного розв'язання поточних навчальних проблем.

Зміст дисципліни. Альма-матер – Житомирський державний університет імені Івана Франка. Психологія як професійна діяльність. Психологія як навчальна дисципліна. Творче мислення та його розвиток у навчальній діяльності. Особистість психолога та шляхи його професійного зростання. Емпатія як критерій профпридатності психолога. Адаптація студентів-першокурсників до навчання у ЖДУ імені І. Франка. Розвиток здібностей як ресурс адаптації студентів - першокурсників ВНЗ. Студент-першокурсник і навчальне середовище. Студент-першокурсник і нове соціальне середовище. Студент-першокурсник і нова система соціальних цінностей. Студент-першокурсник і нові емоційні переживання.

Викладацький склад: Журавльова Л.П., доктор психологічних наук, професор кафедри соціальної та практичної психології, Савиченко О.М., кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної та практичної психології, Загурська І.С., кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної та практичної психології, Гречуха І.А., асистент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 4 кредити ЄКТС, 120 годин – 18 тижнів, 4 години на тиждень аудиторні, 2,4 годин на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання, 2 аудиторні модульні контрольні роботи.

АНОТАЦІЯ ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ (АДАПТАЦІЙНИЙ ТРЕНІНГ)»

Спеціальність 6.030102 «Психологія»
ЦИКЛ ДИСЦИПЛІН ПРОФЕСІЙНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
Дисципліна нормативного циклу

Дисципліна: Вступ до спеціальності (адаптаційний тренінг).

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 1 рік, 1 семестр.

Мета: підготовка студентів до здобуття професії психолога в університеті, адаптація до нового соціального оточення.

Завдання: ознайомлення з організацією навчально-виховного процесу в Житомирському державному університеті імені Івана Франка; ознайомлення з основними видами діяльності практичного психолога та документами, які її регулюють; оволодіння навичками самостійної роботи з бібліотечними каталогами, бібліографічними довідниками, навчальною літературою та іншими джерелами знань по підготовці до виконання основних видів студентських робіт; ознайомлення з особливостями роботи та підготовкою практичного психолога до роботи в різних галузях; ознайомлення з особливостями виконання професійно-орієнтованих завдань з психології; аналіз професійних та особистісних якостей практичного психолога; вивчення особливостей мислення психологів, розгляд основних методів розвитку творчих здібностей у структурі особистості майбутніх психологів; ознайомлення з теоретичними та практичними засадами розвитку емпатії у майбутніх психологів; формувати у студентів-першокурсників навички ефективної взаємодії з колективом академічної групи, курсу та факультету (з адміністрацією, професорсько-викладацьким складом випускаючих кафедр, студентським активом факультету тощо); сприяти налагодженню активного міжособистісного спілкування всередині академічних груп першого курсу; сприяти формуванню активної соціальної позиції у студентів-першокурсників; формувати у студентів-першокурсників навички самоорганізації та самостійного розв'язання поточних навчальних проблем.

Зміст дисципліни. Альма-матер – Житомирський державний університет імені Івана Франка. Психологія як професійна діяльність. Психологія як навчальна дисципліна. Творче мислення та його розвиток у навчальній діяльності. Особистість психолога та шляхи його професійного зростання. Емпатія як критерій профпридатності психолога. Адаптація студентів-першокурсників до навчання у ЖДУ імені І. Франка. Розвиток здібностей як ресурс адаптації студентів - першокурсників ВНЗ. Студент-першокурсник і навчальне середовище. Студент-першокурсник і нове соціальне середовище. Студент-першокурсник і нова система соціальних цінностей. Студент-першокурсник і нові емоційні переживання.

Викладацький склад: Журавльова Л.П., доктор психологічних наук, професор кафедри соціальної та практичної психології, Савиченко О.М., кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної та практичної психології, Загурська І.С., кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної та практичної психології, Гречуха І.А., асистент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 4 кредити ЄКТС, 120 годин – 18 тижнів, 3,5 годин на тиждень аудиторні, 2,8 годин на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання, 2 аудиторні модульні контрольні роботи.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: **6.030103 ПРАКТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ**

ЦИКЛ ГУМАНІТАРНИХ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН Нормативні дисципліни

Дисципліна: **Загальна психологія.**

Статус: нормативна.

Рік, семестр: **1 рік, 1, 2 семестр.**

Мета: ознайомлення студентів з актуальними проблемами сучасної психології, історією її розвитку, предметом та об'єктом дослідження, основними закономірностями розвитку та функціонування психіки в цілому та загальними закономірностями розвитку особистості, зокрема, особливостями організації дослідницької роботи та інтерпретації результатів, набуття знань про принципи та методи психології, основні положення та досягнення української та зарубіжної психологічної науки стосовно розгляду проблем загальної психології.

Завдання: оволодіння студентами категоріально-термінологічним апаратом психології; засвоєння основних понять та розвиток понятійного мислення; формування знань про закономірності розвитку і функціонування психіки як особливої форми життєдіяльності; про основні фізіологічні та психологічні основи психічної діяльності та загальні закономірності розвитку особистості; ознайомлення студентів з факторами розвитку особистості, умовами її становлення; реалізація системного підходу до висвітлення проблем структури особистості, регуляції діяльності, спілкування як багатопланового процесу; розвитку особистості у діяльності та спілкуванні; ознайомлення студентів з основними властивостями та закономірностями, віковими та індивідуальними особливостями розвитку уваги, відчуттів, сприймання, мислення та уяви людини; ознайомлення із вимогами та етичними аспектами проведення психологічних досліджень.

Зміст дисципліни. Основні поняття, принципи психології; основні теоретичні положення з проблем розвитку та функціонування психіки; закономірності розвитку основних психічних функцій; психологічні засади розвитку психіки у філогенезі та в онтогенезі; основні положення та досягнення української та зарубіжної психологічної науки стосовно розгляду питань загальної психології; аналізувати підходи різних психологічних шкіл та напрямків до вивчення психіки; аналізувати різні теоретичні моделі особистості та її складові компоненти; формувати навички роботи з теоретичним матеріалом та аналізу практичних ситуацій; формувати мету, конкретні завдання та програми дослідження; формулювати та перевіряти гіпотези досліджень, аналізувати сутність психічних процесів в залежності від факторів, що на них впливають; проводити дослідження психічних процесів та індивідуально-психологічних властивостей особистості; застосовувати комплекс методик при проведенні психологічного дослідження пізнавальної сфери особистості; аналізувати міжособові стосунки в групах та колективах;

інтерпретувати отримані результати, робити висновки; здійснювати аналіз та узагальнення інформації, забезпечувати формування висновків та пропозицій; виділяти й оцінювати біологічні, соціальні, культурні складові соціально-психологічних явищ.

Викладацький склад: Тичина І.М.. кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної та практичної психології; Гречуха І.А., асистент кафедри соціальної та практичної психології

Тривалість: 13 кредитів ECTS 390 годин – 18 тижнів, 6 годин на тиждень аудиторні, 5 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (9), модульний контроль (7), підсумковий контроль – екзамен.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: **6.030102 Психологія**

ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Дисципліна: **Загальна психологія.**

Статус: нормативна.

Рік, семестр: **1 рік, 1 і 2 семестр.**

Мета: ознайомлення студентів з актуальними проблемами сучасної психології, історією її розвитку, предметом та об'єктом дослідження, основними закономірностями розвитку та функціонування психіки, особливостями організації дослідницької роботи та інтерпретації результатів, набуття знань про принципи та методи психології, основні положення та досягнення української та зарубіжної психологічної науки стосовно розгляду проблем загальної психології.

Завдання: оволодіння студентами категоріально-термінологічним апаратом психології, засвоєння основних понять та розвиток понятійного мислення; формування знань про закономірності розвитку і функціонування психіки як особливої форми життєдіяльності; про основні фізіологічні та психологічні основи психічної діяльності та загальні закономірності розвитку особистості; ознайомлення студентів з факторами розвитку особистості, умовами її становлення; реалізація системного підходу до висвітлення проблем структури особистості, регуляції діяльності, спілкування як багатопланового процесу; розвитку особистості у діяльності та спілкуванні; ознайомлення студентів з основними властивостями та закономірностями, віковими та індивідуальними особливостями розвитку уваги, відчуттів, сприймання, мислення та уяви людини, ознайомлення із вимогами та етичними аспектами проведення психологічних досліджень.

Зміст дисципліни: підходи різних психологічних шкіл та напрямків до вивчення психіки; різні теоретичні моделі особистості та її складові компоненти; мета, конкретні завдання та програма дослідження; формулювання та перевірка гіпотез досліджень, сутність психічних процесів та індивідуально-психологічних властивостей особистості; комплекс методик при проведенні психологічного дослідження пізнавальної сфери особистості; аналіз міжособових стосунків в групах та колективах; інтерпретація отриманих результатів, аналіз та узагальнення інформації, формування висновків та пропозицій; визначення проблеми дослідження; в умовах дослідницької роботи в навчально-виховному закладі з метою забезпечення результативності професійної діяльності аналіз специфіки феномену, що вивчається, застосування академічних знань з загальної психології у розв'язанні завдань практичної психології.

Викладацький склад: Портницька Н.Ф., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної та практичної психології; Литвинчук А.І., асистент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 11 кредитів ECTS 330 годин – 18 тижнів в 1 семестрі, 17 тижнів в 2 семестрі; 4,5 години на тиждень в 1 семестрі; 5,4 години на тиждень в 2 семестрі - аудиторні, 3,8 години на тиждень в 1 семестрі; 5,2 години на тиждень в 2 семестрі – позааудиторні.

Оцінювання: модульний контроль (6), підсумковий контроль – залік у 1 семестрі та екзамен у 2.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: 6.030507 «Маркетинг», 6.030601 «Менеджмент»

ЦИКЛ ГУМАНІТАРНИХ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Нормативні дисципліни

Дисципліна: **Загальна та організаційна психологія**

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 1 рік, 1 семестр.

Мета: ознайомлення студентів з актуальними теоретичними та практичними проблемами сучасної загальної та організаційної психології, зокрема, з проблемою психологічних умов розвитку особистості в діяльності та спілкуванні, специфіки міжособистісних стосунків в групах та організаціях, а також усвідомлення необхідності психологічних знань у професійній діяльності.

Завдання:

- засвоєння психологічних знань з метою їх використання у професійній діяльності менеджера та маркетолога для знайдення ефективних засобів впливу на іншу людину чи групу людей;
- усвідомлення можливостей самовдосконалення й ефективної взаємодії з іншими людьми у процесі діяльності і спілкування;
- розвиток вмінь організації та проведення досліджень пізнавальної, мотиваційної, емоційно-вольової сфер особистості, врахування індивідуально-психологічних властивостей людини у роботі з нею;
- вміння здійснювати аналіз міжособистісних стосунків в групах людей та вміння здійснювати вплив на організаційні процеси.

Зміст дисципліни.

Місце психології в системі наук. Предмет і методи психології. Поняття про психіку. Етапи розвитку психології. Основні підходи до вивчення психіки. Поняття про особистість в психології. Свідомість і самосвідомість особистості. Самооцінка та рівень домагань особистості. Формування особистості. Вікові етапи розвитку особистості. Загальна характеристика пізнавальних процесів. Розвиток психіки. Психічна регуляція поведінки. Особистість і організація. Психологічні характеристики групи як структурного елементу організацій. Психологічні характеристики групи як структурного елементу організацій. Організаційна культура. Конфлікти в організаціях. Мотивація професійної діяльності. Місце і роль психологів в організації.

Викладацький склад: Кулаковський Т.Ю., кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної та соціальної психології

Тривалість: 3 кредити ECTS 90 годин – 18 тижнів, 2 годин на тиждень аудиторні, 3 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (9), модульний контроль (2), підсумковий контроль – екзамен.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: 6.030103 Практична психологія ЦИКЛ ДИСЦИПЛІН ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Нормативні дисципліни

Дисципліна: **Методика викладання психології.**

Статус: нормативна.

Рік, семестр: **1 рік, 1 семестр.**

Мета: набуття майбутніми психологами знань щодо методики передачі психологічних інтелектуальних надбань, формування навичок навчально-методичної діяльності.

Завдання: набуття майбутніми психологами знань щодо методики передачі психологічних інтелектуальних надбань; формування навичок навчально-методичної діяльності..

Зміст дисципліни. Викладання як сфера реалізації професійної діяльності психолога. Мета, завдання, предмет методики викладання психології. Особливості викладання психології у ВНЗ. Психологічні відмінності традиційної та інноваційної стратегії організації освіти. Нормативні документи, що визначають зміст освіти. Проблема ефективності викладання психології та засвоєння психологічних знань. Таксономія навчальних задач з психології. Дистанційне вивчення психології. Методи закріплення вивченого матеріалу. Керівництво науковою та самостійною роботою студентів. Методика підготовки лекційних та семінарських занять з психології. Методика перевірки і оцінки психологічних знань на заняттях. Перевірка та оцінка знань з психології. Засоби діагностики якості навчання у вищих навчальних закладах. Історія викладання психології у вищій школі. Сучасна психологічна освіта та її зміст. Основні тенденції сучасної психологічної освіти у світі. Технологія розробки навчального курсу. Методика організації та проведення практичних, лабораторних і семінарських занять у вищій школі. Знання наукової та практичної психології як основа навчального курсу. Організація навчальної ситуації та її структура. Форми спільної діяльності викладачів та студентів, що виникають в ситуації вирішення творчих задач. Професійна підготовка та діяльність викладача психології.

Викладацький склад: Гавриловська К.П., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 2,5 кредити ECTS 108 годин – 15 тижнів, 2 годин на тиждень аудиторні, 4 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання, модульний контроль (1), підсумковий контроль – залік

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: 6.030102 Психологія

ЦИКЛ ДИСЦИПЛІН ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Нормативні дисципліни

Дисципліна: **Методика викладання психології.**

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 1 рік, 1 семестр.

Мета: набуття майбутніми психологами знань щодо методики передачі психологічних інтелектуальних надбань, формування навичок навчально-методичної діяльності.

Завдання: набуття майбутніми психологами знань щодо методики передачі психологічних інтелектуальних надбань; формування навичок навчально-методичної діяльності.

Зміст дисципліни. Викладання як сфера реалізації професійної діяльності психолога. Мета, завдання, предмет методики викладання психології. Особливості викладання психології у ВНЗ. Психологічні відмінності традиційної та інноваційної стратегії організації освіти. Нормативні документи, що визначають зміст освіти. Проблема ефективності викладання психології та засвоєння психологічних знань. Таксономія навчальних задач з психології. Дистанційне вивчення психології. Методи закріплення вивченого матеріалу. Керівництво науковою та самостійною роботою студентів. Методика підготовки лекційних та семінарських занять з психології. Методика перевірки і оцінки психологічних знань на заняттях. Перевірка та оцінка знань з психології. Засоби діагностики якості навчання у вищих навчальних закладах. Історія викладання психології у вищій школі. Сучасна психологічна освіта та її зміст. Основні тенденції сучасної психологічної освіти у світі. Технологія розробки навчального курсу. Методика організації та проведення практичних, лабораторних і семінарських занять у вищій школі. Знання наукової та практичної психології як основа навчального курсу. Організація навчальної ситуації та її структура. Форми спільної діяльності викладачів та студентів, що виникають в ситуації вирішення творчих задач. Професійна підготовка та діяльність викладача психології.

Викладацький склад: Гавриловська К.П., кандидат психологічних наук наук, доцент, доцент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 2,5 кредити ECTS 90 годин – 15 тижнів, 2 годин на тиждень аудиторні, 4 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання, модульний контроль (1), підсумковий контроль – екзамен

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Спеціальність:

6.030103 ПРАКТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ

ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Дисципліни нормативної частини

Дисципліна: Методика проведення психологічної експертизи.

Статус: нормативна

Рік, семестр: 1 рік, 1 семестр.

Мета: набуття майбутніми психологами знань щодо структури, основних принципів та методів психологічної експертизи, а також ознайомлення студентів із вимогами до організації і планування роботи психологів у експертних комісіях; здійснення умов для формування професійного мислення спеціалістів, які працюватимуть у цій системі».

Завдання: Оволодіння студентами знань щодо видів та особливостей проведення психологічної експертизи. Ознайомити з актуальними проблемами в практичній діяльності психологів-експертів. Озброїти практичними навичками проведення психологічної експертизи та складання експертного висновку.

Зміст дисципліни. Психологічна експертиза як напрям діяльності практичних психологів. Предмет, об'єкт і основні завдання психологічної експертизи. Психологічна експертиза як процес вивчення, аналізу, оцінки будь-яких питань, проблем, рішень, що потребують спеціальних знань про природу і психіку людини, для надання науково-обґрунтованого висновку. Місце психологічної експертизи в загальній класифікації експертних наук. Основні поняття та методологічні принципи експертного аналізу. Особи та установи, які можуть залучатися до експертизи. Актуальні проблеми психологічної експертизи як напрямку практичної діяльності.

Галузі застосування психологічної експертизи. Види та особливості проведення психологічних експертиз. Нормативно правове регулювання діяльності експертів-психологів. Експерт, експертиза конфліктів в організації або між організаціями, експертиза психологічного та соціологічного інструментарію, що застосовується в навчальних закладах Міністерства освіти і науки України, гуманістична експертиза освіти, експертиза у соціальному управлінні, завдання психологічної експертизи, предмет психологічної експертизи, психолог-експерт, психологічна експертиза, психолого-педагогічна експертиза, судова експерт тиза, трудова експертиза.

Викладацький склад: Шмиглюк Г.А. старший викладач кафедри соціальної та практичної психології

Тривалість: 2 кредити ECTS 72 годин – 14 тижнів, 2 годин на тиждень аудиторні, 2,5 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (9), модульний контроль (1), підсумковий контроль – екзамен.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: 6.030103 Практична психологія ЦИКЛ ДИСЦИПЛІН ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Нормативні дисципліни

Дисципліна: **Методологічні та теоретичні проблеми психології.**

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 1 рік, 1 семестр.

Мета: ознайомлення студентів із методологічними засадами психологічної науки.

Завдання: оволодіння студентами категоріально-термінологічним апаратом психології; формування знань про основні проблеми психологічної науки..

Зміст дисципліни. Поняття про методологію науки. Місце методології психології в системі професійного психологічного знання. Функції і рівні методології. Структура методологічного знання. Функції методології як науки. Методологічний простір наукової психології. Категоріальний лад психології. Поняття про психосферу. Поняття про наукову парадигму як спосіб організації наукового знання. Теоретичні проблеми психології. Методологічні принципи психології. Проблема кризи в психології. Поняття про методологічну кризу. Кризові явища в психології (історичний аналіз). Перспективи розвитку психологічної науки. Способи подолання методологічних криз. Перспективи розвитку методології психології. Постнекласична парадигма в психології як картина світу. Ознаки постнекласичної науки в сучасних психологічних дослідженнях. Суб'єктно-вчинкова парадигма в сучасній психології. Ключові проблеми психології. Психофізична проблема. Психофізіологічна проблема. Проблема психогностики.

Викладацький склад: Гавриловська К.П., кандидат психологічних наук наук, доцент, доцент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 2.5 кредити ECTS 90 годин – 15 тижнів, 2 годин на тиждень аудиторні, 4 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання, модульний контроль (1), підсумковий контроль – екзамен

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: 6.030103 Практична психологія ЦИКЛ ДИСЦИПЛІН ФУНДАМЕНТАЛЬНОЇ, ПРИРОДНИЧО-НАУКОВОЇ ТА ЗАГАЛЬНОЕКОНОМІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Варіативні дисципліни

Дисципліна: **Основи інформатики та застосування ЕОМ у психології**

Статус: варіативна.

Рік, семестр: 1 рік, 1 семестр.

Мета: ознайомити студентів з основними способами використання комп'ютерних офісних програм Microsoft Office для планування, обробки та презентації результатів психологічних досліджень.

Завдання: ознайомитися з основними принципами роботи комп'ютерних офісних програм Microsoft Office; оволодіти навичками планування психологічних досліджень; використовувати комп'ютер для збору та обробки даних; здійснювати статистичну обробку результатів; готувати з допомогою комп'ютера статті та формувати презентаційні матеріали.

Зміст дисципліни. Основні напрямки роботи практичного психолога (психологічна діагностика, психологічне консультування, психологічна корекція та розвиток, психологічна профілактика, психологічна просвіта). Етапи наукового дослідження та можливості використання комп'ютерів. Пошук інформації в Internet. Ресурси та принципи роботи Internet. Структура психологічного дослідження. Гіпотеза як частина теорії. Загальні відомості про електронні таблиці Microsoft Excell. Правилами введення та редагування даних, створення та використання формул, їх статистична обробка. Поняття про якісний, кількісний аналізи та інтерпретацію результатів наукового дослідження. Способи наочно-графічного представлення результатів дослідження. Використання програми Microsoft Word для введення даних до комп'ютера. Формулювання висновків наукового дослідження. Форми представлення результатів наукового дослідження. Загальні відомості про мультимедійні презентації та правила використання програми Microsoft POWERPOINT. Основні напрями використання програми Microsoft PUBLISHER та розробка інформаційного буклету.

Викладацький склад: Климчук В.О., кандидат психологічних наук, доцент; Дем'янчук Ю.Ю., викладач.

Тривалість: 3,5 кредити ECTS 105 годин – 18 тижнів, 2,5 годин на тиждень аудиторні, 3 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: модульний контроль (1), підсумковий контроль – залік

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: 6.030102 Психологія

ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Дисципліна: **Практикум із загальної психології.**

Статус: нормативна.

Рік, семестр: **1 рік, 1 і 2 семестр.**

Мета: ознайомлення студентів з актуальними проблемами сучасної психології, історією її розвитку, предметом та об'єктом дослідження, основними закономірностями розвитку та функціонування психіки, особливостями організації дослідницької роботи та інтерпретації результатів, набуття знань про принципи та методи психології, основні положення та досягнення української та зарубіжної психологічної науки стосовно розгляду проблем загальної психології.

Завдання: оволодіння студентами категоріально-термінологічним апаратом психології; засвоєння основних понять та розвиток понятійного мислення; ознайомлення студентів з факторами розвитку особистості, умовами її становлення; реалізація системного підходу до висвітлення проблем структури особистості, регуляції діяльності, спілкування як багатопланового процесу; розвитку особистості у діяльності та спілкуванні; ознайомлення студентів з основними властивостями та закономірностями, віковими та індивідуальними особливостями розвитку уваги, відчуттів, сприймання, мислення та уяви людини; ознайомлення із вимогами та етичними аспектами проведення психологічних досліджень; оволодіння навичками виконання професійно-орієнтованих завдань з психології.

Зміст дисципліни: основні методи психологічного дослідження; загальні закономірності розвитку психіки в онтогенезі; закономірності та особливості функціонування пізнавальної сфери особистості; закономірності та особливості функціонування афективної сфери особистості; індивідуально-типологічні властивості та їх вплив на соціалізацію особистості; закономірності емоційно-вольові регуляції діяльності; структуру та закономірності розвитку особистості; уміння визначати проблему дослідження; уміння застосовувати методи пояснюючої, описової та практичної психології в умовах дослідницької роботи в навчально-виховному закладі з метою забезпечення науковості психологічних досліджень, аналіз специфіки досліджуваного феномену

Викладацький склад: Портницька Н.Ф., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної та практичної психології; Гречуха І.А., Литвинчук А.І., асистенти кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 10,5 кредитів ECTS 315 годин – 18 тижнів в 1 семестрі, 17 тижнів в 2 семестрі; 3,8 години на тиждень в 1 семестрі; 5,3 годин на тиждень в 2 семестрі - аудиторні, 3,6 години на тиждень в 1 семестрі; 5,3 години на тиждень в 2 семестрі – позааудиторні.

Оцінювання: модульний контроль (5), підсумковий контроль – залік у 2 семестрі.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Спеціальність: 6.030103 Практична психологія

ЦИКЛ ГУМАНІТАРНИХ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН Нормативні дисципліни

Дисципліна: Психологічні основи волонтерської діяльності.

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 1 рік, 2 семестр.

Мета: засвоєння базових знань з питань волонтерської діяльності та формування навичок участі у волонтерських проектах та їх розробки.

Завдання: ознайомити студентів з історією запровадження та законодавчою базою регуляції волонтерської діяльності; розкрити майбутнім фахівцям в психології психологічні теорії мотивації волонтерської діяльності; зорієнтувати в оволодінні навичками розробки та участі у волонтерських проектах.

Зміст дисципліни. Історія виникнення волонтерської діяльності та мережа волонтерських служб в Україні та за кордоном. Законодавче регулювання волонтерської діяльності в Україні. Психологічні теорії мотивації участі у волонтерській діяльності. Менеджмент волонтерської діяльності. Технологія розробки та участі у волонтерських програмах. Психологічна підтримка волонтерів та рефлексія.

Викладацький склад: асистент кафедри соціальної та практичної психології Степанюк І.А.

Тривалість: 3 кредити ECTS 90 годин – 16 тижнів, 42 годин - аудиторні, 48 години – індивідуальна/самостійна робота.

Оцінювання: поточне оцінювання, модульний контроль (3), підсумковий контроль – залік.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Спеціальність: 6.030103 Практична психологія

ЦИКЛ ГУМАНІТАРНИХ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН Нормативні дисципліни

Дисципліна: **Психологія інклюзивної освіти**

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 1 рік, 2 семестр.

Основною метою викладання дисципліни «Психологія інклюзивної освіти» підготовка майбутніх практичних психологів до роботи в інклюзивному середовищі та з людьми, які мають особливі освітні потреби.

Завдання: ознайомити студентів із принципами та стратегіями роботи психолога в інклюзивному середовищі та з людьми, які мають особливі освітні потреби.

Зміст дисципліни. Технологія інклюзивної освіти. Стратегії роботи, методи діагностики та прогнозування навчальних успіхів учнів з особливими освітніми потребами. Портфоліо дитини з особливими освітніми потребами. Методи психологічної підтримки осіб, які мають особливі освітні потреби. Портфоліо дитини з особливими освітніми потребами.

Викладацький склад: асистент кафедри соціальної та практичної психології Степанюк І.А.

Тривалість: 1 кредит ECTS 54 годин – 16 тижнів.

Оцінювання: поточне оцінювання, модульний контроль (1), підсумковий контроль – залік.

ДИСЦИПЛІНИ «ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ»

Спеціальність 6.030103 «Практична психологія»
ЦИКЛ ДИСЦИПЛІН ПРОФЕСІЙНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
Дисципліна самостійного вибору університету

Дисципліна: Психологія особистості.

Статус: вибіркова.

Рік, семестр: 1 рік, 2 семестр.

Мета: ознайомлення студентів з основними положеннями психологічних теорій особистості.

Завдання: ознайомлення із загальними підходами до вивчення теорій особистості; ознайомлення із основними положеннями та сферами застосування глибинної психології; ознайомлення з поглядами на поведінку людини представників гуманістичного та екзистенціального напрямків; ознайомлення з основними положеннями та дослідження, які проводились в когнітивному та соціально-когнітивному напрямку; вивчення наукових традицій у вітчизняній психології; ознайомлення з основними психологічними школами у вітчизняній та зарубіжній психології.

Зміст дисципліни. Психологія особистості: Вступ до дисципліни. Психодинамічний напрямок у персонології. Класичний психоаналіз З. Фрейда. Неофрейдистські теорії особистості. Гуманістичні та екзистенціальні теорії особистості. Біхевіоральний, когнітивний та соціально-когнітивний напрямки у персонології. Диспозиційний напрямок у психології особистості. Вітчизняні теорії особистості. Психологічні школи. Порівняльний аналіз теорій особистості.

Викладацький склад: Заброцький М.М., професор кафедри соціальної та практичної психології, Савиченко О.М., кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної та практичної психології, Загурська І.С., кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 5,5 кредитів ЄКТС, 165 годин – 16 тижнів, 4,6 годин на тиждень аудиторні, 5,6 годин на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання, 2 аудиторні модульні контрольні роботи.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: 6.030103 Практична психологія ЦИКЛ ДИСЦИПЛІН ВІЛЬНОГО ВИБОРУ СТУДЕНТА

Дисципліна: **Психологія релігії.**

Статус: дисципліна вільного вибору студента.

Рік, семестр: 1 рік, 1 семестр.

Мета: ознайомлення студентів із основними етапами розвитку психології релігії як самостійної дисципліни; базовими теоретичними підходами (як вітчизняними, так і зарубіжними) психології релігії; із суттю релігійної свідомості, її структурою та особливостями; із основними етапами філо- та онтогенетичного розвитку релігійності; із психологічними особливостями релігійного життя.

Завдання: оволодіння студентами категоріально-термінологічним апаратом психології релігії; формування знань чинників та етапів формування релігійності; ознайомлення із розумінням змісту феномену релігійності у межах різних психологічних підходів..

Зміст дисципліни. Проблематика психології релігії. Спільні та відмінні ознаки наукового, релігійного та містичного світогляду. Релігійність. Психологічна інтерпретація релігійних феноменів. Становлення психології релігії як самостійної дисципліни. Психологія релігії у межах різних психологічних підходів. Становлення психології релігії на вітчизняних теренах. Релігійність як риса українського національного характеру. Внутрішні чинники формування релігійності. Релігійні інстинкти. Зовнішні чинники формування релігійності. Етапи розвитку релігійності людини. Езотеричні психопрактики в національних релігійних традиціях світу. Ознаки релігійної особистості. Типи релігійних особистостей. Зовнішня релігійність. Внутрішня релігійність. Релігійна зрілість. Досвід релігійних переживань. Містичний досвід. Психологія релігійної віри. Змінені стани свідомості в системі релігійного досвіду. Психологічні особливості релігійного культу. Сповідь як психологічний феномен. Психологічні типи носіїв релігійного досвіду. Різновиди містичного досвіду. Сутність і структура трансу, психологічний механізм його дії.

Викладацький склад: Гавриловська К.П., кандидат психологічних наук наук, доцент, доцент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 2,5 кредити ECTS 90 годин – 15 тижнів, 2 годин на тиждень аудиторні, 4 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання, модульний контроль (1), підсумковий контроль – залік

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: 6.030103 Практична психологія

ЦИКЛ ДИСЦИПЛІН ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ Дисципліни вільного вибору університету

Дисципліна: Саморегуляції навчальної діяльності.

Статус: варіативна.

Рік, семестр: 1 рік, 1 семестр.

Мета: набуття майбутніми психологами знань щодо регуляції діяльності, а також формування у них навичок саморегуляції власної діяльності.

Завдання: надати інформацію про регуляцію діяльності та її види; ознайомити з особливостями регуляції навчальної та професійної діяльності; проаналізувати саморегуляцію діяльності; сформувати у студентів прийоми ефективної саморегуляції навчальної діяльності.

Зміст дисципліни. Поняття регуляції. Регуляція як предмет психологічного дослідження. Види регуляції: структурно-функціональна модель регуляції, діяльнісна, мотиваційна, емоційна, ціннісна та інші. Особливості регуляції у різних видах діяльності. Методи діагностики регуляції діяльності. Методи та прийоми розвитку саморегуляції.

Викладацький склад: Майстренко Т.М., старший викладач кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 4 кредити ECTS 120 годин – 3,5 години на тиждень аудиторні, 5 годин на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання, модульний контроль (1) залік.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: 6. 030102 «Психологія»

ЦИКЛ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

Дисципліна вільного вибору студента

Дисципліна: **Творчість у мистецькому дискурсі.**

Статус: дисципліна вільного вибору студента.

Рік, семестр: 1 рік, 1 семестр.

Мета: формування у майбутніх психологів системи знань щодо особливостей перебігу творчого процесу, формування творчої особистості, психологічних підходів щодо роботи з творчо обдарованою особистістю.

Завдання: вивчення таких проблем: література як вид мистецтва, творчий процес у життєписі митця, особливості перебігу творчого процесу, формування та розвиток творчої особистості.

Зміст дисципліни. Мистецтво як форма суспільної свідомості і духовної культури людства. Література та інші види мистецтва. Естетичні основи мистецької творчості. Художня творчість як феномен. Особливості і види творчої діяльності. Особливості перебігу творчого процесу. Етапи творчого процесу. Роль спостережливості у формуванні творчої особистості. Роль розвинутої уяви у розвитку творчої особистості, роль пам'яті та фантазування як складові творчої діяльності.

Викладацький склад: Марчук К. А., кандидат філологічних наук, асистент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 1,5 кредити ECTS 54 години – 18 тижнів, 1 година на тиждень аудиторні, 2 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання, модульний контроль (1), підсумковий контроль – залік.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: **6.030102 Психологія**

НОРМАТИВНА ЧАСТИНА

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Дисципліна: **Психологія праці.**

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 2 рік, 4 семестр.

Мета: вивчення механізмів становлення та розвитку індивідуальності як цілісного феномену, що існує в полі взаємодії біологічно-спадкових і соціально-набутих чинників активності суб'єкта.

Завдання: ознайомлення з індивідуальними, типологічними та груповими відмінностями, їх чинниками та наслідками; оволодіння знаннями структури індивідуальності; формування умінь здійснювати диференційно-психологічний аналіз особистості.

Зміст дисципліни. Предмет та основні завдання психології праці. Уявлення про працю та її значення у контексті культурно-історичного розвитку суспільства. Виникнення прикладної психології праці. Психотехніка та наукова організація праці. Індустріальний період розвитку психології праці. Методологічні основи та принципи проведення досліджень у психології праці. Методи досліджень у психології праці. Уявлення про працю у філософсько-релігійних практиках. Значення професії у епоху становлення капіталізму. Розвиток психології праці у межах психотехніки. Післявоєнний період розвитку психології праці: основні рушії та завдання. Психологія праці у 90х роках ХХ ст. Сучасний стан розвитку галузі. Психологія праці у системі наук. Нагальні проблеми психології праці. Місце психології праці в системі психологічних наук. Основні проблеми праці у сучасних умовах («вузька спеціалізація», «відчуження особистості від продуктів праці», безглузда праця, залежність працівника від своєї групи, «технократичне мислення», монотонність та рутинність праці, співвідношення професійної та позапрофесійної праці, співвідношення особистої та колективної відповідальності за результати праці, співвідношення особистісного та професійного у праці, престиж праці та її корисність, неоднозначна суспільна корисність праці). Елітарність професій та її вплив на професійний вибір особистості. Успішність праці як основа почуття власної гідності. Проблеми вибору у контексті сучасних геополітичних процесів та наукових пошуків. Історія еволюції суспільних поглядів на проблеми вибору людиною професії. Ринок праці в Україні та його вплив на соціальну політику у галузі професійної орієнтації дорослого населення. Поняття «суб'єкт праці». Структура особистості суб'єкта професійної діяльності. Основні етапи розвитку суб'єкта праці. Кризи професійного становлення. Проблеми професійних деструкцій та психічного вигорання. Значення фази адаптації у процесі професійного розвитку. Адаптація й адаптивні властивості особистості. Конструктивні і деструктивні межі професійного розвитку: всебічний розвиток особистості та «професійне

вигорання особистості».

Здібності як ресурс професійної адаптації суб'єкта праці. Поняття про професійно важливі якості. Розвиток здібностей працівника і формування індивідуального стилю професійної діяльності. Особливості розвитку особистості у процесі професійної переорієнтації. Компенсація і компенсаторні функції психіки. Особливості роботи пізнавальної сфери осіб з обмеженими можливостями. Поняття про інклюзивне середовище. Можливості інклюзії у професійній діяльності. Напрями роботи організаційного психолога на виробництві з працівниками. Стратегіально-типологічні особливості розвитку особистості у процесі професійної адаптації. Етапи розвитку особистості працівника у процесі професійної адаптації. Соціально-нормативна регуляція трудової діяльності у початковий період професійної адаптації. Пошукова активність працівника у період адаптації до професійної діяльності. Індивідуально-психологічні властивості суб'єкта праці. Емоційно-вольові процеси у регуляції професійної діяльності. Ситуаційна регуляція трудової діяльності. Статевовікова мінливість суб'єкта праці. Динаміка розвитку здібностей у процесі професійного розвитку. Проблеми стресу і дистресу у професійній діяльності. Проблема формування індивідуального стилю трудової діяльності. Розвиток професійної самосвідомості. Регулятивні процеси в структурі професійної діяльності. Мотивація праці. Основні положення структурно-генетичного підходу К.К. Платонова. Структура особистості і функціональні зв'язки між її елементами. Професійно важливі якості та їх вивчення. Здібності як ресурс ефективної професійної діяльності. Міжпарадигмальний аналіз проблеми вивчення здібностей у психології. Процедура професійного відбору: вимоги до планування і проведення. Диференційно-психологічні основи вивчення суб'єкта професійної діяльності. Проблема співвідношення темпераменту з іншими психічними властивостями. Працездатність та її динаміка. Працездатність та її динаміка. Фактори зміни працездатності у процесі професійної діяльності. Типологічні відмінності працездатності. Визначення і критерії стомлення та перевтоми. Механізми стомлення. Перші ознаки перевтоми. Стаді розвитку перевтоми. Фактори, які сприяють стомленню. Профорієнтація як прикладна галузь психології праці. Ринок праці в Україні та його вплив на соціальну політику у галузі професійної орієнтації дорослого населення. Вплив факторів соціального середовища на професійний розвиток особистості. Професіоналізації особистості у процесі трудової підготовки та навчання. Процеси чуттєвого пізнання у професійній діяльності. Психомоторика у професійній діяльності. Раціоналізація робочих рухів. Увага у професійній діяльності. Диференційно-психологічні особливості процесів мислення у професійній діяльності. Емоційні стани і вольові процеси в регуляції професійної діяльності. Психологічні поняття та критерії професійної діяльності. Загальна схема профвідбору. Рівні аналізу трудової діяльності. Прогнозування успішності діяльності працівника. Диференційно-психологічні аспекти становлення професіонала. Психологічна сумісність як умова успішності спільної трудової діяльності. Організаційна структура групи та психологічна сумісність. Психологія управління та організації виробничої діяльності. Виробничий конфлікт та його виникнення. Організаційно-психологічні умови вирішення виробничих конфліктів.

Соціально-психологічні феномени у групі. Психологія ділового спілкування. Структура ділової бесіди. Методи забезпечення результативного спілкування: встановлення контакту; поглиблення контакту; завершення контакту. Соціально-психологічна характеристика організації. Психологічна характеристика групи як структурного елементу організації. Співвідношення індивідуального та групового в управлінні організаціями. Психологічні особливості спільної діяльності в організації. Психологія впливу керівника на підлеглих. Проблеми міжособистісної взаємодії працівників. Психологічні умови ефективної спільної діяльності. Основні причини виникнення виробничих конфліктів. Поняття про стратегію поведінки. Ситуативний аналіз ефективності використання окремих стратегій поведінки у процесі виробничої взаємодії. Управління інформацією та громадська думка виробничого колективу. Структура комунікативної мережі. Зв'язки з громадськістю на виробництві: мета діяльності, методи та принципи.

Викладацький склад: Кириченко В.В., кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 3,5 кредити ECTS, 126 годин – 17 тижнів, 2,5 години на тиждень аудиторні, 2,5 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (16), модульний контроль (2), підсумковий контроль – екзамен.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: **6.030102 Психологія**

ВАРІАТИВНА ЧАСТИНА

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Дисципліна: **Психологія праці.**

Статус: варіативна: самостійного вибору університету.

Рік, семестр: 2 рік, 4 семестр.

Мета: вивчення механізмів становлення та розвитку індивідуальності як цілісного феномену, що існує в полі взаємодії біологічно-спадкових і соціально-набутих чинників активності суб'єкта.

Завдання: ознайомлення з індивідуальними, типологічними та груповими відмінностями, їх чинниками та наслідками; оволодіння знаннями структури індивідуальності; формування умінь здійснювати диференційно-психологічний аналіз особистості.

Зміст дисципліни. Предмет та основні завдання психології праці. Уявлення про працю та її значення у контексті культурно-історичного розвитку суспільства. Виникнення прикладної психології праці. Психотехніка та наукова організація праці. Індустріальний період розвитку психології праці. Методологічні основи та принципи проведення досліджень у психології праці. Методи досліджень у психології праці. Уявлення про працю у філософсько-релігійних практиках. Значення професії у епоху становлення капіталізму. Розвиток психології праці у межах психотехніки. Післявоєнний період розвитку психології праці: основні рушії та завдання. Психологія праці у 90х роках ХХ ст. Сучасний стан розвитку галузі. Психологія праці у системі наук. Нагальні проблеми психології праці. Місце психології праці в системі психологічних наук. Основні проблеми праці у сучасних умовах («вузька спеціалізація», «відчуження особистості від продуктів праці», безглузда праця, залежність працівника від своєї групи, «технократичне мислення», монотонність та рутинність праці, співвідношення професійної та позапрофесійної праці, співвідношення особистої та колективної відповідальності за результати праці, співвідношення особистісного та професійного у праці, престиж праці та її корисність, неоднозначна суспільна корисність праці). Елітарність професій та її вплив на професійний вибір особистості. Успішність праці як основа почуття власної гідності. Проблеми вибору у контексті сучасних геополітичних процесів та наукових пошуків. Історія еволюції суспільних поглядів на проблеми вибору людиною професії. Ринок праці в Україні та його вплив на соціальну політику у галузі професійної орієнтації дорослого населення. Поняття «суб'єкт праці». Структура особистості суб'єкта професійної діяльності. Основні етапи розвитку суб'єкта праці. Кризи професійного становлення. Проблеми професійних деструкцій та психічного вигорання. Значення фази адаптації у процесі професійного розвитку. Адаптація й адаптивні властивості особистості. Конструктивні і деструктивні межі професійного розвитку: всебічний розвиток особистості та «професійне

вигорання особистості».

Здібності як ресурс професійної адаптації суб'єкта праці. Поняття про професійно важливі якості. Розвиток здібностей працівника і формування індивідуального стилю професійної діяльності. Особливості розвитку особистості у процесі професійної переорієнтації. Компенсація і компенсаторні функції психіки. Особливості роботи пізнавальної сфери осіб з обмеженими можливостями. Поняття про інклюзивне середовище. Можливості інклюзії у професійній діяльності. Напрями роботи організаційного психолога на виробництві з працівниками. Стратегіально-типологічні особливості розвитку особистості у процесі професійної адаптації. Етапи розвитку особистості працівника у процесі професійної адаптації. Соціально-нормативна регуляція трудової діяльності у початковий період професійної адаптації. Пошукова активність працівника у період адаптації до професійної діяльності. Індивідуально-психологічні властивості суб'єкта праці. Емоційно-вольові процеси у регуляції професійної діяльності. Ситуаційна регуляція трудової діяльності. Статевовікова мінливість суб'єкта праці. Динаміка розвитку здібностей у процесі професійного розвитку. Проблеми стресу і дистресу у професійній діяльності. Проблема формування індивідуального стилю трудової діяльності. Розвиток професійної самосвідомості. Регулятивні процеси в структурі професійної діяльності. Мотивація праці. Основні положення структурно-генетичного підходу К.К. Платонова. Структура особистості і функціональні зв'язки між її елементами. Професійно важливі якості та їх вивчення. Здібності як ресурс ефективної професійної діяльності. Міжпарадигмальний аналіз проблеми вивчення здібностей у психології. Процедура професійного відбору: вимоги до планування і проведення. Диференційно-психологічні основи вивчення суб'єкта професійної діяльності. Проблема співвідношення темпераменту з іншими психічними властивостями. Працездатність та її динаміка. Працездатність та її динаміка. Фактори зміни працездатності у процесі професійної діяльності. Типологічні відмінності працездатності. Визначення і критерії стомлення та перевтоми. Механізми стомлення. Перші ознаки перевтоми. Стаді розвитку перевтоми. Фактори, які сприяють стомленню. Профорієнтація як прикладна галузь психології праці. Ринок праці в Україні та його вплив на соціальну політику у галузі професійної орієнтації дорослого населення. Вплив факторів соціального середовища на професійний розвиток особистості. Професіоналізації особистості у процесі трудової підготовки та навчання. Процеси чуттєвого пізнання у професійній діяльності. Психомоторика у професійній діяльності. Раціоналізація робочих рухів. Увага у професійній діяльності. Диференційно-психологічні особливості процесів мислення у професійній діяльності. Емоційні стани і вольові процеси в регуляції професійної діяльності. Психологічні поняття та критерії професійної діяльності. Загальна схема профвідбору. Рівні аналізу трудової діяльності. Прогнозування успішності діяльності працівника. Диференційно-психологічні аспекти становлення професіонала. Психологічна сумісність як умова успішності спільної трудової діяльності. Організаційна структура групи та психологічна сумісність. Психологія управління та організації виробничої діяльності. Виробничий конфлікт та його виникнення. Організаційно-психологічні умови вирішення виробничих конфліктів.

Соціально-психологічні феномени у групі. Психологія ділового спілкування. Структура ділової бесіди. Методи забезпечення результативного спілкування: встановлення контакту; поглиблення контакту; завершення контакту. Соціально-психологічна характеристика організації. Психологічна характеристика групи як структурного елементу організації. Співвідношення індивідуального та групового в управлінні організаціями. Психологічні особливості спільної діяльності в організації. Психологія впливу керівника на підлеглих. Проблеми міжособистісної взаємодії працівників. Психологічні умови ефективної спільної діяльності. Основні причини виникнення виробничих конфліктів. Поняття про стратегію поведінки. Ситуативний аналіз ефективності використання окремих стратегій поведінки у процесі виробничої взаємодії. Управління інформацією та громадська думка виробничого колективу. Структура комунікативної мережі. Зв'язки з громадськістю на виробництві: мета діяльності, методи та принципи.

Викладацький склад: Кириченко В.В., кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 3,5 кредити ECTS, 126 годин – 17 тижнів, 2,5 години на тиждень аудиторні, 2,5 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (16), модульний контроль (2), підсумковий контроль – екзамен.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: **6.030102 Психологія; 6.030103 Практична психологія**

ЦИКЛ ДИСЦИПЛІН ПРОФЕСІЙНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ Вільного вибору студента

Дисципліна: **Психологія масових комунікацій.**

Статус: варіативна (вільного вибору студента).

Рік, семестр: **2 рік, 3 семестр**

Мета: формування знань про масові комунікації, їх систему та специфіку окремих елементів, особливості функціонування та психологічні механізми впливу на масову психологію.

Завдання: знайомство з психологічними аспектами процесу масової комунікації, з його основними закономірностями, елементами, засобами та методами; формування вміння аналізувати вплив масової комунікації на масову свідомість і поведінку людей, організувати й проводити дослідження масово-комунікаційних процесів, виявляти особливості діяльності засобів масової інформації.

Зміст дисципліни. Предмет та основні поняття психології масових комунікацій. Виникнення масового суспільства, масова свідомість и громадська думка. Роль і особливості комунікації в масовому суспільстві. Рівні та функції масовокомунікаційного процесу. Система масової комунікації. Визначення та функції комунікатора. Психологічні характеристики комунікаційного повідомлення. Властивості та види засобів масової комунікації. Аудиторія як об'єкт і суб'єкт масової комунікації. Ефекти масової комунікації. Зворотній зв'язок в масовій комунікації. Психологічні особливості передачі інформації в масовій комунікації. Візуальна й вербальна комунікація. Перфоманс як канал комунікації. Основні психологічні механізми впливу ЗМІ на свідомість і поведінку людей. Наслідування, зараження та навіювання як механізми масової психології. Міфи в ЗМІ. Іміджмейкинг в масовій комунікації. Релігійні комунікації. Мода як масовий соціально-психологічний феномен. Психологія чуток та пліток. Психотехнології реклами. Способи впливу PR на громадську думку. Механізми маніпуляції масовою свідомістю в політиці. Структура і методи пропаганди. Використання стереотипів в масовій комунікації. Методи та прийоми маніпулювання в ЗМІ.

Викладацький склад: Пирог Г.В., кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри практичної та соціальної психології.

Тривалість: 1,5 кредити ЄКТС 54 години – 18 тижнів: 1 година на аудиторні, 2 години на позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (4), модульний контроль (1), підсумковий контроль – залік.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Спеціальність: 6.030102 Психологія
ЦИКЛ ДИСЦИПЛІН ПРОФЕСІЙНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
Дисципліни професійної і практичної підготовки

Дисципліна: **Використання усної народної творчості у навчально-виховному процесі.**

Статус: вибіркова (дисципліна вільного вибору студента)

Рік, семестр: **2 рік, 3 семестр.**

Мета: ознайомити майбутніх психологів з психологічними засадами застосування усної народної творчості для ціннісної підтримки розвитку здібностей дітей у процесі навчання і виховання.

Завдання дисципліни: ознайомити студентів з властивостями, функціями та регулятивними засобами усної народної творчості; ознайомити студентів з віковими, соціальними та індивідуальними аспектами розвитку здібностей дітей, можливостями регуляції розвитку здібностей у молодшому шкільному віці; формувати у студентів поняття про ціннісну підтримку розвитку здібностей особистості; формувати у студентів уміння здійснювати підбір засобів ціннісної підтримки, закріплених в усній народній творчості, для розвитку здібностей молодших школярів.

Зміст дисципліни. Загальна характеристика усної народної творчості. Усна народна творчість як предмет дослідження фольклористики. Основні підходи до визначення поняття фольклор. Властивості усної народної творчості. Функції усної народної творчості Жанри усної народної творчості. Школи вивчення усної народної творчості. Теорії походження фольклору. Проблема впливу усної народної творчості на становлення особистості у роботах вітчизняних авторів. Проблема впливу усної народної творчості на становлення особистості у роботах зарубіжних авторів. Засоби впливу усної народної творчості. Сензитивність періоду дитинства для засвоєння усної народної творчості. Загальна характеристика розвитку здібностей у молодшому шкільному віці. Віковий, індивідуальний та соціальний аспекти розвитку здібностей учнів початкових класів. Поняття рефлексивно-ціннісної регуляції розвитку учбових здібностей. Теоретична модель рефлексивно-ціннісної регуляції розвитку учбових здібностей у молодшому шкільному віці. Особливості рефлексії здібностей у молодшому шкільному віці. Основні тенденції у рефлексії молодшими школярами власних умінь, особистісних якостей, поцінування з боку найближчого соціального оточення. Позитивний та негативний вплив учбової діяльності на розвиток здібностей молодших школярів. Поняття ціннісної підтримки у роботах О.Л.Музики. Особливості ціннісної підтримки розвитку здібностей. Концептуальні засади програма розвитку здібностей та обдарованості „Три кроки”. Програма ціннісної підтримки розвитку здібностей молодших школярів засобами усної народної творчості. Ціннісна підтримка процесуальних мотивів діяльності. Ціннісна підтримка потреби у визнанні. Ціннісна підтримка співробітництва. Аналіз засобів ціннісної підтримки розвитку здібностей, закріплених в усній народній творчості різних етнічних груп.

Викладацький склад: Никончук Н.О., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 1,5 кредити ECTS, 54 години – 18 тижнів, 1 година на тиждень аудиторна, 2 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання, модульний контроль (1), підсумковий контроль – залік.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: 6.030103 Практична психологія*

ЦИКЛ ГУМАНІТАРНИХ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ
ДИСЦИПЛІН

Нормативні дисципліни

Дисципліна: **Математичні методи в психології.**

Статус: нормативна.

Рік, семестр: **2 рік, 4 семестр.**

Мета: ознайомити студентів з основними методами математико-статистичної обробки даних, отриманих в результаті експериментальних та діагностичних досліджень та навчити застосовувати їх на практиці.

Завдання: ознайомити студентів з основними поняттями прикладної статистики, з основами описової статистики та кореляційного аналізу, навчити використовувати методи статистичної перевірки гіпотез та методи багатомірного статистичного аналізу для обробки даних, отриманих в результаті експериментальних та діагностичних досліджень.

Зміст дисципліни. Змінні та їх вимірювання. Вимірювальні шкали. Параметрична та непараметрична статистика. Загальне поняття про зв'язок. Статистичний та функціональний зв'язок. Міри зв'язку в непараметричній статистиці: коефіцієнт кореляції Спірмена, Коефіцієнт кореляції ϕ . Множинна кореляція. Психологічна і статистична гіпотези. Особливості перевірки статистичної гіпотези. Задача зіставлення і порівняння. Задача порівняння розподілу ознак. факторний аналіз. Загальна мета багатомірного шкалювання. Мета та методи кластерного аналізу. Обчислювальні методи дерев класифікації: вибір критерію точності прогнозу, вибір типу вітвлення, визначення моменту припинення вітвлення, визначення оптимальних розмірів дерев.

Викладацький склад: Климчук В.О., кандидат психологічних наук, доцент, Кирильчук І.В, асистент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 3 кредити ECTS 108 годин – 18 тижнів, 2 годин на тиждень аудиторні, 4 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (9), модульний контроль (1), підсумковий контроль – екзамен

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: 6.030102 Психологія ЦИКЛ ДИСЦИПЛІН ФУНДАМЕНТАЛЬНОЇ, ПРИРОДНИЧО-НАУКОВОЇ ТА ЗАГАЛЬНОЕКОНОМІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Основна дисципліна

Дисципліна: Математичні методи у психології

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 2 рік, 3 семестр.

Мета: ознайомити студентів з основними методами математико-статистичної обробки даних, отриманих в результаті експериментальних та діагностичних досліджень та навчити застосовувати їх на практиці.

Завдання: ознайомитися з основними поняттями прикладної статистики, описовою статистикою та кореляційним аналізом, методами статистичної перевірки гіпотез та методами багатомірного статистичного аналізу

Зміст дисципліни. Основні поняття прикладної статистики; основи описової статистики та кореляційного аналізу, методи перевірки гіпотез та багатомірного статистичного аналізу, планувати психологічні дослідження; використовувати комп'ютер для збору та обробки даних; обчислювати вручну та з допомогою комп'ютера міри центральної тенденції та міри розмаху; проводити кореляційний та факторний аналіз; перевіряти з допомогою статистичних методів експериментально-психологічні гіпотези; формулювання висновків стосовно висунутої гіпотези на основі аналізу експериментальних даних; роботи з програмами статистичної обробки даних: STATISTICA 5.5; графічної репрезентації результатів досліджень з допомогою комп'ютера; роботи з електронним підручником з математичної статистики StatSoft

Викладацький склад: Климчук В.О., кандидат психологічних наук, доцент; Дем'янчук Ю.Ю., викладач, Кирильчук І.В.

Тривалість: 3,0 кредити ECTS 108 годин – 17 тижнів, 2 годин на тиждень аудиторні, 3 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: модульний контроль (1), підсумковий контроль – залік

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Напрямок підготовки: 6.030103 Практична психологія

ВАРІАТИВНА ЧАСТИНА

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Дисципліна: **Медіапсихологія.**

Статус: варіативна: дисципліни вільного вибору студента.

Рік, семестр: 2 рік, 3 семестр.

Мета вивчення курсу: формування цілісного уявлення про особливості взаємодії особистості з інформаційним середовищем, які дозволять майбутньому фахівцю у галузі психології ефективно розв'язувати виробничі завдання, пов'язані з інформаційною діяльністю суб'єкта соціальних відносин. Вивчення курсу передбачає загальне ознайомлення з психологією інформаційної діяльності як галуззю наукових психологічних знань і базується на узагальненнях та емпіричних дослідженнях представників різних наукових шкіл та історичних епох.

Завдання: ознайомити студентів із актуальними проблемами психології інформаційної діяльності; сформувати цілісну картину предметної області галузі, яка дасть можливість на науковому рівні вирішувати завдання, пов'язані з психологічними проблемами розвитку суб'єкта соціальних відносин у інформаційному середовищі; знаходити оптимальні шляхи профілактики та збереження психічного здоров'я особистості в умовах інформаційної діяльності; ознайомити з можливостями надання психологічної допомоги особистості, у ситуаціях, пов'язаних із порушеннями психофункціонального стану, які відбулися під впливом інформаційної діяльності.

Зміст дисципліни. Інформація та її значення у процесі суспільного розвитку. Мова та мовлення. Запис інформації. Збереження досвіду людини та запис інформації. Передача інформації. Перші знакові системи. Властивості інформації. Процеси формування та збереження інформації. Суб'єктивність-об'єктивність інформації. Цінність інформації. Особистісні знання особистості з інформаційним середовищем. Особистість як суб'єкт інформаційних відносин. Розвиток мовлення в онтогенезі. Вчення про ноосферу В.І. Вернадського. Психосоціальний розвиток особистості у медіасередовищі. Доступ до інформації. Екологічна безпека особистості у інформаційному середовищі. 3. Еколого-психологічні аспекти інформаційної діяльності у медіасередовищі. Міждисциплінарна операціоналізація поняття «інформація»: концептуальні підходи та історичний екскурс до проблематики. Еволюція інформаційних мереж. Важливість інформації у процесі соціальної еволюції. Загальні властивості інформації. Процеси формування, збереження та відтворення. Мова як засіб збереження інформації. Історіогенез розвитку мов. Поняття про «універсальні мови». Розвиток мови та мовлення в людському онтогенезі. Причини порушення мовного розвитку. Зв'язок мовлення та психічного розвитку людини. Поняття про екологію інформаційного простору. Психологічні закономірності психосоціального розвитку особистості у інформаційному середовищі. Фактори травмуючого впливу інформації на

психіку людини. Екологічні аспекти проектування інформаційних мереж: зміст, дозованість та доступ інформації. Роль мистецтва у процесі посилення інформаційної безпеки соціального середовища. Творче світосприйняття як особистісна диспозиція та адаптивна властивість суб'єкта соціальних відносин. Громадська думка як психологічний феномен. ЗМІ та їх використання для проведення інформаційної війни. Психологічні основи діяльності засобів масової інформації. Internet-ресурси та їх роль у конструюванні інформаційного середовища. Соціальні мережі. Закони формування територіальних спільнот. Соціально-психологічний аналіз формування ідентичності на рівні «Я», «Ми» та «Вони» (Б.Ф. Поршнєв). Поняття про громадськість. Громадська думка як основний інструмент державного управління. Вплив засобів масової інформації на громадську думку територіальної спільноти. Глобальне та територіальне ЗМІ: основні завдання та принципи роботи. Реклама як засіб формування громадської думки. Особливості створення соціальної реклами. RP-технології та особливості їх використання у процесі інформаційної діяльності. Політика як мистецтво управління соціальною спільнотою. Використання мережі Internet у процесі інформаційної діяльності особистості. Проблеми доступу до Internet-ресурсів та політика публічного використання інформації. Соціальні мережі та їх використання як засобу масової комунікації. Формування громадської думки Internet-спільноти та її вплив соціально-політичне життя країни. Принципи проведення рекламної діяльності у соціальних мережах.

Викладацький склад: Кириченко В.В., кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 2 кредити ECTS, 54 годин – 17 тижнів, 1 година на тиждень аудиторні, 1,5 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (8), модульний контроль (1), підсумковий контроль – залік.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напря́м підготовки: 6.030103 Практична психологія ЦИКЛ ДИСЦИПЛІН ПРОФЕСІЙНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Нормативні дисципліни

Дисципліна: **Основи психогієни.**

Статус: дисципліни самостійного вибору університету.

Рік, семестр: 2 рік, 3 семестр.

Мета: вивчення майбутніми психологами знань щодо основних принципів та способів збереження психічного здоров'я, а також формування навичок відновлення саногенного (того, що сприяє здоров'ю) потенціалу особистості.

Завдання: навчання студентів основам збереження, відновлення та вдосконалення психічного здоров'я, формування відповідального ставлення до власного здоров'я та здоров'я оточуючих людей; ознайомлення студентів з різноманітними психологічними методами саморегуляції психічного здоров'я та всебічного вдосконалення людини, спрямоване на збереження, зміцнення і цілісний розвиток духовної, психічної, соціальної і соматичної складових здоров'я; допомога у визначенні вектора руху в процесі становлення людини як особистості; формування у студентів «реального ідеалу» людини і сприяння його досягненню; формування навичок оздоровчої поведінки, спрямованої на збереження психічного здоров'я, розробка психопрофілактичних заходів, спрямованих на попередження нервово-психічних порушень, моніторинг стану психічного здоров'я, розробка та впровадження заходів оптимізації розумової праці та забезпечення активного творчого довголіття

Зміст дисципліни. Предмет, завдання та рівні сучасної психогієни. Напрями психогієни (фундаментальний, прикладний, практичний). Історія становлення психогієни. Зв'язок психогієни з іншими науками. Медична психологія, гігієна, психопрофілактика, реабілітація, валеологія. Психогієна і психопрофілактика. Психогієна і психокорекція. Психогієна і психотерапія. Основні розділи психогієни. Методи психогієни. Психогієна та саногенний потенціал особистості. Основи особистої психогієни. Практична психогієна. Психогієна життєвого циклу людини. Психосоматичне здоров'я та спосіб життя особистості

Викладацький склад: Фальковська Л.М., старший викладач кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 1,5 кредити в ECTS 90 годин – 18 тижнів, 3 годин на тиждень аудиторні, 1 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (2), модульний контроль (1), підсумковий контроль – залік.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: **6.030102 Психологія**

ЦИКЛ ДИСЦИПЛІН ПРОФЕСІЙНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Нормативні дисципліни

Дисципліна: **Основи психогієни.**

Статус: дисципліни самостійного вибору університету.

Рік, семестр: 2 рік, 3 семестр.

Мета: вивчення майбутніми психологами знань щодо основних принципів та способів збереження психічного здоров'я, а також формування навичок відновлення саногенного (того, що сприяє здоров'ю) потенціалу особистості.

Завдання: навчання студентів основам збереження, відновлення та вдосконалення психічного здоров'я, формування відповідального ставлення до власного здоров'я та здоров'я оточуючих людей; ознайомлення студентів з різноманітними психологічними методами саморегуляції психічного здоров'я та всебічного вдосконалення людини, спрямоване на збереження, зміцнення і цілісний розвиток духовної, психічної, соціальної і соматичної складових здоров'я; допомога у визначенні вектора руху в процесі становлення людини як особистості; формування у студентів «реального ідеалу» людини і сприяння його досягненню; формування навичок оздоровчої поведінки, спрямованої на збереження психічного здоров'я, розробка психопрофілактичних заходів, спрямованих на попередження нервово-психічних порушень, моніторинг стану психічного здоров'я, розробка та впровадження заходів оптимізації розумової праці та забезпечення активного творчого довголіття

Зміст дисципліни. Предмет, завдання та рівні сучасної психогієни. Напрями психогієни (фундаментальний, прикладний, практичний). Історія становлення психогієни. Зв'язок психогієни з іншими науками. Медична психологія, гігієна, психопрофілактика, реабілітація, валеологія. Психогієна і психопрофілактика. Психогієна і психокорекція. Психогієна і психотерапія. Основні розділи психогієни. Методи психогієни. Психогієна та саногенний потенціал особистості. Основи особистої психогієни. Практична психогієна. Психогієна життєвого циклу людини. Психосоматичне здоров'я та спосіб життя особистості

Викладацький склад: Фальковська Л.М., старший викладач кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 1,5 кредити в ECTS 90 годин – 18 тижнів, 2 годин на тиждень аудиторні, 1 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (2), модульний контроль (1), підсумковий контроль – залік.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Спеціальність: 6.030103 Практична психологія ЦИКЛ ДИСЦИПЛІН ПРОФЕСІЙНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ Дисципліни нормативної частини

Дисципліна: Педагогічна психологія.

Статус: нормативна

Рік, семестр: 2 рік, 4 семестр.

Мета: набуття майбутніми психологами знань щодо аналітичного підходу до сучасних концепцій учіння та формування особистості, до практики конструювання навчально-виховної ситуації.

Завдання дисципліни: ознайомити студентів з категоріально-термінологічним апаратом педагогічної психології; формувати у студентів знань структури та функцій психолого-педагогічних процесів; ознайомити майбутніх фахівців з розумінням змісту феноменів психічної діяльності у межах різних психолого-педагогічних підходів.

Зміст дисципліни. Поняття про предмет педагогічної психології. Структура, принципи, категорії та методи сучасної педагогічної психології. Етапи становлення педагогічної психології як науки. Зв'язок педагогічної психології з іншими науками. Методологічні принципи психолого-педагогічного дослідження. Загальна характеристика педагогічної діяльності. Сутність та структура педагогічної діяльності. Специфіка та структура педагогічної діяльності. Професійна Я-концепція вчителя. Педагогічна спрямованість: поняття, структура. Психологія педагогічного спілкування. Особливості педагогічного колективу. Сутність та структура педагогічних здібностей. Професійно важливі риси вчителя. Професійний розвиток та деформації особистості педагога. Стиль педагогічної діяльності. Бар'єри педагогічної взаємодії. Поняття про навчання у педагогічній психології. Зв'язок навчання з розвитком та дозріванням. Навчальність (научуваність) як здібність до навчання. Історичні методи та форми організації навчання. Структура навчання. Засвоєння знань, умінь та навичок, їх сутність. Поетапне формування розумових дій та понять. Шкільна неуспішність. Основні типи навчання та їх психологічні моделі. Психологічні теорії учіння. Учіння як пізнавальна діяльність. Концепція навчальної діяльності. Структура навчальної діяльності. Вікові та індивідуально-психологічні особливості формування навчальної діяльності. Мотиви учіння. Психологічні умови формування вміння вчитися. Здібності у навчальній діяльності. Психологічні питання самоосвітньої діяльності. Психологічні засади оцінювання знань учнів. Психологічні основи виховання. Психологічні основи методів виховання. Психологічний зміст виховання та перевиховання. Соціально-психологічні проблеми колективу школярів і його виховний вплив. Педагогічна проникливість та спостережливість. Моделі та стилі виховання. Поняття виховного впливу. Методи самовиховання та самоосвіти. Поняття важковиховуваності. Методи психокорекції осіб з девіантними ознаками.

Викладацький склад: Никончук Н.О., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 4 кредити ECTS, 144 години – 17 тижнів, 2,8 години на тиждень аудиторні, 5,6 годин на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання, модульний контроль (2), підсумковий контроль – екзамен.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: **6.030103 ПРАКТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ**

ЦИКЛ ГУМАНІТАРНИХ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН Нормативні дисципліни

Дисципліна: **Практикум з групової психокорекції.**

Статус: нормативна.

Рік, семестр: **2 рік, 3,4 семестр.**

Мета: полягає в ознайомленні студентів із основними теоретичними та практичними підходами до організації та надання групової психологічної допомоги.

Завдання: ознайомити студентів з основами групової психокорекційної роботи, розглянути основні теоретичні передумови групової психокорекційної практики, ознайомити студентів з основними організаційно-методичними аспектами психокорекційної роботи, освоїти основні методи та методики групової психокорекції.

Зміст дисципліни. специфіка групової форми психокорекції, особливості психодіагностики особистісної проблеми та рис особистості, поняття особистісної деструкції та особистісної проблеми спілкування, характерні особливості психокорекційного процесу в групах різної теоретичної орієнтації особливості процесуальної діагностики в груповій психокорекції, особливості групової динаміки як фактора психокорекції, особливості комплектування психокорекційної групи, види корекційних груп, фактори результативності групового психокорекційного процесу, загальні принципи проведення групової дискусії, рольової гри, психодрами, методів невербальної взаємодії, можливості застосування тематичних психомалюнків у груповій психокорекційній роботі, тематику психогімнастичних та пантомімічних вправ, що використовуються у груповій психокорекційній роботі, особливості використання психокорекційних методик у процесі активного соціально-психологічного навчання

Викладацький склад: Савиченко О.М. кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної та практичної психології; Шмиглюк О.Г., асистент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 12 кредити ECTS 432 годин – 19 тижнів, 4 годин на тиждень аудиторні, 4 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (9), модульний контроль (7), підсумковий контроль – екзамен.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: 6.030102 Психологія 6.030103 Практична психологія *

ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ Дисципліни за вибором університету

Дисципліна: **Психологія сім'ї.**

Статус: за вибором університету.

Рік, семестр: **2 рік, 4 семестр.**

Мета: ознайомити студентів із основними проблемами психології сім'ї та психологічними особливостями підготовки молодого покоління до сімейного життя.

Завдання курсу:

- забезпечувати реалізацію системного підходу до висвітлення питань викладання курсу психології сім'ї у вищому навчальному закладі;
- озброювати студентів знаннями з проблем сім'ї та шлюбу;
- ознайомлювати із структурою, функціями та специфікою взаємостосунків у сучасній сім'ї;
- формувати у студентів практичні уміння та навички організації науково-дослідної, діагностичної та тренінгової роботи з проблем психології сім'ї;
- сприяти формуванню у студентів навичок використання методів психологічної корекції порушення сімейних стосунків.

Зміст дисципліни. Психологія сім'ї: основні поняття і актуальні соціально-психологічні проблеми сім'ї. Розвиток шлюбно-сімейних стосунків в історії суспільства. Рольова структура сім'ї на різних етапах її функціонування. Нормативні кризи сімейного життя. Емоційні стосунки в шлюбі. Закономірності сімейних стосунків. Психологічні особливості сімейного виховання. Дитячо-батьківські конфлікти. Вивчення особливостей сімейних взаємостосунків. Спілкування у сім'ї. Сімейні конфлікти. Ненормативні сімейні кризи: розлучення, повторні шлюби. Вплив викривлення структури сім'ї на психічний розвиток дитини. Теоретичні основи сімейного консультування. Завдання та прийоми сімейного консультування

Викладацький склад: Портницька Н.Ф., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної та практичної психології, Тичина І.М., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 3 кредити ECTS 108 годин – 18 тижнів, 2 годин на тиждень аудиторні, 4 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання, модульний контроль (1), підсумковий контроль – залік

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: **6.030103 Практична психологія***

ЦИКЛ ДИСЦИПЛІН ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ Нормативна частина

Дисципліна: **Психологія спорту.**

Статус: нормативна.

Рік, семестр: **2 рік, 3 семестр.**

Мета: ознайомлення студентів з актуальними теоретичними та практичними проблемами сучасної психології спорту, зокрема, з проблемами історії розвитку спортивної психології, особливостей роботи практичного психолога зі спортсменами, розвитком особистості спортсмена і тренера у процесі спортивної діяльності, соціально-психологічних особливостей занять спортом.

Завдання:

ознайомлення з історією розвитку вітчизняної та зарубіжної спортивної психології, експериментальними дослідженнями у галузі психології спорту, напрямками роботи спортивного психолога; засвоєння знань з психології спорту з метою їх використання у професійній діяльності практичного психолога при роботі зі спортсменами та учнями на уроках фізичного виховання; розвиток вмінь організації та проведення досліджень особистості спортсменів, врахування їх індивідуально-психологічних властивостей з метою оптимізації спортивної підготовки; розвиток уміння аналізувати міжособистісні стосунки у спортивних групах та колективах, ефективно працювати з групою спортсменів з метою розвитку їх особистісних якостей та поліпшення міжособистісних стосунків; засвоєння знань з питань навчання і виховання тренерів та вчителів фізичного виховання; використання сучасних методів і організаційних форм оптимізації роботи спортивного психолога; психологічний аналіз біографій відомих спортсменів з метою вивчення механізмів досягнення успіху в спорті.

Зміст дисципліни. Вступ до дисципліни „Психології спорту”. Психологія фізичного виховання. Психогігієна спортивної діяльності. Психологія тренувальної та змагальної діяльності. Особистість і спорт. Вікові особливості розвитку спортивних здібностей. Методи діагностики у спортивній психології. Розвиток психологічних якостей спортсменів. Психологічні особливості різних видів спорту

Викладацький склад: Кулаковський Тарас Юрійович, кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної та практичної психології

Тривалість: 2 кредити ECTS 72 годин – 16 тижнів, 2 годин на тиждень аудиторні, 3 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання, модульний контроль, підсумковий контроль – залік

АНОТАЦІЯ ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «САМООЦІНКА І РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ»

Спеціальність **6.030103**, «Практична психологія»
ЦИКЛ ДИСЦИПЛІН ПРОФЕСІЙНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
Дисципліна вільного вибору студента

Дисципліна: Самооцінка і розвиток творчих здібностей.

Статус: вибіркова.

Рік, семестр: 2 рік, 3 семестр

Мета: набуття майбутніми психологами знань щодо основних підходів до дослідження самооцінки учбових та творчих здібностей, формування навичок планування та проведення психосемантичного дослідження самооцінки творчих здібностей, набуття вмінь аналізу та інтерпретації результатів проведеного дослідження з використанням методів математичної статистики.

Завдання: ознайомлення з основними підходами до вивчення самооцінки у вітчизняній та зарубіжній психології; оволодіння навичками проведення дослідження самооцінки в молодшому шкільному віці; ознайомлення з основними засадами ідеографічного підходу до вивчення особистості; оволодіння навичками виконання професійно-орієнтованого завдання з використанням методики вивчення динаміки здібностей.

Зміст дисципліни. Самооцінка та методи її дослідження в молодшому шкільному віці. Теоретична модель та методика вивчення самооцінки творчих здібностей в учбово-творчій діяльності. Розвиток здібностей та самооцінки в навчальній діяльності. Взаємодія розвитку творчих здібностей та самооцінки в учбово-творчій діяльності.

Викладацький склад: Загурська І.С., кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 1,5 кредита ЄКТС, 54 годин – 18 тижнів, 1 година на тиждень аудиторна, 2 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання, 1 аудиторна модульна контрольна робота.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: 6.030103 Практична психологія* ЦИКЛ ДИСЦИПЛІН ПРОФЕСІЙНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Нормативні дисципліни

Дисципліна: **Соціальна психологія.**

Статус: нормативна.

Рік, семестр: **2 рік, 3 семестр.**

Мета: формування знань щодо розв'язання соціально-психологічних проблем у процесі виконання різноманітних теоретичних та прикладних завдань.

Завдання: оволодіння студентами категоріально-термінологічним апаратом соціальної психології; формування знань структури та функцій психічних процесів у взаємодії особистості та групи; озброїти практичними навичками консультування та тренінгу.

Зміст дисципліни. Теоретичні та прикладні аспекти соціально-психологічного пізнання психологів. Соціальна психологія: предмет, завдання, історія становлення та місце у системі наукового знання. Сучасна соціальна психологія в контексті реальних потреб суспільства (методологічні проблеми та методи соціальної психології). Методологічні та методичні основи вітчизняної соціальної психології. Історія становлення соціальної психології як науки. Спілкування у системі міжособистісних стосунків та соціальних відносин. Спілкування як форма вияву активності особистості. Єдність спілкування та діяльності. Спілкування як обмін інформацією. Психологічний вплив на особистість та групу у процесі спілкування. Соціально-психологічні особливості спілкування у класному колективі. Соціальна психологія груп. Особистість у системі соціальних зв'язків. Проблема соціалізації особистості у соціальній психології.

Викладацький склад: Фальковська Л.М., старший викладач кафедри соціальної та практичної психології; Шмиглюк О.Г., асистент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 5 кредитів ECTS 180 годин – 18 тижнів, 4 годин на тиждень аудиторні, 2 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (5), модульний контроль (5), підсумковий контроль – екзамен

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: **6.030102 Психологія**

НОРМАТИВНА ЧАСТИНА

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Дисципліна: **Диференціальна психологія.**

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 2 рік, 4 семестр.

Мета: вивчення механізмів становлення та розвитку індивідуальності як цілісного феномену, що існує в полі взаємодії біологічно-спадкових і соціально-набутих чинників активності суб'єкта.

Завдання: ознайомлення з індивідуальними, типологічними та груповими відмінностями, їх чинниками та наслідками; оволодіння знаннями структури індивідуальності; формування умінь здійснювати диференційно-психологічний аналіз особистості.

Зміст дисципліни. Предмет та завдання диференціальної психології. Дослідження індивідуальних відмінностей в ранніх психологічних теоріях. Передумови виникнення диференціальної психології: експериментальна психологія і біологія. Основні диференціально-психологічні конструкти. Диференційно-психологічна парадигма у вивченні людини. Організм – тілесний фактор індивідуальності. Індивід – передумова особистості. Особистість – психологічний носій соціальних властивостей. Індивідуальність – інтегральна біопсихосоціальна характеристика людини. Людина як суб'єкт взаємодії зі світом. Принципи формального підходу до індивідуальності. Елементи індивідуальності та їх інтеграція в цілісну структуру. Ендофактори та екзофактори у детермінації міжіндивідуальної варіативності. Класифікація методів диференційної психології. Загальнонаукові методи. Психогенетичні методи. Методи аналізу документів. Власне психологічні методи. Нормативний напрямок. Поняття про нормальний розподіл даних. Кореляційно-факторний напрямок. Розподіл індивідуальних відмінностей. Особливості нормального розподілу. Відхилення від нормального розподілу. Умови, які впливають на розподіл: вибірка; засоби вимірювання; спеціальні фактори. Проблеми вимірювання ступеня змінюваності. Проблема задатків, здібностей та інтелекту у диференційній психології. Загальні інтелектуальні здібності. Характеристика текстологічних підходів до інтелекту. Стійкість інтелектуальних вимірювань. Інтелект у структурі індивідуальних властивостей. Спадковість і середовище у в детермінації інтелектуальних відмінностей. Критерії та ступені важкості розумової відсталості. Поняття обдарованості, таланту і геніальності. Схильність до певного виду діяльності. Співвіднесення схильностей зі здібностями і обдарованістю. Загальні і спеціальні здібності. Зв'язок здібностей і обдарованості зі схильністю до певного виду діяльності. Компенсація здібностей. Діяльність як умова вимірювання здібностей та обдарованості. Методи вивчення феномену геніальності. Групові відмінності. Статеві відмінності. Гендерні стереотипи. Критерії відмінностей між соціальними

групами. Етнічна самосвідомість й етнічні переваги. Національний характер. Фактор спадковості як обмежуюча умова розвитку організму. Поняття оточуючого середовища. Взаємовплив спадковості і середовища. Найбільш поширені помилкові стереотипи щодо впливу спадковості і середовища: спадковість супроти вродженого; схожість з батьками; успадкування набутих ознак; спадковість, середовище і змінюваність. Поведінка, що не є результатом навчання (тропізми, рефлексії, інстинкти). Тілобудова і поведінка. Історико-психологічний аналіз поняття темпераменту. Типологія темпераменту. Властивості нервової системи як передумова темпераменту. Розвиток темпераменту в контексті психогенетичних і лонгітюдних досліджень. Селективне виведення. Дослідження нормативів поведінки. Дослідження структурних факторів у розвитку поведінки. Дослідження впливу на поведінку минулого досвіду. Статистичний аналіз родових відмінностей і схожості. Біологічні аспекти статевої диференціації. Конституціональні теорії темпераменту. Типологія Е. Кречмера. Типологія У. Шелдона. Вчення І. П. Павлова про чотири типи темпераменту. Психологічні теорії темпераменту. Типологія К. Г. Юнга. Уявлення про темперамент Г. Айзенка. Акцентуації темпераменту за К. Леонгардом. Властивості нервової системи як альтернативу типу ВНД у теорії Теплова-Небиліцина. Структура темпераменту в теорії В.М. Русалова. Сила нервової системи: як реактивність; як витривалість. Рухливість – інертність і лабільність нервових процесів. Баланс нервових процесів. Стативно-вікові особливості прояву властивостей нервової системи: зміна сили нервової системи; зміна рухливості нервової системи; зміна балансу нервової системи. „Довільні” і „мимовільні” методики вивчення властивостей нервової системи. Спостереження й опитування при дослідженні властивостей нервової системи. Шляхи підвищення надійності діагностики типологічних особливостей проявів властивостей нервової системи. Стативні відмінності у прояві властивостей нервової системи і темпераменту. Стативні відмінності в емоційній сфері. Відмінності у здібностях чоловіків і жінок. Особистісні відмінності чоловіків і жінок. Гендерні особливості поведінки. Типологічні особливості і успішність виконання різних розумових дій. Типологічні особливості і навчальна діяльність. Індивідуальні детермінанти процесу навчання і шкільна успішність. Пізнавальні стилі в учбовій діяльності. Індивідуальні детермінанти процесу навчання і шкільної успішності. Основні навчальні стратегії. Диференційна психологія навчання. Стилї педагогічної діяльності. Стилї спілкування і керівництва вчителями учнів. Психолого-педагогічні особливості опитування учнів вчителями з різними стилями керівництва. Адекватність оцінювання вчителями учнів. Місце характеру у структурі індивідуальності. Характер та інші властивості індивідуальності. Структура характеру. Зв'язок характеру і темпераменту. Поняття про Я-концепцію. Поняття про самооцінку. Основні структурні компоненти характеру. Типологічна модель О.Ф. Лазурського. Типологічна модель Е. Фромма. Типологічна модель Е. Шострома. Типологічна модель К. Леонгарда. Типологічна модель О.Є. Лічко. Типологічна модель П.Б. Ганнушкіна. Психологічні типологічні моделі. Особистість: диференційно-психологічний аспект. Концепція особистісних рис. Теорії особистісних факторів. Ієрархічна організація особистості. Формально динамічна модель

особистості. Функціональна особистість. Концепція особистісних рис. Теорії особистісних факторів. Формально-динамічна модель особистості. Інтра- та інтеріндивідуальний статус особистості. Проблема слабкості індивідуальних відмінностей. Диференційно-психофізіологічні аспекти становлення професіонала. Монотонна діяльність і типологічні особливості. Діяльність в екстремальних умовах. Стилi професійної діяльності. Інтелектуальна компетентність в процесі здобуття вищої освіти. Вибір професії і тип особистості. Суб'єктивні установки, продуктивність праці й задоволеність працею. Статеві особливості професійної діяльності. Статеві особливості професійної кар'єри.

Викладацький склад: Мазяр О.В., кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 3,5 кредити ECTS, 126 годин – 17 тижнів, 2,5 години на тиждень аудиторні, 2,5 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (14), модульний контроль (1), підсумковий контроль – залік.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: **6.030103 Практична психологія**

НОРМАТИВНА ЧАСТИНА

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Дисципліна: **Диференціальна психологія.**

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 2 рік, 4 семестр.

Мета: вивчення механізмів становлення та розвитку індивідуальності як цілісного феномену, що існує в полі взаємодії біологічно-спадкових і соціально-набутих чинників активності суб'єкта.

Завдання: ознайомлення з індивідуальними, типологічними та груповими відмінностями, їх чинниками та наслідками; оволодіння знаннями структури індивідуальності; формування умінь здійснювати диференційно-психологічний аналіз особистості.

Зміст дисципліни. Предмет та завдання диференціальної психології. Дослідження індивідуальних відмінностей в ранніх психологічних теоріях. Передумови виникнення диференціальної психології: експериментальна психологія і біологія. Основні диференціально-психологічні конструкти. Диференційно-психологічна парадигма у вивченні людини. Організм – тілесний фактор індивідуальності. Індивід – передумова особистості. Особистість – психологічний носій соціальних властивостей. Індивідуальність – інтегральна біопсихосоціальна характеристика людини. Людина як суб'єкт взаємодії зі світом. Принципи формального підходу до індивідуальності. Елементи індивідуальності та їх інтеграція в цілісну структуру. Ендофактори та екзофактори у детермінації міжіндивідуальної варіативності. Класифікація методів диференційної психології. Загальнонаукові методи. Психогенетичні методи. Методи аналізу документів. Власне психологічні методи. Нормативний напрямок. Поняття про нормальний розподіл даних. Кореляційно-факторний напрямок. Розподіл індивідуальних відмінностей. Особливості нормального розподілу. Відхилення від нормального розподілу. Умови, які впливають на розподіл: вибірка; засоби вимірювання; спеціальні фактори. Проблеми вимірювання ступеня змінюваності. Проблема задатків, здібностей та інтелекту у диференційній психології. Загальні інтелектуальні здібності. Характеристика текстологічних підходів до інтелекту. Стійкість інтелектуальних вимірювань. Інтелект у структурі індивідуальних властивостей. Спадковість і середовище у в детермінації інтелектуальних відмінностей. Критерії та ступені важкості розумової відсталості. Поняття обдарованості, таланту і геніальності. Схильність до певного виду діяльності. Співвіднесення схильностей зі здібностями і обдарованістю. Загальні і спеціальні здібності. Зв'язок здібностей і обдарованості зі схильністю до певного виду діяльності. Компенсація здібностей. Діяльність як умова вимірювання здібностей та обдарованості. Методи вивчення феномену геніальності. Групові відмінності. Статеві відмінності. Гендерні стереотипи. Критерії відмінностей між соціальними

групами. Етнічна самосвідомість й етнічні переваги. Національний характер. Фактор спадковості як обмежуюча умова розвитку організму. Поняття оточуючого середовища. Взаємовплив спадковості і середовища. Найбільш поширені помилкові стереотипи щодо впливу спадковості і середовища: спадковість супроти вродженого; схожість з батьками; успадкування набутих ознак; спадковість, середовище і змінюваність. Поведінка, що не є результатом навчання (тропізми, рефлексії, інстинкти). Тілобудова і поведінка. Історико-психологічний аналіз поняття темпераменту. Типологія темпераменту. Властивості нервової системи як передумова темпераменту. Розвиток темпераменту в контексті психогенетичних і лонгітюдних досліджень. Селективне виведення. Дослідження нормативів поведінки. Дослідження структурних факторів у розвитку поведінки. Дослідження впливу на поведінку минулого досвіду. Статистичний аналіз родових відмінностей і схожості. Біологічні аспекти статевої диференціації. Конституціональні теорії темпераменту. Типологія Е. Кречмера. Типологія У. Шелдона. Вчення І. П. Павлова про чотири типи темпераменту. Психологічні теорії темпераменту. Типологія К. Г. Юнга. Уявлення про темперамент Г. Айзенка. Акцентуації темпераменту за К. Леонгардом. Властивості нервової системи як альтернативу типу ВНД у теорії Теплова-Небиліцина. Структура темпераменту в теорії В. М. Русалова. Сила нервової системи: як реактивність; як витривалість. Рухливість – інертність і лабільність нервових процесів. Баланс нервових процесів. Стативно-вікові особливості прояву властивостей нервової системи: зміна сили нервової системи; зміна рухливості нервової системи; зміна балансу нервової системи. „Довільні” і „мимовільні” методики вивчення властивостей нервової системи. Спостереження й опитування при дослідженні властивостей нервової системи. Шляхи підвищення надійності діагностики типологічних особливостей проявів властивостей нервової системи. Стативні відмінності у прояві властивостей нервової системи і темпераменту. Стативні відмінності в емоційній сфері. Відмінності у здібностях чоловіків і жінок. Особистісні відмінності чоловіків і жінок. Гендерні особливості поведінки. Типологічні особливості і успішність виконання різних розумових дій. Типологічні особливості і навчальна діяльність. Індивідуальні детермінанти процесу навчання і шкільна успішність. Пізнавальні стилі в учбовій діяльності. Індивідуальні детермінанти процесу навчання і шкільної успішності. Основні навчальні стратегії. Диференційна психологія навчання. Стилї педагогічної діяльності. Стилї спілкування і керівництва вчителями учнів. Психолого-педагогічні особливості опитування учнів вчителями з різними стилями керівництва. Адекватність оцінювання вчителями учнів. Місце характеру у структурі індивідуальності. Характер та інші властивості індивідуальності. Структура характеру. Зв'язок характеру і темпераменту. Поняття про Я-концепцію. Поняття про самооцінку. Основні структурні компоненти характеру. Типологічна модель О.Ф. Лазурського. Типологічна модель Е. Фромма. Типологічна модель Е. Шострома. Типологічна модель К. Леонгарда. Типологічна модель О.Є. Лічко. Типологічна модель П.Б. Ганнушкіна. Психологічні типологічні моделі. Особистість: диференційно-психологічний аспект. Концепція особистісних рис. Теорії особистісних факторів. Ієрархічна організація особистості. Формально динамічна модель

особистості. Функціональна особистість. Концепція особистісних рис. Теорії особистісних факторів. Формально-динамічна модель особистості. Інтра- та інтеріндивідуальний статус особистості. Проблема слабкості індивідуальних відмінностей. Диференційно-психофізіологічні аспекти становлення професіонала. Монотонна діяльність і типологічні особливості. Діяльність в екстремальних умовах. Стилi професійної діяльності. Інтелектуальна компетентність в процесі здобуття вищої освіти. Вибір професії і тип особистості. Суб'єктивні установки, продуктивність праці й задоволеність працею. Статеві особливості професійної діяльності. Статеві особливості професійної кар'єри.

Викладацький склад: Мазяр О.В., кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 3,5 кредити ECTS, 126 годин – 17 тижнів, 2,5 години на тиждень аудиторні, 2,5 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (14), модульний контроль (1), підсумковий контроль – залік.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: **6.030103 Практична психологія**

НОРМАТИВНА ЧАСТИНА

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Дисципліна: **Історія психології.**

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 2 рік, 3 семестр.

Мета: узагальнення та систематизація психологічних знань студентів в контексті їх історичного становлення, з'ясування перспектив та тенденцій розвитку сучасної психології.

Завдання: узагальнення та систематизація знань студентів з історії розвитку психологічних знань; показ різних підходів до періодизації історії психології; підвищення рівня теоретичних знань студентів на основі ознайомлення з першоджерелами та Інтернет-ресурсами; залучення студентів до самостійної роботи з комп'ютером шляхом впровадження в навчальний процес авторських електронних хрестоматій з історії психології.

Зміст дисципліни. Предмет історії психології. Принципи історико-психологічного аналізу. Методи історії психології. Періодизація історії психології М.С. Роговіна. Періодизація історії психології А.М. Ждан. Періодизація історії психології М.Г. Ярошевського та А.В. Петровського. Періодизація історії психології В.А. Роменця. Історико-психологічні дослідження 20 століття. Зародження наукових уявлень про психіку. Уявлення про душу в Давній Греції класичного періоду. Психологія еллінського періоду. Психологія Давнього Риму. Даосизм. Конфуціанство. Концепції особистісної активності. Кармічна концепція та поняття нірвани. Психологія Упанішад. Психологія буддизму. Психологія джайнізму. Система ньяя та вайшешика. Психологічні системи санкх'я та йога. Психологія та веданта. Психологія Заходу. Психологія Сходу. Розвиток фізіології людини. Наука про людину Ф. Бекона. Утвердження механістичного детермінізму та його вплив на психологічну думку 17 століття. Відкриття рефлексивної природи поведінки. Психофізичний монізм. Монадологічна психологія Г. Лейбніца. Асоціативна психологія. Становлення емпіричної психології у Франції. Психологічна думка в Росії. Психологічні концепції США. Вплив на психологічну думку вчення І. Канта. Становлення німецької емпіричної психології. Рефлексивне учіння. Розвиток асоціативної психології в 19 столітті. Психологія в Росії. Старослов'янські погляди на душу. Хрещення Русі та його вплив розвиток філософії та її психологічних аспектів. Психологія 17 століття. Психологія в концепції Г. Сковороди. Психологія П.Д. Юркевича. Розвиток природничих наук та їх вплив на психологію. Психофізіологія органів чуття. Виникнення психофізики та психометрії. Розвиток еволюційних ідей у біології та їх значення для психології. Учіння про рефлекс. Досвідна психологія Т. Рібо. Психічний ортобіоз І.І. Мечникова. Психологія як наука про безпосередній досвід. Емпіріокритицизм. Еволюційна психологія. Психологія як учіння про

інтенціональні акти. Психологія відображення та дії. Рефлекторна теорія психічного. Мова народу та психологія. Розуміння як творчий процес. Єдність мови і психіки. Вчення про внутрішню форму слова. Поняття апперцепції. Психологія поетичної творчості. Психологія колективної свідомості. Психічні та соціальні явища. Колективна психіка. Поняття солідарності. Співвідношення індивідуального та соціального. Психологія колективних уявлень. Колективні уявлення в свідомості первісних людей. Закон партиципації. Пралогічне мислення. Основні риси первісної свідомості. Експериментальна психологія. Вивчення сенсорних функцій. Вивчення сенсомоторних реакцій. Дослідження сприймання і уваги М.М. Ланге. Закони пам'яті Г. Еббінгауза. Дослідження навичок Брауном та Хартером. Диференціальна психологія. Перехід психології до вивчення індивідуальних відмінностей. Впровадження методів статистики у психологію. Розвиток тестології. Наукова характерологія О.Ф. Лазурського. Психологічні профілі Г.І. Россімо. Зоопсихологія. Дослідження Ч. Дарвіна в галузі зоопсихології. Інтелект тварин в контексті еволюційної теорії. Закон економії Ллойд-Моргана. Теорія тропізмів Ж. Леба. Проблема психологічної термінології в зоопсихології. Зоопсихологія в Росії. Соціальна і культурно-історична психологія. Психологія народів В. Вундта. Навіювання та гіпноз в соціальній психології. Психологія натовпу Г. Лебона. Розуміюча психологія В. Дільтея. Гормічна концепція В. Мак-Дугалла. Психотехніка. Розвиток профорієнтації. Індустріальна психологія. Дитяча психологія на Заході. Зародження. Метод спостереження в дитячій психології. Теорія рекапітуляції та ідея педології С. Холла. Концепція дитячої гри К. Грооса. Психологія дитини в роботах В. Штерна. Дитяча та педагогічна психологія в Росії. Педагогічна антропологія К.Д. Ушинського. Внесок у дитячу психологію І.М. Сеченова. Педагогічна психологія П.Ф. Каптерєва. Теорія фізичної освіти П.Ф. Лесгафта. Розробка проблем дитячої психології в Україні. Всебічне вивчення дитини раннього віку І.О. Сікорським. Дослідження М.М. Ланге першого року життя дитини. Психологія дитинства В.В. Зеньківського. Школи психології в докризовий період. Структуралістська школа Е. Тіченера. Функціональна психологія. Вюрцбурзька школа психології мислення. Передумови виникнення відкритої кризи у психології. Школи психології періоду кризи. Біхевіоризм. Гештальтпсихологія. Глибинна психологія. Описова психологія. Французька соціологічна школа Соціальні передумови другої кризи у психології. Необіхевіоризм. Топологічна психологія). Неопсихоаналіз. Розвиток вікової психології в 20 столітті. Гуманістична психологія. Екзистенційна психологія. Психосинтез. Структурний психоаналіз. Кібернетичний напрям у психології. Західноукраїнська школа психології. Поняття про вищу нервову діяльність. Рефлексологія В. Бехтерева. Психологічні погляди П.П. Булонського. Експериментальна психологія Г.І. Челпанова. Марксизм і психологія. Культурно-історична теорія Л.С. Виготського. Харківська школа психології. Московська психологічна школа. Грузинська школа психології. Внесок українських вчених у розвиток вікової психології. Психологія в нових соціально-економічних умовах. Деїдеологізація психології. Теорія діяльності в пострадянський період. Реконструкція історіографії психології. Інтеграція у світову психологію. Департизація управління в науці. Радянський "функціоналізм" та нові підходи до вивчення особистості. Розвиток практичної

психології. Сучасні напрямки психологічних досліджень за кордоном та в Україні. Парадигми психологічної науки. Тенденції розвитку психології у 21 столітті. Нові напрямки практичної психології. Розвиток психологічних асоціацій та об'єднань.

Викладацький склад: Мазяр О.В., кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 4,5 кредити ECTS, 162 годин – 18 тижнів, 3 години на тиждень аудиторні, 3 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (28), модульний контроль (2), підсумковий контроль – екзамен.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: **6.030102 Психологія**

НОРМАТИВНА ЧАСТИНА

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Дисципліна: **Історія психології.**

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 2 рік, 3 семестр.

Мета: узагальнення та систематизація психологічних знань студентів в контексті їх історичного становлення, з'ясування перспектив та тенденцій розвитку сучасної психології.

Завдання: узагальнення та систематизація знань студентів з історії розвитку психологічних знань; показ різних підходів до періодизації історії психології; підвищення рівня теоретичних знань студентів на основі ознайомлення з першоджерелами та Інтернет-ресурсами; залучення студентів до самостійної роботи з комп'ютером шляхом впровадження в навчальний процес авторських електронних хрестоматій з історії психології.

Зміст дисципліни. Предмет історії психології. Принципи історико-психологічного аналізу. Методи історії психології. Періодизація історії психології М.С. Роговіна. Періодизація історії психології А.М. Ждан. Періодизація історії психології М.Г. Ярошевського та А.В. Петровського. Періодизація історії психології В.А. Роменця. Історико-психологічні дослідження 20 століття. Зародження наукових уявлень про психіку. Уявлення про душу в Давній Греції класичного періоду. Психологія еллінського періоду. Психологія Давнього Риму. Даосизм. Конфуціанство. Концепції особистісної активності. Кармічна концепція та поняття нірвани. Психологія Упанішад. Психологія буддизму. Психологія джайнізму. Система ньяя та вайшешика. Психологічні системи санкх'я та йога. Психологія та веданта. Психологія Заходу. Психологія Сходу. Розвиток фізіології людини. Наука про людину Ф. Бекона. Утвердження механістичного детермінізму та його вплив на психологічну думку 17 століття. Відкриття рефлексивної природи поведінки. Психофізичний монізм. Монадологічна психологія Г. Лейбніца. Асоціативна психологія. Становлення емпіричної психології у Франції. Психологічна думка в Росії. Психологічні концепції США. Вплив на психологічну думку вчення І. Канта. Становлення німецької емпіричної психології. Рефлексивне учіння. Розвиток асоціативної психології в 19 столітті. Психологія в Росії. Старослов'янські погляди на душу. Хрещення Русі та його вплив розвиток філософії та її психологічних аспектів. Психологія 17 століття. Психологія в концепції Г. Сковороди. Психологія П.Д. Юркевича. Розвиток природничих наук та їх вплив на психологію. Психофізіологія органів чуття. Виникнення психофізики та психометрії. Розвиток еволюційних ідей у біології та їх значення для психології. Учіння про рефлекс. Досвідна психологія Т. Рібо. Психічний ортобіоз І.І. Мечникова. Психологія як наука про безпосередній досвід. Емпіріокритицизм. Еволюційна психологія. Психологія як учіння про

інтенціональні акти. Психологія відображення та дії. Рефлекторна теорія психічного. Мова народу та психологія. Розуміння як творчий процес. Єдність мови і психіки. Вчення про внутрішню форму слова. Поняття апперцепції. Психологія поетичної творчості. Психологія колективної свідомості. Психічні та соціальні явища. Колективна психіка. Поняття солідарності. Співвідношення індивідуального та соціального. Психологія колективних уявлень. Колективні уявлення в свідомості первісних людей. Закон партиципації. Пралогічне мислення. Основні риси первісної свідомості. Експериментальна психологія. Вивчення сенсорних функцій. Вивчення сенсомоторних реакцій. Дослідження сприймання і уваги М.М. Ланге. Закони пам'яті Г. Еббінгауза. Дослідження навичок Браямом та Хартером. Диференціальна психологія. Перехід психології до вивчення індивідуальних відмінностей. Впровадження методів статистики у психологію. Розвиток тестології. Наукова характерологія О.Ф. Лазурського. Психологічні профілі Г.І. Россолімо. Зоопсихологія. Дослідження Ч. Дарвіна в галузі зоопсихології. Інтелект тварин в контексті еволюційної теорії. Закон економії Ллойд-Моргана. Теорія тропізмів Ж. Леба. Проблема психологічної термінології в зоопсихології. Зоопсихологія в Росії. Соціальна і культурно-історична психологія. Психологія народів В. Вундта. Навіювання та гіпноз в соціальній психології. Психологія натовпу Г. Лебона. Розуміюча психологія В. Дільтея. Гормічна концепція В. Мак-Дугалла. Психотехніка. Розвиток профорієнтації. Індустріальна психологія. Дитяча психологія на Заході. Зародження. Метод спостереження в дитячій психології. Теорія рекапітуляції та ідея педології С. Холла. Концепція дитячої гри К. Грооса. Психологія дитини в роботах В. Штерна. Дитяча та педагогічна психологія в Росії. Педагогічна антропологія К.Д. Ушинського. Внесок у дитячу психологію І.М. Сеченова. Педагогічна психологія П.Ф. Каптерєва. Теорія фізичної освіти П.Ф. Лесгафта. Розробка проблем дитячої психології в Україні. Всебічне вивчення дитини раннього віку І.О. Сікорським. Дослідження М.М. Ланге першого року життя дитини. Психологія дитинства В.В. Зеньківського. Школи психології в докризовий період. Структуралістська школа Е. Тіченера. Функціональна психологія. Вюрцбурзька школа психології мислення. Передумови виникнення відкритої кризи у психології. Школи психології періоду кризи. Біхевіоризм. Гештальтпсихологія. Глибинна психологія. Описова психологія. Французька соціологічна школа Соціальні передумови другої кризи у психології. Необіхевіоризм. Топологічна психологія). Неопсихоаналіз. Розвиток вікової психології в 20 столітті. Гуманістична психологія. Екзистенційна психологія. Психосинтез. Структурний психоаналіз. Кібернетичний напрям у психології. Західноукраїнська школа психології. Поняття про вищу нервову діяльність. Рефлексологія В. Бехтерева. Психологічні погляди П.П. Булонського. Експериментальна психологія Г.І. Челпанова. Марксизм і психологія. Культурно-історична теорія Л.С. Виготського. Харківська школа психології. Московська психологічна школа. Грузинська школа психології. Внесок українських вчених у розвиток вікової психології. Психологія в нових соціально-економічних умовах. Деїдеологізація психології. Теорія діяльності в пострадянський період. Реконструкція історіографії психології. Інтеграція у світову психологію. Департизація управління в науці. Радянський "функціоналізм" та нові підходи до вивчення особистості. Розвиток практичної

психології. Сучасні напрямки психологічних досліджень за кордоном та в Україні. Парадигми психологічної науки. Тенденції розвитку психології у 21 столітті. Нові напрямки практичної психології. Розвиток психологічних асоціацій та об'єднань.

Викладацький склад: Мазяр О.В., кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 4,5 кредити ECTS, 162 годин – 18 тижнів, 3 години на тиждень аудиторні, 3 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (28), модульний контроль (2), підсумковий контроль – екзамен.

АНОТАЦІЯ ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПСИХОЛОГІЧНА СЛУЖБА В СИСТЕМІ ОСВІТИ»

Напрямок підготовки **6.030103** «Практична психологія»
ЦИКЛ ДИСЦИПЛІН ПРОФЕСІЙНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
Нормативна дисципліна

Дисципліна: Психологічна служба в системі освіти.

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 3 рік, 6 семестр.

Мета: отримання майбутніми практичними психологами знань щодо основних нормативних документів, які регламентують професійну діяльність, формування навичок планування та проведення дослідницької, корекційної, розвивальної та консультативної роботи; розвиток вмінь виконувати професійно-орієнтовані завдання.

Завдання: ознайомлення з нормативно-правовою базою діяльності практичних психологів у сфері освіти; ознайомлення з основними видами діяльності психолога та документами, які її регулюють; ознайомлення з особливостями роботи та підготовкою практичного психолога до роботи в системі освіти; оволодіння навичками проведення психодіагностичної, корекційної, розвивальної та консультативної роботи з дітьми різних вікових груп та дорослими; оволодіння навичками виконання професійно-орієнтованих завдань з психологією.

Зміст дисципліни. Теоретичний аналіз проблеми організації психологічної служби. Організація та планування роботи практичного психолога. Зміст роботи психолога з дітьми дошкільного віку. Роль психологічної служби у підготовці дитини до школи. Особливості роботи психолога з молодшими школярами. Організація психологічної допомоги молодшим школярам. специфіка роботи психолога з підлітками та учнями старших класів. Особливості роботи психолога з батьками та педагогічними колективами у закладах освіти. Робота психолога із соціально та педагогічно занедбанними дітьми.

Викладацький склад: Загурська І.С., кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 2 кредити ЄКТС, 72 години – 17 тижнів, 1,6 годин на тиждень аудиторні, 2,6 годин на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання, 1 аудиторна модульна контрольна робота.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: 6.030103 Практична психологія

НОРМАТИВНА ЧАСТИНА

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Дисципліна: Диференціальна психологія.

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 3 рік, 6 семестр.

Мета: вивчення механізмів становлення та розвитку індивідуальності як цілісного феномену, що існує в полі взаємодії біологічно-спадкових і соціально-набутих чинників активності суб'єкта.

Завдання: ознайомлення з індивідуальними, типологічними та груповими відмінностями, їх чинниками та наслідками; оволодіння знаннями структури індивідуальності; формування умінь здійснювати диференційно-психологічний аналіз особистості.

Зміст дисципліни. Предмет та завдання диференціальної психології. Дослідження індивідуальних відмінностей в ранніх психологічних теоріях. Передумови виникнення диференціальної психології: експериментальна психологія і біологія. Основні диференціально-психологічні конструкти. Диференційно-психологічна парадигма у вивченні людини. Організм – тілесний фактор індивідуальності. Індивід – передумова особистості. Особистість – психологічний носій соціальних властивостей. Індивідуальність – інтегральна біопсихосоціальна характеристика людини. Людина як суб'єкт взаємодії зі світом. Принципи формального підходу до індивідуальності. Елементи індивідуальності та їх інтеграція в цілісну структуру. Ендофактори та екзофактори у детермінації міжіндивідуальної варіативності. Класифікація методів диференційної психології. Загальнонаукові методи. Психогенетичні методи. Методи аналізу документів. Власне психологічні методи. Нормативний напрямок. Поняття про нормальний розподіл даних. Кореляційно-факторний напрямок. Розподіл індивідуальних відмінностей. Особливості нормального розподілу. Відхилення від нормального розподілу. Умови, які впливають на розподіл: вибірка; засоби вимірювання; спеціальні фактори. Проблеми вимірювання ступеня змінюваності. Проблема задатків, здібностей та інтелекту у диференційній психології. Загальні інтелектуальні здібності. Характеристика текстологічних підходів до інтелекту. Стійкість інтелектуальних вимірювань. Інтелект у структурі індивідуальних властивостей. Спадковість і середовище у в детермінації інтелектуальних відмінностей. Критерії та ступені важкості розумової відсталості. Поняття обдарованості, таланту і геніальності. Схильність до певного виду діяльності. Співвіднесення схильностей зі здібностями і обдарованістю. Загальні і спеціальні здібності. Зв'язок здібностей і обдарованості зі схильністю до певного виду діяльності. Компенсація здібностей. Діяльність як умова вимірювання здібностей та обдарованості. Методи вивчення феномену геніальності. Групові відмінності. Статеві

відмінності. Гендерні стереотипи. Критерії відмінностей між соціальними групами. Етнічна самосвідомість й етнічні переваги. Національний характер. Фактор спадковості як обмежуюча умова розвитку організму. Поняття оточуючого середовища. Взаємовплив спадковості і середовища. Найбільш поширені помилкові стереотипи щодо впливу спадковості і середовища: спадковість супроти вродженого; схожість з батьками; успадкування набутих ознак; спадковість, середовище і змінюваність. Поведінка, що не є результатом навчання (тропізми, рефлексії, інстинкти). Тілобудова і поведінка. Історико-психологічний аналіз поняття темпераменту. Типологія темпераменту. Властивості нервової системи як передумова темпераменту. Розвиток темпераменту в контексті психогенетичних і лонгітюдних досліджень. Селективне виведення. Дослідження нормативів поведінки. Дослідження структурних факторів у розвитку поведінки. Дослідження впливу на поведінку минулого досвіду. Статистичний аналіз родових відмінностей і схожості. Біологічні аспекти статевої диференціації. Конституціональні теорії темпераменту. Типологія Е. Кречмера. Типологія У. Шелдона. Вчення І. П. Павлова про чотири типи темпераменту. Психологічні теорії темпераменту. Типологія К. Г. Юнга. Уявлення про темперамент Г. Айзенка. Акцентуації темпераменту за К. Леонгардом. Властивості нервової системи як альтернативу типу ВНД у теорії Теплова-Небиліцина. Структура темпераменту в теорії В. М. Русалова. Сила нервової системи: як реактивність; як витривалість. Рухливість – інертність і лабільність нервових процесів. Баланс нервових процесів. Статеві-вікові особливості прояву властивостей нервової системи: зміна сили нервової системи; зміна рухливості нервової системи; зміна балансу нервової системи. „Довільні” і „мимовільні” методики вивчення властивостей нервової системи. Спостереження й опитування при дослідженні властивостей нервової системи. Шляхи підвищення надійності діагностики типологічних особливостей проявів властивостей нервової системи. Статеві відмінності у прояві властивостей нервової системи і темпераменту. Статеві відмінності в емоційній сфері. Відмінності у здібностях чоловіків і жінок. Особистісні відмінності чоловіків і жінок. Гендерні особливості поведінки. Типологічні особливості і успішність виконання різних розумових дій. Типологічні особливості і навчальна діяльність. Індивідуальні детермінанти процесу навчання і шкільна успішність. Пізнавальні стилі в учбовій діяльності. Індивідуальні детермінанти процесу навчання і шкільної успішності. Основні навчальні стратегії. Диференційна психологія навчання. Стилї педагогічної діяльності. Стилї спілкування і керівництва вчителями учнів. Психолого-педагогічні особливості опитування учнів вчителями з різними стилями керівництва. Адекватність оцінювання вчителями учнів. Місце характеру у структурі індивідуальності. Характер та інші властивості індивідуальності. Структура характеру. Зв'язок характеру і темпераменту. Поняття про Я-концепцію. Поняття про самооцінку. Основні структурні компоненти характеру. Типологічна модель О.Ф. Лазурського. Типологічна модель Е. Фромма. Типологічна модель Е. Шострома. Типологічна модель К. Леонгарда. Типологічна модель О.Є. Лічко. Типологічна модель П.Б. Ганнушкіна. Психологічні типологічні моделі. Особистість: диференційно-психологічний аспект. Концепція особистісних рис. Теорії особистісних

факторів. Ієрархічна організація особистості. Формально динамічна модель особистості. Функціональна особистість. Концепція особистісних рис. Теорії особистісних факторів. Формально-динамічна модель особистості. Інтра- та інтеріндивідуальний статус особистості. Проблема слабкості індивідуальних відмінностей. Диференційно-психофізіологічні аспекти становлення професіонала. Монотонна діяльність і типологічні особливості. Діяльність в екстремальних умовах. Стилi професійної діяльності. Інтелектуальна компетентність в процесі здобуття вищої освіти. Вибір професії і тип особистості. Суб'єктивні установки, продуктивність праці й задоволеність працею. Статеві особливості професійної діяльності. Статеві особливості професійної кар'єри.

Викладацький склад: Мазяр О.В., кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 4 кредити ECTS, 144 години – 17 тижнів, 2,5 години на тиждень аудиторні, 2,5 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (16), модульний контроль (2), підсумковий контроль – залік.

Напрямок підготовки: 6.030103 Практична психологія

ВАРІАТИВНА ЧАСТИНА

ДИСЦИПЛІНИ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ СТУДЕНТА

Дисципліна: **Основи транзакційного аналізу.**

Статус: варіативна.

Рік, семестр: **3 рік, 6 семестр.**

Мета: вивчення психологічної моделі особистості та соціальної взаємодії, яка дозволяє здійснювати терапевтичні процедури.

Завдання: ознайомлення з моделлю особистості, заснованою на станах Я, та моделлю соціальної взаємодії; формування компетентності у поясненні поведінки осіб з особистісної проблематики.

Зміст дисципліни. Визначення та основні поняття в транзакційному аналізі. Історія становлення транзакційного аналізу як напрямку психотерапії. Структурна модель особистості в транзакційному аналізі. Функціональна модель особистості в транзакційному аналізі. Стандартизовані методи дослідження станів Я: опитувальник структурних станів Я, опитувальник функціональних станів Я (тест «Особиста Егограма»: визначення провідних станів Я), визначення «Провідної настанови (дравйвера)», опитувальник фіксованої емоційної установки (скринінгова версія опитувальника проф. В.В.Макарова). Розпізнавання станів Я: поведінковий діагноз, соціальний діагноз, історичний діагноз, феноменологічний діагноз. Транзакції. Основні види транзакцій. Поняття про прогладжування та їх види. Типи структурування часу в транзакційному аналізі. Психологічна гра: визначення і формула гри. Контрактний метод в транзакційному аналізі. Види контракту. Умови ефективного контракту терапевт-клієнт. Визначення та види транзакцій. Доповнюючі транзакції. Перекреслені транзакції. Приховані транзакції. Транзакції на невербальному рівні. Можливості вибору транзакцій. Погладжування. Стимульний голод. Види прогладжувань. Погладжування і підкріплення поведінки. Економія прогладжувань. Профіль погладжувань. Самопогладжування. Визначення та формула психологічної гри. Визначення поняття вимагацького почуття. Способи проведення часу. Формула гри. «Драматичний трикутник» Карпмана. Транзакційний аналіз ігор. Різні ступені інтенсивності ігор. Природа та походження життєвого сценарію. Життєві позиції: визначення і види. Сценарні послання та матриця сценарію. Перебіг життєвого сценарію. Сценарні схеми та їх подолання. Природа та походження життєвого сценарію. Види сценарію: виграшний, програшний та безвиграшний. Життєві позиції. ОК-ділянки. Заборони і рішення. Антисценарій. Перебіг сценарію. Директиви та міні-сценарій. Відмова від негативної виплати в психологічних іграх. Заміна ігрових погладжувань. Самостійність. Звільнення від сценарію. Розв'язання проблеми.

Викладацький склад: Мазяр О.В., кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 1,5 кредити ECTS, 54 годин – 15 тижнів, 1,5 години на тиждень аудиторні, 2 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (7), модульний контроль (1), підсумковий контроль – залік.

АНОТАЦІЯ ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ»

Спеціальність 6.030103 «Практична психологія»
ЦИКЛ ДИСЦИПЛІН ПРОФЕСІЙНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
Нормативна дисципліна

Дисципліна: експериментальна психологія.

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 3 рік, 5 семестр.

Мета: ознайомити студентів із методологією, методами та методикою експериментальних досліджень.

Завдання: надати студентам інформацію про історію розвитку експерименту в психології, місце експериментальної психології у системі психологічного знання; ознайомити студентів із необхідними та обов'язковими вимогами до знань та вмінь психолога-експериментатора. Надати студентам інформацію про етичні та правові вимоги до дослідницької діяльності психолога; ознайомити студентів з основними методологічними засадами експерименту в психології, нормативами наукової логіки; озброїти студентів практичними прийомами по плануванню, організації та проведенню експериментів, обробці та інтерпретації експериментальних даних, представленню отриманих результатів.

Зміст дисципліни. Вступ до наукового дослідження. Нормативи дослідницької роботи. Емпіричні методи психологічного дослідження. Експеримент як метод психологічного дослідження. Планування та проведення психологічних експериментів. Аналіз та представлення результатів психологічних експериментів.

Викладацький склад: Загурська І.С., кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної та практичної психології, Голентовська О.С., асистент кафедри соціальної та практичної психології, Гречуха І.А., асистент кафедри соціальної та практичної психології, Кирильчук І.В., асистент кафедри соціальної та практичної психології, Степанюк І.А., асистент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 4,5 кредити ЄКТС, 162 години – 18 тижнів, 4,6 годин на тиждень аудиторні, 4,3 годин на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання, 3 аудиторні модульні контрольні роботи.

АНОТАЦІЯ ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «САМООЦІНКА І РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ»

Спеціальність 6.030102, «Психологія», ЦИКЛ ДИСЦИПЛІН ПРОФЕСІЙНОЇ І
ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Дисципліна вільного вибору студента

Дисципліна: Самооцінка і розвиток творчих здібностей.

Статус: вибіркова.

Рік, семестр: 3 рік, 6 семестр.

Мета: набуття майбутніми психологами знань щодо основних підходів до дослідження самооцінки учбових та творчих здібностей, формування навичок планування та проведення психосемантичного дослідження самооцінки творчих здібностей, набуття вмінь аналізу та інтерпретації результатів проведеного дослідження з використанням методів математичної статистики.

Завдання: ознайомлення з основними підходами до вивчення самооцінки у вітчизняній та зарубіжній психології; оволодіння навичками проведення дослідження самооцінки в молодшому шкільному віці; ознайомлення з основними засадами ідеографічного підходу до вивчення особистості; оволодіння навичками виконання професійно-орієнтованого завдання з використанням методики вивчення динаміки здібностей.

Зміст дисципліни. Самооцінка та методи її дослідження в молодшому шкільному віці. Теоретична модель та методика вивчення самооцінки творчих здібностей в учбово-творчій діяльності. Розвиток здібностей та самооцінки в навчальній діяльності. Взаємодія розвитку творчих здібностей та самооцінки в учбово-творчій діяльності.

Викладацький склад: Загурська І.С., кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 1,5 кредита ЄКТС, 54 годин – 18 тижнів, 1 година на тиждень аудиторна, 2 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання, 1 аудиторна модульна контрольна робота.

АНОТАЦІЯ ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ»

Спеціальність 6.030102 «Психологія»
ЦИКЛ ДИСЦИПЛІН ПРОФЕСІЙНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
Нормативна дисципліна

Дисципліна: експериментальна психологія.

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 3 рік, 5 семестр.

Мета: ознайомити студентів із методологією, методами та методикою експериментальних досліджень.

Завдання: надати студентам інформацію про історію розвитку експерименту в психології, місце експериментальної психології у системі психологічного знання; ознайомити студентів із необхідними та обов'язковими вимогами до знань та вмінь психолога-експериментатора. Надати студентам інформацію про етичні та правові вимоги до дослідницької діяльності психолога; ознайомити студентів з основними методологічними засадами експерименту в психології, нормативами наукової логіки; озброїти студентів практичними прийомами по плануванню, організації та проведенню експериментів, обробці та інтерпретації експериментальних даних, представленню отриманих результатів.

Зміст дисципліни. Вступ до наукового дослідження. Нормативи дослідницької роботи. Емпіричні методи психологічного дослідження. Експеримент як метод психологічного дослідження. Планування та проведення психологічних експериментів. Аналіз та представлення результатів психологічних експериментів.

Викладацький склад: Загурська І.С., кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної та практичної психології, Голентовська О.С., асистент кафедри соціальної та практичної психології, Гречуха І.А., асистент кафедри соціальної та практичної психології, Кирильчук І.В., асистент кафедри соціальної та практичної психології, Степанюк І.А., асистент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 6 кредитів ЄКТС, 216 годин – 18 тижнів, 4,3 годин на тиждень аудиторні, 7,6 годин на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання, 3 аудиторні модульні контрольні роботи.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: **6.030103 Практична психологія ***

ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ Дисципліни за вибором університету

Дисципліна: **Етика і психологія сімейних стосунків.**

Статус: за вибором університету.

Рік, семестр: **3 рік, 6 семестр.**

Мета: ознайомити студентів із основними проблемами психології сім'ї та психологічними особливостями підготовки молодого покоління до сімейного життя.

Завдання курсу:

- забезпечувати реалізацію системного підходу до висвітлення питань викладання курсу психології сім'ї у вищому навчальному закладі;
- озброювати студентів знаннями з проблем сім'ї та шлюбу;
- ознайомлювати із структурою, функціями та специфікою взаємостосунків у сучасній сім'ї;
- формувати у студентів практичні уміння та навички організації науково-дослідної, діагностичної та тренінгової роботи з проблем психології сім'ї;
- сприяти формуванню у студентів навичок використання методів психологічної корекції порушення сімейних стосунків.

Зміст дисципліни. Психологія сім'ї: основні поняття і актуальні соціально-психологічні проблеми сім'ї. Розвиток шлюбно-сімейних стосунків в історії суспільства. Рольова структура сім'ї на різних етапах її функціонування. Нормативні кризи сімейного життя. Емоційні стосунки в шлюбі. Закономірності сімейних стосунків. Психологічні особливості сімейного виховання. Дитячо-батьківські конфлікти. Вивчення особливостей сімейних взаємостосунків. Спілкування у сім'ї. Сімейні конфлікти. Ненормативні сімейні кризи: розлучення, повторні шлюби. Вплив викривлення структури сім'ї на психічний розвиток дитини. Теоретичні основи сімейного консультування. Завдання та прийоми сімейного консультування

Викладацький склад: Портницька Н.Ф., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної та практичної психології, Тичина І.М., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 2 кредити ECTS 72 годин – 17 тижнів, 1,5 годин на тиждень аудиторні, 3 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання, модульний контроль (1), підсумковий контроль – залік

АНОТАЦІЯ ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЗООПСИХОЛОГІЯ ТА ПОРІВНЯЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ»

Спеціальність **6.030102** «Психологія»
ЦИКЛ ДИСЦИПЛІН ФУНДАМЕНТАЛЬНОЇ, ПРИРОДНИЧО-НАУКОВОЇ ТА
ЗАГАЛЬНОЕКОНОМІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
Дисципліна нормативного циклу

Дисципліна: Зоопсихологія та порівняльна психологія.

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 3 рік, 6 семестр.

Мета: набуття майбутніми практичними психологами знань про розвиток форм відображення дійсності, про тривалий процес виникнення психіки як результату еволюції матерії, а також розвитку психіки у філогенезі та онтогенезі, спільні ознаки та якісні відмінності людської психіки та поведінки від психіки та поведінки тварин.

Завдання: оволодіння студентами категоріально-термінологічним апаратом психології; ознайомлення студентів з принципами та методами зоопсихології та порівняльної психології; ознайомлення студентів з факторами розвитку психіки у філогенезі та онтогенезі; оволодіння студентами знань про соціальну поведінку вищих приматів та людини; розвивати уміння проводити інформаційно-пошукові роботи, використовуючи інформаційно-довідкові системи; формувати мету, конкретні завдання та програми дослідження; формулювати та перевіряти гіпотези досліджень, аналізувати сутність психічних процесів в залежності від факторів, що на них впливають; застосовувати напрацьовані програми та проводити психологічні дослідження у галузі порівняльної психології; здійснювати аналіз та узагальнення інформації, забезпечувати формування висновків та пропозицій; використовувати у соціальній практиці психологічні технології та методики психологічного дослідження, виділяти і оцінювати біологічні, соціальні, культурні складові соціально-психологічних явищ; аналізувати проблему співвідношення поведінки і психіки.

Зміст дисципліни. Предмет і завдання зоопсихології та порівняльної психології. Принципи та методи зоопсихології та порівняльної психології. Розвиток психіки у філогенезі. Виникнення та розвиток свідомості. Вроджена та набута поведінка. Розвиток психічної діяльності в онтогенезі. Соціальна поведінка вищих приматів та людини. Залежність психіки від середовища та будови органів.

Викладацький склад: Батраченко І.Г., доктор психологічних наук, професор кафедри соціальної та практичної психології; Дем'янчук Ю.Ю., асистент кафедри соціальної та практичної психології; Гречуха І.А., асистент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 1,5 кредити ЄКТС, 54 годин – 18 тижнів, 1,5 годин на тиждень аудиторні, 1,5 годин на тиждень – поза аудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання, 1 аудиторна модульна контрольна робота, залік.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: 6.030102 «Психологія»

ЦИКЛ ГУМАНІТАРНИХ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН Нормативні дисципліни

Дисципліна: **Інженерна психологія**

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 3 рік, 5 семестр.

Мета: оволодіння студентами знаннями, уміннями та навичками застосування психологічних механізмів оптимізації функціонування систем «людина-машина».

Завдання:

- предмет і задачі інженерної психології; методологічні принципи інженерної психології та її методи;
- особливості та класифікацію СЛМ;
- фактори, що впливають на діяльність оператора в СЛМ; види діяльності оператора;
- властивості та характеристики інформації; систему обробки інформації оператором в СЛМ; психофізіологічні характеристики процесу прийому інформації; закономірності збереження та обробки інформації оператором;
- психологічні аспекти проблеми прийняття рішень;
- психомоторні аспекти управлінських дій оператора;
- енергетичні характеристики управлінських дій оператора;
- загальна характеристика функціональних станів оператора;
- зміст робіт з врахування людського фактора на різних стадіях проектування СЛМ;
- інженерно-психологічні вимоги до проектування СЛМ; інженерно-психологічні вимоги до спільного розташування ОУ та ЗВІ; інженерно-психологічні показники якості СЛМ;

Зміст дисципліни.

Предмет і задачі інженерної психології. Зв'язок інженерної психології з іншими науками. Історія розвитку інженерної психології. Методи. Особливості та класифікація СЛМ. Розподіл функцій у СЛМ. Оператор та інформація в СЛМ. Система, моносистема, полісистема. Оператор, автоматизовані системи управління, система підтримки прийняття рішень. Приймання, збереження та обробка інформації оператором. Функціональні стани оператора. Прийняття рішень та управлінські дії оператора. Діяльність оператора в системі «людина-машина». Команда та сумісна діяльність. Команда операторів. Емоційна атмосфера сумісної діяльності. Принципи проектування СЛМ. Проектування засобів відображення інформації, органів управління, робочого місця. Інженерно-психологічні вимоги до акустичних ЗВІ. Інженерно-психологічна експертиза СЛМ. Оформлення експертної документації.

Викладацький склад: Кулаковський Т.Ю., кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної та соціальної психології

Тривалість: 4 кредити ECTS 144 годин – 18 тижнів, 3 годин на тиждень аудиторні, 5 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (9), модульний контроль (2), підсумковий контроль – екзамен

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: 6.030102 Психологія

ЦИКЛ ДИСЦИПЛІН ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Нормативна дисципліна

Дисципліна: **Клінічна психологія.**

Статус: вибіркова.

Рік, семестр: **3 рік, 6 семестр.**

Мета: набуття майбутніми психологами знань щодо ролі психічних факторів у виникненні, протікання, лікування та попередженні захворювань.

Завдання: ознайомити студентів з психологічними особливостями хворих та сформуванню умінь застосовувати методи психологічного дослідження у клініці, визначати рівень впливу мікро- і макросередовища на особистість з метою запобігання та корекції девіантної поведінки, діагностувати особливості девіантної поведінки дітей та підлітків та визначати адекватні методи психологічної корекції, порівнювати отримані дані психологічної експертизи з нормативними вимогами та рекомендаціями, визначати основні психологічні послуги, через які реалізується соціальна допомога населенню, здійснювати психологічний аналіз змісту, процесів, стану та результатів соціальної роботи.

Зміст дисципліни. Клінічна психологія як наука. Історія становлення та розвитку клінічної психології. Предмет клінічної психології. Зв'язок клінічної психології з іншими науками. Завдання та принципи психологічного дослідження у клініці. Методи клінічної психології. Поняття здоров'я. Критерії здоров'я. Поняття хвороби. Класифікація та етимологія патопсихологічних розладів. Патопсихологія як розділ клінічної психології. Психологія хворого. Психологія діагностичного процесу. Психологія терапевтичного процесу. Психологія медичного працівника та лікарської справи. Психологічні особливості діагностичного процесу. Психологія терапевтичного процесу. Психологічні вимоги до особистості лікаря. Основні моделі побудови взаєностосунків „лікар-хворий”. Психологічні особливості вживання лікарських препаратів. Етичні засади діяльності клінічного психолога. Загальні принципи організації медико-психологічної допомоги. Робота клінічного психолога у різних типах медичних закладів. Психологічні особливості хворих з різними соматичними захворюваннями. Основи психосоматики.

Викладацький склад: Майстренко Т.М., старший викладач кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 3 кредити ECTS 108 годин – 17 тижнів, 2 години на тиждень аудиторні, 4 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (9), модульний контроль (1), підсумковий контроль – екзамен.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: 6.030103 Практична психологія

ЦИКЛ ДИСЦИПЛІН ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Нормативна дисципліна

Дисципліна: **Основи клінічної психології.**

Статус: вибіркова.

Рік, семестр: **3 рік, 6 семестр.**

Мета: набуття майбутніми психологами знань щодо ролі психічних факторів у виникненні, протікання, лікування та попередженні захворювань.

Завдання: ознайомити студентів з психологічними особливостями хворих та сформуванню умінь застосовувати методи психологічного дослідження у клініці, визначати рівень впливу мікро- і макросередовища на особистість з метою запобігання та корекції девіантної поведінки, діагностувати особливості девіантної поведінки дітей та підлітків та визначати адекватні методи психологічної корекції, порівнювати отримані дані психологічної експертизи з нормативними вимогами та рекомендаціями, визначати основні психологічні послуги, через які реалізується соціальна допомога населенню, здійснювати психологічний аналіз змісту, процесів, стану та результатів соціальної роботи.

Зміст дисципліни. Клінічна психологія як наука. Історія становлення та розвитку клінічної психології. Предмет клінічної психології. Зв'язок клінічної психології з іншими науками. Завдання та принципи психологічного дослідження у клініці. Методи клінічної психології. Клінічні прояви психічної норми і ПАТОЛОГІЇ. Нейропсихологія як галузь психології. Психологія хворого. Внутрішня (аутопластична) картина хвороби. Поведінкові реакції на хворобу. Психологічні особливості соматичних хворих. Особливості реагування на захворювання хворих з різною соматичною патологією. Психологія лікувального процесу. Психологія діагностичного процесу. Психологія терапевтичного процесу. Основні етапи переживання хвороби у часі. Психологічні особливості вживання лікарських препаратів. Робота клінічного психолога у різних типах медичних закладів.

Викладацький склад: Майстренко Т.М., старший викладач кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 2 кредити ECTS 72 години – 17 тижнів, 1,5 години на тиждень аудиторні, 3 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (7), модульний контроль (1), підсумковий контроль – залік.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Напрямок підготовки: 6.030103 «Практична психологія»

ЦИКЛ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Нормативні дисципліни

Дисципліна: **МЕНЕДЖМЕНТ ВИРОБНИЧОЇ КАМПАНІЇ**

Статус: нормативна

Рік, семестр: 3 рік, 6 семестр.

Мета: викладання навчальної дисципліни “Менеджмент виборчої кампанії” засвоєння основних знань, потрібних для планування і проведення виборчої кампанії, оволодіння навичками аналізу виборчих кампаній і застосування методів роботи з виборцями у процесі проведення виборів.

Завдання: ознайомити студентів з виборами, їх типами, виборчими округами, типами виборців; дати знання з теоретичних проблем, що стосуються політичного ринку, позиціонування політичного продукту, концепції виборчої кампанії; навчити методикам підрахунку кількості голосів потрібних для перемоги у виборчому окрузі, виявленню методів боротьби з конкурентом, способам створення іміджу кандидата; допомогти оволодіти навичками вибору методів роботи з виборцями, планування виборчої кампанії, пошуку коштів на її ведення, роботи з волонтерами.

Зміст дисципліни. Організація виборчої кампанії. Методи боротьби з конкурентом. Методи роботи з виборцями. Політичний менеджмент. Поняття про вибори і виборчий округ. Політичний ринок і політичний товар. Імідж як чинник виборчої кампанії та її концепція.

Викладацький склад: Рудницький С.В. доктор політичних наук, доцент кафедри філософії.

Тривалість: 1,5 кредитів ECTS 54 години: 18 годин аудиторних, 36 години поза аудиторних.

Оцінювання: поточне оцінювання, модульний контроль (1), підсумковий контроль – залік.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: **6.030102 Психологія**

ВАРІАНТИВНА ЧАСТИНА

ДИСЦИПЛІНИ САМОСТІЙНОГО ВИБОРУ СТУДЕНТІВ

Дисципліна: **Основи психокорекції.**

Статус: варіативна.

Рік, семестр: 3 рік, 6 семестр.

Мета: набуття майбутніми практичними психологами знань про теоретичні передумови здійснення психокорекційної діяльності, її основних напрямків і методів, формування навичок складання психокорекційних програм та використання методів індивідуальної та групової психокорекції.

Завдання: оволодіння категоріально-термінологічним апаратом основ психокорекції; набуття навичок використання психокорекційних методів в процесі надання психологічної допомоги; вміння розробляти психокорекційні програми, спрямованих на нівелювання проблем поведінкового, емоційного та когнітивного характеру.

Зміст дисципліни. Поняття про психологічну корекцію. Мета і завдання психокорекції. Принципи психокорекційної роботи: принцип єдності діагностики і корекції; принцип нормативного розвитку; принцип корекції «зверху вниз»; принцип корекції «знизу вверх»; принцип системності розвитку; діяльнісний принцип корекції. Види психокорекції: за характером спрямованості; за змістом; за формою; за наявністю програми; за характером керування психокорекційними впливами; за тривалістю. Основні елементи психокорекційної ситуації. Форми корекційного впливу. Врахування характеру психологічних проблем, віку та особистісних якостей при виборі форми психокорекційного впливу. Основні етапи психокорекції. Особливості проведення психологічного обстеження з метою планування та визначення завдань корекції. Методи отримання психологічної інформації. Принципи побудови спілкування психолога з клієнтом. Роль невербальних засобів спілкування в одержанні інформації, встановленні контакту та здійсненні впливу. Психологічний простір. Робота з просторовим та фізичним контекстом. Тренінг техніки приєднання. Відмінності у поняттях «практична психологія» і «психологічна практика». Відмінності у поняттях «психокорекція», «психологічне консультування», «психотерапія». Визначення поняття «психологічна корекція». Особливості і відмінності психокорекційного, психотерапевтичного і виховного впливів. Етичні проблеми в психокорекції. Вимоги до психолога, що здійснює психокорекційний вплив. Поняття про особистісні деструкції. Особистісна проблема у спілкуванні як об'єкт психологічної корекції. Поняття про психологічні захисти. Логіка дії несвідомого. Проблеми феноменологічного підходу у психокорекційній практиці. Особливості процесуальної діагностики у ході психокорекції.

Природа психічних явищ, які підлягають психокорекції. Спрямованість психокорекційного впливу. Прояв особистісних деструкцій у подружніх

стосунках. Прояв особистісних деструкцій у дитячо-батьківських стосунках. Прояв особистісних деструкцій у педагогічних відносинах «вчитель-учень». Прояв особистісних деструкцій у виробничих стосунках. Організація і проведення корекції пізнавальної діяльності дітей старшого дошкільного та молодшого шкільного віку. Розвиток дрібної моторики рук і зорово-рухової координації. Прийоми розвитку уваги у дітей старшого дошкільного та молодшого шкільного віку. Прийоми розвитку сприймання у дітей старшого дошкільного та молодшого шкільного віку. Прийоми розвитку мислення у дітей старшого дошкільного та молодшого шкільного віку. Прийоми розвитку пам'яті у дітей старшого дошкільного та молодшого шкільного віку. Прийоми розвитку творчого мислення у дітей старшого дошкільного та молодшого шкільного віку. Діагностика і корекція емоційних станів у дітей старшого дошкільного та молодших школярів. Проблема смислу життя у підлітковому та юнацькому віці. Проблема міжособистісних стосунків у підлітковому та юнацькому віці. Проблема контролю почуттів у підлітковому та юнацькому віці. Проблема стосунків з представниками іншої статі у підлітковому та юнацькому віці. Проблема у стосунках з батьками. Проблема вибору професії.

Сім'я як об'єкт психокорекційного впливу. Методики корекції дитячо-батьківських та сімейних стосунків. Методика «Сімейна фотографія». Методика «Сімейна скульптура». Методика «Рольова карткова гра». Методика «Сімейний ритуал». Методика створення аналогічних ситуацій. Методика «Порівняння цінностей». Принципи складання психокорекційних програм. Види психокорекційних програм. Основні блоки психокорекційного комплексу. Вимоги до складання психокорекційних програм. Фактори, що визначають ефективність психокорекції. Інтенсивність психокорекційних заходів та їх тривалість у часі. Класичний психоаналітичний підхід З. Фрейда до проблем психокорекції. Структура особистості та проблема свідомого і несвідомого у психоаналізі. Витіснення та опір. Утворення симптомів внаслідок невдалого витіснення. Психологічний матеріал для психоаналізу. Індивідуальний підхід до психокорекції А. Адлера. Телеологічна детермінація поведінки. Помилкові апперцептивні схеми. Почуття неповноцінності і комплекс неповноцінності. Гіперкомпенсація комплексу неповноцінності на некорисному боці життя. Аналітичний підхід до психокорекції К. Г. Юнга. Принцип ентропії та принцип еквівалентності. Проблема односторонності розвитку особистості. Утворення комплексу як опозиції свідомості. Мета психокорекції у глибиннопсихологічних теоріях З. Фрейда, А. Адлера, К. Г. Юнга. Спільне та відмінне. Позиція психолога у психоаналізі. Механізми корекції у психоаналізі З. Фрейда. Механізми корекції в індивідуальній психології А. Адлера. Механізми терапії в аналітичній психології К. Г. Юнга. Метод вільних асоціацій. Аналіз опору. Аналіз переносу. Аналіз помилкових дій. Аналіз сновидінь. Аналіз дитячих спогадів. Клієнт-центрований підхід К. Роджерса. Поле досвіду. Проблема Я-реального та Я-ідеального. Тенденція до самоактуалізації. Особливі вимоги до психолога. Логотерапія В. Франка. Проблема смислу життя. Проблема свободи волі. Воля до смислу. Екзистенційний напрямок психокорекції. Проблема автентичної поведінки. Проблема самоактуалізації. Особливі вимоги до психолога. Метод парадоксальної інтенції. Метод дерефлексії. Персональне осмислення життя. Техніка відображення

емоцій. Техніка вербалізації. Часова перспектива. Метод систематичної десенсибілізації та сенсибілізації. Імерсійні методи. Методи, в основі яких лежить принцип біологічного оберненого зв'язку. «Жетонний» метод. Метод Моріта. Метод холдингу. Імаго-метод. Раціонально-емотивна терапія А. Елліса. Когнітивний підхід А. Бека. Реальнісна терапія У. Глас сера. Гештальт-терапія Ф. Перлза. Структура особистості. Поняття про прогляджування. Вимагацькі почуття. Поняття про психологічні ігри та життєвий сценарій. Заборони та рішення. Техніки транзакційного аналізу. Особливості процесуальної діагностики в груповій психокорекції. Поняття про групову динаміку як фактор психокорекції. Результативність групового психокорекційного процесу. Методичні вимоги, спільні для учасників і керівника психокорекційної групи. Методичні положення, обов'язкові для керівника психокорекційної групи. Характерні особливості психокорекційного процесу в групах різної теоретичної інтерпретації. Проведення групової роботи з дітьми різних вікових груп та дорослими. Основні психологічні механізми корекційного впливу гри. Специфіка групової форми психокорекції. Особливості комплектації груп: віковий і статевий склад групи; професійний склад групи; частота і тривалість зустрічей. Групова динаміка: задачі і норми групи; структура групи і лідерства; згуртованість групи; групова напруга; фази розвитку групи. Види корекційних груп: групи соціально-психологічного тренінгу; групи зустрічей; гештальтгрупи; тілесно-орієнтовані групи. Групова дискусія як метод групової роботи. Взаємозв'язок психодинамічної теорії АСПН з іншими теоріями. Гештальт-модель психокорекційної групи. Модель групи, центрованої на клієнті. Характерні особливості психокорекційного процесу в групі АСПН. Закономірності динаміки індивідуально-особистісних і групових змін у процесі АСПН. Результативність психокорекційного процесу у групі АСПН. Принципи функціонування групи АСПН. Методичні вимоги, спільні для учасників і керівника АСПН. Методичні положення, обов'язкові для керівника групи АСПН. Фактори, що сприяють інтеграції групи. Вимоги до професійних та особистісних якостей керівника групи АСПН. Групова динаміка в групі АСПН. Роль групової динаміки у процесі психодіагностики в АСПН. Поняття про позитивну дезінтеграцію та вторинну інтеграцію. Особливості використання психокорекційних методик у процесі активного соціально-психологічного навчання. Групова дискусія. Психомалюнок. Рольова гра. Психодрама. Тематика психогімнастичних та пантомімічних вправ, що використовуються у груповій психокорекційній роботі. Використання малюнкових технік у психодіагностиці. Психодіагностична сутність психомалюнку. Особливості використання малюнків у груповій психокорекції. Феноменологічний підхід до аналізу психомалюнків. Теоретичні передумови психоаналітичного розуміння психомалюнків. Психомалюнок і сновидіння. Спільність символіки міфів, казок і психомалюнків. Символіка психомалюнків. Вибір тематики комплексу психомалюнків. Сутність психокорекційного діалогу та його роль у роботі з малюнковими методиками. Ігротерапія як метод практичної корекції. Характеристика методу ігротерапії. Мета корекційного впливу в ігротерапії. Арттерапія як метод практичної корекції. Характеристика методу арттерапії. Види арттерапії: музикотерапія, танцювальна терапія. Психодрама як метод групової психокорекції. Основні види і форми ігротерапії. Ігрова кімната та її

оснащення. Казкотерапія та лялькотерапія як особливі форми ігротерапії. Вимоги, що стоять перед психологом-ігротерапевтом.

Викладацький склад: Мазяр О.В., кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 3 кредити ECTS, 108 годин – 17 тижнів, 3 години на тиждень аудиторні, 3 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (20), модульний контроль (2), підсумковий контроль – екзамен.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: **6.030103 Практична психологія***

ЦИКЛ ГУМАНІТАРНИХ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Нормативні дисципліни

Дисципліна: **Основи психологічного консультування.**

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 3 рік, 6 семестр.

Мета: ознайомити студентів із організацією консультативної роботи психолога, її основними напрямками та формами.

Завдання: надати студентам інформацію про місце психологічного консультування у системі психологічного знання; ознайомити студентів із необхідними та обов'язковими вимогами до професійних знань та вмінь, а також до особистісних якостей психолога, який займається консультативною діяльністю; надати інформацію щодо етичних сторін практики психологічної допомоги; ознайомити студентів з основними теоретичними та методичними засадами психологічного консультування як специфічного виду психологічної допомоги; надати необхідні знання та створити умови для визначення індивідуального стилю консультативної роботи студентів, як майбутніх психологів-практиків; ознайомити зі змістом та організацією консультативної роботи психолога у різних галузях людської життєдіяльності; озброїти практичними прийомами консультативної роботи, систематизованими за критеріями сфери людської життєдіяльності та консультативної школи (напрямку).

Зміст дисципліни. Організація консультативної взаємодії. Поняття про консультативний контакт. Технологія консультативних інтерв'ю та бесіди. Базові процедури психологічного консультування. Консультування з проблем сім'ї та шлюбу. Психологічне консультування в освіті. Надання консультативної допомоги. Групове консультування.

Викладацький склад: Горбунова В.В., доктор психологічних наук, доцент, Кирильчук І.В, асистент кафедри соціальної та практичної психології, Опанасюк О.Г., асистент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 4,5 кредити ECTS 162 години – 18 тижнів, 2 годин на тиждень аудиторні, 4 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (9), модульний контроль (2), підсумковий контроль – екзамен

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: **6.030103 Практична психологія**

ЦИКЛ ДИСЦИПЛІН ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ Дисципліни вільного вибору студента

Дисципліна: **Основи психологічного тренінгу.**

Статус: вибіркова.

Рік, семестр: **3 рік, 6 семестр.**

Мета: набуття майбутніми психологами знань щодо основних принципів планування, організації та проведення психологічного тренінгу, а також формування у них навичок роботи з тренінговою групою.

Завдання: надати інформацію про особливості психологічного тренінгу як форми і методу надання психологічної допомоги особистості та групі; ознайомити з основними класифікаціями тренінгових методів, основними вимогами до організації та проведення психологічного тренінгу; визначити етичні аспекти проведення психологічного тренінгу, процедуру розробки програми тренінг-курсу та окремих тренінгових вправ та особливості надання зворотнього зв'язку у групі; розвинути навички спостереження за поведінкою та міжособистісним спілкуванням учасників тренінгової групи та діагностики проблемних моментів у розвитку групи, а також визначення адекватних методів та прийомів їх подолання; сформувати навички координувати власну взаємодію з групою та учасників тренінгу між собою; розвинути навички планування роботи тренінгової групи з урахуванням особливостей цільової аудиторії, реальних умов проведення тренінгу та рівня власної компетентності.

Зміст дисципліни. Психологічний тренінг як метод практичної психології. Історія формування та розвитку групових методів психологічної допомоги. Поняття, предмет, принципи та завдання психологічного тренінгу. Класифікація психологічних тренінгів. Психологічні особливості тренінгової групи. Організація тренерської діяльності. Загальна характеристика та класифікація тренінгових методів. Вправи на запуск групової динаміки та організації групової роботи. Метод «мозковий штурм». Ігрові методи у тренінгу. Методи групової дискусії. Організаційно-методичні аспекти проведення тренінгу. Проблеми планування тренінгу та складання тренінгової програми. Основні вимоги до організації психологічного тренінгу (місце проведення, необхідні матеріали). Підготовка тренінгу. Групова та особистісна динаміка у процесі тренінгу. Ведучий тренінгової групи. Оцінка ефективності тренінгу.

Викладацький склад: Майстренко Т.М., старший викладач кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 4 кредити ECTS 120 годин – 17 тижнів, 3 години на тиждень аудиторні, 4 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (10), модульний контроль (4), підсумковий контроль – залік.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: 6.030102 Психологія

ЦИКЛ ДИСЦИПЛІН ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ Дисципліни вільного вибору студента

Дисципліна: Основи психологічного тренінгу.

Статус: вибіркова.

Рік, семестр: 3 рік, 6 семестр.

Мета: набуття майбутніми психологами знань щодо основних принципів планування, організації та проведення психологічного тренінгу, а також формування у них навичок роботи з тренінговою групою.

Завдання: надати інформацію про особливості психологічного тренінгу як форми і методу надання психологічної допомоги особистості та групі; ознайомити з основними класифікаціями тренінгових методів, основними вимогами до організації та проведення психологічного тренінгу; визначити етичні аспекти проведення психологічного тренінгу, процедуру розробки програми тренінг-курсу та окремих тренінгових вправ та особливості надання зворотнього зв'язку у групі; розвинути навички спостереження за поведінкою та міжособистісним спілкуванням учасників тренінгової групи та діагностики проблемних моментів у розвитку групи, а також визначення адекватних методів та прийомів їх подолання; сформувані навички координувати власну взаємодію з групою та учасників тренінгу між собою; розвинути навички планування роботи тренінгової групи з урахуванням особливостей цільової аудиторії, реальних умов проведення тренінгу та рівня власної компетентності.

Зміст дисципліни. Психологічний тренінг як метод практичної психології. Історія формування та розвитку групових методів психологічної допомоги. Поняття, предмет, принципи та завдання психологічного тренінгу. Класифікація психологічних тренінгів. Психологічні особливості тренінгової групи. Організація тренерської діяльності. Загальна характеристика та класифікація тренінгових методів. Вправи на запуск групової динаміки та організації групової роботи. Метод «мозковий штурм». Ігрові методи у тренінгу. Методи групової дискусії. Організаційно-методичні аспекти проведення тренінгу. Проблеми планування тренінгу та складання тренінгової програми. Основні вимоги до організації психологічного тренінгу (місце проведення, необхідні матеріали). Підготовка тренінгу. Групова та особистісна динаміка у процесі тренінгу. Ведучий тренінгової групи. Оцінка ефективності тренінгу.

Викладацький склад: Майстренко Т.М., старший викладач кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 4 кредити ECTS 120 годин – 17 тижнів, 3 години на тиждень аудиторні, 4 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (9), модульний контроль (4),
підсумковий контроль — залік.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: 6.030103 Практична психологія ЦИКЛ ДИСЦИПЛІН ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИБОРОМ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Дисципліна: **Основи психосемантики**

Статус: варіативна.

Рік, семестр: **3 рік, 6 семестр.**

Мета: ознайомити студентів із теорією та практикою психосемантичних досліджень у психології

Основні завдання курсу:

- Надати студентам інформацію про місце психосемантики у системі психологічного знання.
- Ознайомити студентів з основними теоретичними та методологічними засадами психосемантики.
- Надати необхідні знання та створити умови для формування навичок по плануванню, проведенню та інтерпретації результатів психосемантичного дослідження.

Структура курсу “Основи психосемантики”:

- Вступ у психосемантику.
- Методи психосемантичного дослідження.
- Планування та проведення психосемантичних досліджень.

Зміст і принципи побудови навчального процесу

Програму дисципліни “Основи психосемантики” складено відповідно до місця та значення дисципліни за структурно-логічною схемою, передбаченою рівнем бакалавра з напрямку підготовки 6.030103 “Практична психологія”. Курс “основи психосемантики” складається з 3-х модулів: модуль № 1 “Вступ у психосемантику”, модуль № 2 “Методи психосемантичного дослідження” та модуль № 3 “Планування та проведення психосемантичних досліджень”.

Теоретичною та методичною основою курсу “Основи психосемантики” є основні положення психосемантичного (В.Ф. Петренко, О.Г. Шмельов, О.Ю. Артемьєва, В.І. Похилько) та суб’єктного (С.Л. Рубінштейн, К.О. Абульханова-Славська, Б.Г. Ананьєв, А.В. Брушлінський) підходів до аналізу психічних явищ; теоретичні побудови та практичні дослідження щодо знакової опосередкованості та ціннісно-сислової будови свідомості (культурно-історична концепція Л.С. Виготського, діяльнісна концепція О.М. Леонтєва, теорія особистісних конструктів Дж. Келлі, медіативна теорія смислу Ч. Осгуда, дослідження смислової сфери особистості Б.С. Братуся, О.Г. Асмолова, Д.О. Леонтєва).

Навчальний курс “Основи психосемантики” за своїм спрямуванням є дослідницьким. Знання та навички, отримані студентами впродовж навчання, дозволять їм самостійно планувати, розробляти та проводити психосемантичні дослідження у різних галузях. Курс складають лекційні та семінарські заняття, передбачено значний обсяг самостійної роботи студентів. Організація навчального процесу здійснюється на базі кредитно-модульної системи.

Викладацький склад: Горбунова В.В., доктор психологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 3 кредити ECTS 108 годин – 18 тижнів, 2 годин на тиждень аудиторні, 4 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання, модульний контроль (3), підсумковий контроль – екзамен

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: 6.030102 Психологія

ЦИКЛ ДИСЦИПЛІН ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИБОРОМ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Дисципліна: **Основи психосемантики**

Статус: варіативна.

Рік, семестр: 3 рік, 6 семестр.

Мета: ознайомити студентів із теорією та практикою психосемантичних досліджень у психології

Основні завдання курсу:

- Надати студентам інформацію про місце психосемантики у системі психологічного знання.
- Ознайомити студентів з основними теоретичними та методологічними засадами психосемантики.
- Надати необхідні знання та створити умови для формування навичок по плануванню, проведенню та інтерпретації результатів психосемантичного дослідження.

Структура курсу “Основи психосемантики”:

- Вступ у психосемантику.
- Методи психосемантичного дослідження.
- Планування та проведення психосемантичних досліджень.

Зміст і принципи побудови навчального процесу

Програму дисципліни “Основи психосемантики” складено відповідно до місця та значення дисципліни за структурно-логічною схемою, передбаченою рівнем бакалавра з напрямку підготовки 6.030102 “Психологія”. Курс “основи психосемантики” складається з 3-х модулів: модуль № 1 “Вступ у психосемантику”, модуль № 2 “Методи психосемантичного дослідження” та модуль № 3 “Планування та проведення психосемантичних досліджень”.

Теоретичною та методичною основою курсу “Основи психосемантики” є основні положення психосемантичного (В.Ф. Петренко, О.Г. Шмельов, О.Ю. Артемьева, В.І. Похилько) та суб’єктного (С.Л. Рубінштейн, К.О. Абульханова-Славська, Б.Г. Ананьєв, А.В. Брушлінський) підходів до аналізу психічних явищ; теоретичні побудови та практичні дослідження щодо знакової опосередкованості та ціннісно-сислової будови свідомості (культурно-історична концепція Л.С. Виготського, діяльнісна концепція О.М. Леонтьєва, теорія особистісних конструктів Дж. Келлі, медіативна теорія смислу Ч. Осгуда, дослідження смислової сфери особистості Б.С. Братуся, О.Г. Асмолова, Д.О. Леонтьєва).

Навчальний курс “Основи психосемантики” за своїм спрямуванням є дослідницьким. Знання та навички, отримані студентами впродовж навчання, дозволять їм самостійно планувати, розробляти та проводити психосемантичні дослідження у різних галузях. Курс складають лекційні та семінарські заняття, передбачено значний обсяг самостійної роботи студентів. Організація навчального процесу здійснюється на базі кредитно-модульної системи.

Викладацький склад: Горбунова В.В., доктор психологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 3 кредити ECTS 108 годин – 18 тижнів, 2 годин на тиждень аудиторні, 4 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання, модульний контроль (3), підсумковий контроль – екзамен

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: 6.030102 «Психологія»

ЦИКЛ ГУМАНІТАРНИХ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН Нормативні дисципліни

Дисципліна: **Основи психотерапії.**

Статус: нормативна.

Рік, семестр: **3 рік, 5 семестр.**

Мета: ознайомлення студентів із організацією терапевтичної роботи психолога, її основними напрямками.

Завдання: надати студентам інформацію про місце психотерапії у системі психологічного знання; ознайомити студентів із необхідними та обов'язковими вимогами до професійних знань та вмінь, а також до особистісних якостей психолога, який займається терапевтичною діяльністю; надати інформацію щодо етичних сторін практики психологічної допомоги; ознайомити студентів з основними теоретичними та методичними засадами психотерапії як специфічного виду психологічної допомоги; надати необхідні знання та створити умови для визначення індивідуального стилю психотерапевтичної роботи студентів, як майбутніх психологів-практиків; озброїти практичними прийомами терапевтичної роботи.

Зміст дисципліни. Психотерапія на сучасному етапі, місце психотерапії у системі психологічного знання. Види та форми психотерапевтичної роботи психолога. Мета, завдання та принципи психотерапії. Професійна підготовка психотерапевта, питання компетентності та кваліфікації. Модель взаємостосунків психолога та клієнта у межах різних психотерапевтичних шкіл. Вимоги до особистості психотерапевта в межах різних терапевтичних напрямків та шкіл. Професійна деформація особистості психолога. Професійна етика та відповідальність психотерапевта. Клінічні та фізіологічні основи психотерапії. Психологічні засади психотерапії. Медична модель психотерапії, взаємодія у системі "лікар-пацієнт". Психологічна модель психотерапії, взаємодія у системі "психолог-клієнт". Основні етапи психотерапевтичного процесу. Проблеми вивчення особистості клієнта. Проблема меж психотерапевтичного впливу. Критерії ефективності психологічної допомоги. Підготовчий етап терапевтичної роботи, етап налаштування на взаємодію, перша зустріч з клієнтом, діагностичний етап, терапевтичний етап, етап контролю. Процедура психологічної підтримки клієнта. Поняття про психотерапевтичні інтервенції. Терапевтичні можливості психоаналізу. Психологічне консультування та терапія: екзистенційно-гуманістична модель. Когнітивно-поведінковий підхід у психотерапії, проблеми світогляду. Принципи побудови еклектичної психотерапії: системний еклектизм.

Викладацький склад: Аврамчук О.С., кандидат психологічних наук, старший викладач.

Тривалість: 2,5 кредити ECTS 90 годин – 18 тижнів, 4 години на тиждень аудиторні, 4 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (12), модульний контроль (1), підсумковий контроль – екзамен

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Спеціальність:
6.030102 ПСИХОЛОГІЯ

ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Дисципліни нормативної частини

Дисципліна: **Патопсихологія.**

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 3 рік, 6 семестр.

Мета: набуття майбутніми психологами знань щодо основних видів та закономірностей порушення психічної діяльності при різних типах психічних і соматичних захворювань, а також формування умінь аналізу симптомів і синдромів розладів психічної діяльності.

Завдання: Оволодіння студентами категоріально-термінологічним апаратом патопсихології; формування знань структури та функцій розладів психічних процесів, ознайомлення із основними методами дослідженнями порушення психічної діяльності.

Зміст дисципліни. Особливості патопсихології як науки; класифікація розладів психічної діяльності особистості; загальні закономірності розладів психічної діяльності при різних патопсихологічних синдромах; вимоги до організації та проведення патопсихологічного дослідження; основні етапи та етичні аспекти проведення патопсихологічного дослідження; симптоми та загальна закономірності порушення пізнавальної сфери особистості; закономірності порушення емоційно-вольової сфери та їх вплив на соціальне функціонування особистості; причини та основні прояви порушення регуляції діяльності особистості; закономірності та симптоми порушення пізнавальної та емоційно-регулятивної сфер особистості при шизофренії, епілепсії та біполярних розладах; специфіку порушення психічної діяльності особистості в різні вікові періоди; особливості прояву невротичних розладів особистості; особливості розвитку пізнавальної та емоційно-вольової сфери при ЗПР та різних стадіях розумової відсталості.

Викладацький склад: Тичина І.М., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної та практичної психології; Портницька Н.Ф., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 3,5 кредити ECTS 126 годин – 17 тижнів, 3 годин на тиждень аудиторні, 4,2 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (9), модульний контроль (2), підсумковий контроль – екзамен

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Напрямок підготовки: 6.030102 «Психологія»
ЦИКЛ ГУМАНІТАРНИХ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ
ДИСЦИПЛІН Нормативні дисципліни

Дисципліна: **Персонал-технології**

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 3 рік, 6 семестр.

Мета: формування у студентів навичок роботи з персоналом організацій. Відбір, адаптація, атестація персоналу, планування кар'єри та розвиток корпоративного духу в організаціях є невід'ємною частиною сучасної практики менеджменту, володіння персонал-технологіями – значно розширює діапазон практичних навичок та можливості професійної діяльності.

- **Завдання:** навчити технікам відбору, адаптації та атестації персоналу ;
- дати навички навчання персоналу;
- навчити технологіям особистісного розвитку персоналу;
- навчити технікам мотивування працівників організації.

Зміст дисципліни.

Поняття про персонал. Персонал-технології та кадровий менеджмент. Види персонал-технологій. Принципи застосування персонал-технологій. Поняття про персонал-технології як базові інструменти кадрового менеджменту. Поняття про технології відбору та адаптації персоналу. Поняття про технології атестації, навчання та мотивації персоналу. Технології підбору персоналу. Аналіз потреб організації у новому персоналі. Моделі та підходи у царині професійного відбору. Ціннісно-зорієнтована модель професійного відбору та формування команд. Технології адаптації персоналу.

Загальне уявлення про процес адаптації персоналу. Теорії адаптації персоналу. Перебудова ціннісної сфери особистості в процесі професійної адаптації. Загальне уявлення про процес адаптації персоналу. Параметри адаптації персоналу. Техніки індивідуальної та групової адаптаційної роботи: консультації та наставництво. Технології атестації персоналу. Технології навчання персоналу. Технології мотивування персоналу. Технології планування кар'єри. Технології економічного стимулювання праці. Технології розвитку корпоративного духу та культури.

Викладацький склад: Кулаковський Т.Ю., кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної та соціальної психології

Тривалість: 3 кредити ECTS 108 годин – 18 тижнів, 2 годин на тиждень аудиторні, 4 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (9), модульний контроль (2), підсумковий контроль – екзамен

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: **6.030103 Практична психологія***

ЦИКЛ ГУМАНІТАРНИХ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Нормативні дисципліни

Дисципліна: **Психодіагностика.**

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 3 рік, 5 семестр.

Метою викладання дисципліни «Психодіагностика» є набуття майбутніми психологами знань щодо основних принципів та інструментів психодіагностичного дослідження, а також формування навичок проведення психодіагностичного дослідження.

. Основними завданнями вивчення дисципліни «Психодіагностика» є:

- Ознайомити студентів з особливостями психодіагностичних методик як методу психологічного дослідження.
- Сформувати уміння застосовувати психодіагностичні методики у психологічних дослідженнях.

Зміст дисципліни.

Становлення психодіагностики як науки. Розвиток психодіагностики у ХХ столітті. Психодіагностика як наука Психодіагностичний метод. Завдання та напрямки психодіагностичної роботи у закладах освіти. Основні етапи діагностично-корекційної роботи шкільного психолога. Психометричні основи психодіагностики. Класифікація тестів. Основні критерії об'єктивності тестового дослідження. Валідність методики. Стандартизація тестів. Психодіагностичний процес Етичні аспекти психодіагностичного дослідження. Методи дослідження інтелекту. Методи діагностики особистісних характеристик. Особистісні опитувальники рис. Методи діагностики мотивації. Методи діагностики самосвідомості. Методи діагностики міжособистісних стосунків. Проективні методики як метод дослідження . Сутність та історія виникнення контент-аналізу. АСПН як метод психодіагностики цілісних проявів психіки

Викладацький склад: Майстренко Т.М., старший викладач, Кирильчук І.В, асистент кафедри соціальної та практичної психології, Весельська А.Л. асистент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 3,5 кредити ECTS 126 годин – 18 тижнів, 2 годин на тиждень аудиторні, 4 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (9), модульний контроль (2), підсумковий контроль – екзамен.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Спеціальність 6.030103 «Практична психологія»

ДИСЦИПЛІНИ ВАРІАТИВНОЇ ЧАСТИНИ

Дисципліни вільного вибору студента

Дисципліна: **Психологічні основи медіаторства.**

Статус: вибіркова.

Рік, семестр: **3 рік, 6 семестр.**

Мета: засвоєння базових знань з актуальних питань медіаторства та побудови продуктивних людських взаємовідносин, формування навичок розв'язання конфліктів як професійно-психологічних завдань.

Завдання: ознайомити студентів з актуальними психологічними проблемами управління конфліктами; розкрити майбутнім фахівцям в психології ефективну методологію вирішення завдань діагностування і прогнозування конфліктів і конфліктних ситуацій; оволодіння навичками попередження складних і проблемних ситуацій в напрямі їх ескалації у конфлікти.

Зміст дисципліни. Конфлікт: загальна характеристика. Функції та сигнали конфліктів. Причини та особистісні передумови виникнення конфліктів. Структура конфліктів. Типологія та динаміка конфліктів. Конфліктність особистості. Психологічні основи медіаторства. Вирішення конфлікту: методи, стратегії, тактики.

Викладацький склад: Котлова Л.О., кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 1,5 кредити ECTS 54 години – 17 тижнів, 1 година на тиждень аудиторна, 3 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання, модульний контроль, підсумковий контроль – залік.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Напрямок підготовки: 6.030103 «Практична психологія»,
6.030102 «Психологія»

**ЦИКЛ ГУМАНІТАРНИХ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ
ДИСЦИПЛІН**

Нормативні дисципліни

Дисципліна: **Психологія мотивації.**

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 3 рік, 5 семестр.

Мета: набуття майбутніми психологами знань про основні категорії та закономірності мотиваційної сфери особистості.

Завдання: аналізувати основні теорії в дослідженні мотиваційних явищ в зарубіжній та вітчизняній психології; ознайомлення студентів з механізмами та закономірностями розвитку мотивації людини; дати інформацію про феномен полімотивованості діяльності, психологічні особливості зовнішньої та внутрішньої мотивації; ознайомити студентів з експериментальними дослідженнями мотиваційних явищ; ознайомити з напрямками, формами та змістом роботи психолога при дослідженні проблем мотивації

Зміст дисципліни. Мотивація і діяльність. Основні поняття, проблеми, перспективи сучасної психології мотивації. Мотивація у структурі психічної регуляції. Вітчизняні та зарубіжні теорії мотивації. Теорія мотивації досягнення. Класифікація мотивів діяльності. Вікова динаміка мотиваційної сфери. Контекстуальні дослідження мотивації. Мотивація професійної діяльності. Діагностика мотиваційної сфери. Методи та прийоми розвитку мотиваційних тенденцій. Ефективна мотивація персоналу.

Викладацький склад: Савиченко О.М., кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 4 кредити ECTS 72 годин – 18 тижнів, 1,5 годин на тиждень аудиторні, 2,5 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання, модульний контроль (1), підсумковий контроль – залік.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: 6.030102 «Психологія», 6.030103 «Практична психологія»

ЦИКЛ ГУМАНІТАРНИХ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Нормативні дисципліни

Дисципліна: **Психологія управління**

Статус: нормативна.

Рік, семестр: **3 рік, 5 семестр.**

Мета: ознайомлення студентів із загальними засадами психології управління, розкриття змісту діяльності психолога в організації.

Завдання: надати студентам основну інформацію про методологію та методи психології управління (методи вивчення особистості керівника та підлеглого в колективі, методи вивчення особливостей робочого колективу, атестація персоналу тощо); навчити здійснювати вимір індивідуально-психологічних показників особистості, її пізнавальної та емоційно-вольової сфери, виявляти схильності і здібності людини та резервів її розвитку; застосовувати форми і методи консультативно-психологічної роботи по вирішенню проблем в системі управління з урахуванням інтересів зацікавлених суб'єктів, контролювати та аналізувати процес її реалізації.

Зміст дисципліни.

Поняття психології управління. Зв'язок психології управління з іншими науками. Предмет, об'єкт та основні завдання, структура, функції та основні категорії психології управління. Особистість як предмет наукового пізнання психології управління. Психологія особистості керівника. Психологія групи в системі управління. Психологія управління персоналом. Психологічна структура управлінської діяльності. Психологічний зміст функцій управління. Психологія конфліктів в управлінні та шляхи їх розв'язання. Рекламна діяльність організації як психологічна проблема.

Викладацький склад: Кулаковський Т.Ю., кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної та соціальної психології

Тривалість: 2 кредити ECTS 72 годин – 18 тижнів, 1 годин на тиждень аудиторні, 3 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (9), модульний контроль (2), підсумковий контроль – екзамен

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: **6.030102 Психологія**

ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Дисципліна: **Розвиток творчих здібностей у наслідувальній діяльності.**

Статус: за вибором навчального студента.

Рік, семестр: 3 рік, 5 семестр.

Мета: розкриття сутності творчої діяльності та її складових елементів, про рівні, передумови та закономірності творчості, про фази творчого процесу, а також формування умінь аналізу процесу творчості, вивчення структури і динаміки здібностей, надання психологічної підтримки розвитку здібностей.

Завдання:

- Оволодіння студентами категоріально-термінологічним апаратом психології творчості.
- Формування знань структури та функцій творчого процесу, творчих здібностей та обдарованості.
- Ознайомлення із розумінням змісту та природи творчості та творчих здібностей у межах різних психологічних підходів.

Зміст дисципліни: Проблеми розвитку здібностей та творчих здібностей. Наслідування в розвитку творчих здібностей. Інвенційна модель розвитку творчих здібностей у наслідуванні. Розвиток творчих здібностей у наслідуванні. Ціннісна підтримка розвитку творчих здібностей у процесі наслідування. Експериментальні методи дослідження розвитку творчих здібностей у наслідувальній діяльності

Викладацький склад: Портницька Н.Ф., кандидат психологічних наук.

Тривалість: 1,5 кредити ECTS 54 годин – 1 години на тиждень аудиторні, 2 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: модульний контроль (1), підсумковий контроль – залік.

Напрямок підготовки: 6.030103 ПРАКТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ

ЦИКЛ ГУМАНІТАРНИХ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Нормативні дисципліни

Дисципліна: **Юридична психологія.**

Статус: нормативна.

Рік, семестр: **3 рік, 5, семестр.**

Мета: набуття майбутніми психологами знань щодо структури, основних принципів та методів юридичної психології, а також ознайомлення студентів із вимогами до організації і планування роботи психологів у правоохоронних органах; здійснення умов для формування професійного мислення спеціалістів, які працюватимуть у системі «людина-право-людина».

Завдання: Оволодіння студентами категоріально-термінологічним апаратом юридичної психології. Формування знань структури та функцій психічних процесів у системі «людина-право-людина».

Зміст дисципліни. Особливості юридичної психології як науки, її понятійно-категоріальний апарат; класифікацію методів юридичної психології; зміст та предмет вивчення юридичної психології; психологічні та соціально-психологічні закономірності правотворчої та правозастосувальної діяльності; психологічний зміст діяльності юриста; психологічних закономірностей впливу права і правоохоронної діяльності на окремі особистості, групи і колективи; етичні основи діяльності юридичних психологів; психологічні ознаки кримінальної та девіантної поведінки людини, аналізувати психологічні механізми і етапи скоєння правопорушень, приймати участь у проведенні психологічного консультування та збору первинних даних для проведення психологічних експертиз, організовувати психологічну допомогу дезадаптованим дітям та підліткам у спеціалізованих закладах, визначати найбільш ефективні засоби психологічного впливу на аудиторію, забезпечуючи ефективне застосування (використання) засобів вербальної та невербальної комунікації з аудиторією, проведення психодіагностичного обстеження (збирання та обробка емпіричного матеріалу) клієнтів, передбачати прояви поведінки особи, групи, використовувати теоретичні знання з юридичної психології у практичній діяльності; аналізувати психологічні механізми і етапи скоєння правопорушень; порівнювати отримані дані психологічної експертизи з нормативними вимогами та рекомендаціями; вміти узагальнювати дані експертизи на відповідність нормативним вимогам; впроваджувати програми діагностики психологічних особливостей особистості, її поведінки у групі, враховуючи положення професійної етики; діагностувати особливості девіантної поведінки дітей та підлітків та визначати адекватні методи психологічної корекції; аналізувати концептуальні засади соціальної політики держави з метою соціального захисту людини, розробляти умови застосування психологічних методів соціальної роботи.

Викладацький склад: Чабанюк Н.І. кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної та практичної психології; Шмиглюк О.Г., асистент кафедри соціальної та практичної психології

Тривалість: 4 кредити ECTS 75 годин – 9 тижнів, 2 годин на тиждень аудиторні, 2 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (9), модульний контроль (7), підсумковий контроль – екзамен.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки 6.03010302 «Психологія»

ВИБІРКОВА ЧАСТИНА. Дисципліни самостійного вибору університету

Дисципліни професійної і практичної підготовки

Дисципліна: **Психологія емпатії.**

Статус: вибіркова.

Рік, семестр: 4 рік, 8 семестр.

Мета: набуття знань про емпатію як інтегральну якість особистості, розвиток емпатійності як складової професійної компетентності практичного психолога.

Завдання: ознайомити студентів з актуальними проблемами психології емпатії, розвивати навички, необхідні для реалізації емпатійної взаємодії.

Зміст дисципліни. Історія досліджень емпатійних явищ. Проблема емпатії у вітчизняній та зарубіжній психології. Поняття про емпатію. Феноменологія емпатії. Природа емпатії. Переживання як змістовна основа емпатійних процесів. Основні завдання і цілі психології емпатії. Генеза емпатійного процесу. Форми емпатії. Види емпатії. Психологічні механізми емпатії. Функції емпатії. Стадії емпатійного процесу. Динаміка емпатійного процесу. Класифікація емпатійних відносин. Генезис емпатійних явищ. Еволюційний розвиток елементарної емпатії. Ситуативний розвиток елементарної емпатії. Механізми ситуативного розвитку елементарної емпатії. Закономірності розвитку натуральної емпатії в онтогенезі. Психологічні особливості онтогенезу емпатії людини. Особливості емпатійної міжособистісної взаємодії. Методи діагностики емпатії та її форм. Розвиток емпатійності особистості.

Викладацький склад: доктор психологічних наук, професор Журавльова Л.П.; асистент кафедри Литвинчук А.І.

Тривалість: 1,5 кредити ECTS 54 години – 18 тижнів, 3 години на тиждень – аудиторні, 2 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (4), модульний контроль (1), підсумковий контроль – залік.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: 6.030102 «Психологія»

ЦИКЛ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Нормативні дисципліни

Дисципліна: **АНТРОПОЛОГІЯ**

Статус: нормативна

Рік, семестр: **4 рік, 8 семестр.**

Мета: вивчення студентами основних практико-теоретичних засад сучасної антропологічної науки, сприяння формуванню в студентів наукової світоглядної позиції: в контексті питання фізичної та психічної еволюції сучасної людини; стосовно проблем расизму та ксенофобії.

Завдання:

- Оволодіти знаннями з проблем теорії та методи основних антропологічних шкіл і напрямків; антропологічну термінологію;
- Поглибити знання про історію антропологічних досліджень в світі й Україні; питання расогенезу та етнічної антропології;
- антропологічну картину сучасного світу й України.
- узагальнюючи наукову інформацію історичного, політичного, гуманітарного характеру, використовуючи методи соціальних досліджень, визначати належність себе та учасників спільної діяльності до певного етносу;
- визначати особливості стосунків між соціально-етнічними спільнотами та причини загострення цих стосунків;
- забезпечувати функціонування психологічної моделі соціалізації (етнопсихологічні, соціопсихологічні групові характеристики).

Зміст дисципліни. Сучасна антропологія як самостійна наукова дисципліна. Історія антропологічних знань. Антропометричні дослідження та міжгрупова мінливість морфологічних ознак. Основні питання антропогенезу. Поняття про палеоантропологію. Раси *Homo sapiens*. Расогенез. Етнічна антропологія. Антропологічна історія та склад населення України.

Викладацький склад: К. А. Марчук, кандидат філологічних наук, асистент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 2,5 кредитів ECTS 54 години: 2 годин аудиторних, 3,4 години позааудиторних

Оцінювання: поточне оцінювання, модульний контроль (1), підсумковий контроль – залік.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: **6.030102 Психологія**

ЦИКЛ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Нормативні дисципліни

Дисципліна: **АРТТЕРАПІЯ**

Статус: нормативна

Рік, семестр: **4 рік, 8 семестр.**

Мета: оволодіння теорією та практикою використання технік та прийомів, що допомагають усвідомити відображений в образотворчій продукції зміст власного внутрішнього світу.

Завдання: оволодіти основними знаннями та вміннями, що забезпечать можливість використовувати арттерапевтичні техніки.

По завершенню вивчення курсу студенти повинні **знати:**

- основні етапи розвитку арттерапії;
- фактори психотерапевтичного впливу в арттерапії;
- види арттерапії;
- форми арттерапії;
- особливості проведення індивідуальної та групової арттерапії

По завершенню вивчення курсу студенти повинні **уміти:**

- структурувати індивідуальний арттерапевтичний процес;
- застосовувати техніки арттерапії згідно різних теоретичних підходів: психоаналітичного, гештальтного, клієнт-центрованого, поведінкового;
- вміти проводити індивідуальну та групову арттерапію в умовах психологічного кабінету з метою надання необхідної психологічної допомоги;
- проводити арттерапевтичну роботу з дітьми та підлітками, застосовуючи відповідні техніки арттерапії в умовах психологічного кабінету;
- проводити арттерапевтичну роботу з людьми похилого віку, застосовуючи відповідні техніки арттерапії;
- проводити арттерапевтичну роботу в умовах психоневрологічного диспансеру з людьми, що страждають на нервові та психічні розлади;
- проводити арттерапевтичну роботу з людьми, що є жертвами насильства;
- проводити арттерапевтичну роботу з людьми, що мають суїцидальні наміри;
- надавати необхідну психологічну допомогу жертвам військових конфліктів, людям, що постраждали від стихійного лиха та нещасних випадків, застосовуючи методи арттерапії для зменшення травматичного впливу пережитих подій на психіку суб'єкта;
- застосовуючи відповідні техніки арттерапії в умовах пенететціарного закладу, проводити арттерапевтичну роботу з людьми, що є засудженими за правопорушення;

- обладнати психологічний кабінет необхідними художніми засобами у відповідності з вимогами до арттерапевтичної процедури для надання ефективної психологічної допомоги

Зміст дисципліни. Програму спецкурсу «Арттерапія» складено відповідно до місця та значення дисципліни за структурно-логічною схемою, передбаченою освітньо-професійною програмою бакалавра з напрямку підготовки 030102 „Психологія”. Вона охоплює всі змістові модулі, визначені освітньо-професійною програмою для мінімальної кількості годин, передбачених державним стандартом освіти.

Предметом вивчення «Арттерапії» є теорія та принципи психотерапії, що використовує вплив мистецтва.

Міждисциплінарні зв'язки: курс «Арттерапія» пов'язаний з курсами «Основи психотерапії та психологічного консультування», «Основи психотерапії», «Психодіагностика», «Вікова психологія», «Малюнок в практиці психодіагностики».

Викладацький склад: Весельська А.Л., асистент кафедри соціальної та практичної психології

Тривалість: 1, 5 кредитів ECTS 54 години: 18 годин аудиторних, 36 години позааудиторних

Оцінювання: поточне оцінювання (7), модульний контроль (1), підсумковий контроль – залік.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: **6.030102 Психологія**

ВАРІАТИВНА ЧАСТИНА

ДИСЦИПЛІНИ ВЛЬНОГО ВИБОРУ СТУДЕНТА

Дисципліна: **Малюнок в практиці психодіагностики.**

Статус: варіативна.

Рік, семестр: 4 рік, 7 семестр.

Мета: набуття знань, умінь та навичок використання комплексу психомалюнків для діагностики та корекції особистісних проблем.

Завдання: ознайомлення з особливостями психодіагностики несвідомих аспектів психіки суб'єкта; формування компетентності у використанні графічно-проективних матеріалів у дослідженні особистісних проблем; ознайомлення з методикою психоаналітичного аналізу особистісних проблем з використанням комплексу тематичних малюнків.

Зміст дисципліни. Використання малюнкових технік у психодіагностиці. Психодіагностична сутність психомалюнку. Особливості використання малюнків під час консультування. Особливості використання малюнків у груповій психокорекції. Особливості використання класичних проективних малюнкових методик. Феноменологічний підхід до аналізу психомалюнків. Особливості проведення проективної методики «Неіснуюча тварина». Особливості проведення проективної методики «Моя сім'я». Особливості проведення проективної методики «Дім-Дерево-Людина». Особливості проведення проективної методики «Автопортрет». Теоретичні передумови психоаналітичного розуміння психомалюнків. Психомалюнок і сновидіння. Спільність символіки міфів, казок і психомалюнків. Символіка психомалюнків. Колективне несвідоме та архетипи. Прояви індивідуального несвідомого. Соціально-психологічна символіка психомалюнків. Вибір тематики комплексу психомалюнків. Сутність психокорекційного діалогу та його роль у роботі з малюнковими методиками. Діагностика глибинних аспектів психіки. Діагностика соціально-психологічних аспектів психіки. Спільність символіки міфів, казок і психомалюнків. Українська символіка та її психологічний зміст. Едіпів комплекс та його деструктивні наслідки для психіки суб'єкта. Макроаналіз несвідомих передумов особистісної проблеми суб'єкта. Мезоаналіз несвідомих передумов особистісної проблеми суб'єкта. Трансфер і опір та їхня роль у пізнанні психіки.

Викладацький склад: Мазяр О.В., кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 1,5 кредити ECTS, 54 годин – 15 тижнів, 1,5 години на тиждень аудиторні, 2 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (7), модульний контроль (1), підсумковий контроль – залік.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: **6.030102 Психологія**

НОРМАТИВНА ЧАСТИНА

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Дисципліна: **Основи психологічної практики (практична психологія).**

Статус: варіативна.

Рік, семестр: 4 рік, 7 семестр.

Мета: набуття знань щодо основних принципів, організації, форм і методів надання психологічної допомоги.

Завдання: ознайомлення з функціональними обов'язками практичних психологів у різних галузях діяльності; набуття елементарних навичок надання психологічної допомоги.

Зміст дисципліни. Визначення поняття «психологічна практика». Місце психологічної практики у психологічній науці. Специфічні риси психологічної практики. Система принципів практичної психології. Функції та завдання психологічної практики. Специфічні риси наукової (академічної), практичної та побутової психології. Відмінності у методологічних засадах наукової, практичної та побутової психології. Професійна підготовка практичного психолога. Особистісні особливості практичного психолога. Базові навички практичного психолога. Питання професійної етики та відповідальності практичного психолога. Професійні особливості практичного психолога. Основні завдання роботи практичного психолога. Основні види діяльності практичного психолога. Психологічне оцінювання. Психологічне консультування. Психологічна просвіта. Корекцій-відновлювальна та розвивальна робота. Психологічне консультування. Індивідуальна психотерапія та психокорекція. Групові форми психокорекції та психотерапії. Психологічна профілактика й просвітницька робота. Психологічна реабілітація потерпілих від катастрофи. Психологічні особливості добору кадрів. Методи профвідбору. Мотиваційна складова діяльності персоналу. Оцінювання діяльності персоналу: індивідуальне оцінювання; групове оцінювання; кадрове оцінювання; експертне оцінювання; психологічне оцінювання. Моніторинг умов та особливостей розвитку особистості учнів. Робота з педагогічним колективом та батьками учнів. Національна система соціально-психологічної служби. Основні завдання національної системи соціально-психологічної служби. Структура національної системи соціально-психологічної служби. Етичні засади діяльності практичного психолога. Основні функції та завдання психологічної служби в організації. Складання соціально-психологічного проекту розвитку особи, трудової групи. Психологічний аналіз змісту, процесів і результатів діяльності. Соціально-психологічне проектування трудового колективу, організації, визначаючи перспективи, зміст і засоби розвитку організації. Психологічні особливості навчання персоналу організації. Підвищення психологічної культури персоналу організації засобами консультування.

Психолого-акмеологічне консультування. Основні завдання та функції практичної психології в системі освіти. Психологічна служба загальноосвітньої школи. Психологічне забезпечення роботи навчальних закладів реабілітації неповнолітніх. Психологічна служба у позашкільних закладах. Психологічна служба у вищих закладах освіти. Принципи складання психокорекційних програм. Види психокорекційних програм. Основні блоки психокорекційного комплексу. Вимоги до складання психокорекційних програм. Фактори, що визначають ефективність психокорекції.

Викладацький склад: Мазяр О.В., кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 1,5 кредити ECTS, 54 годин – 15 тижнів, 1 година на тиждень аудиторні, 2 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (6), модульний контроль (1), підсумковий контроль – залік.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: 6.030103 Практична психологія* ЦИКЛ ДИСЦИПЛІН ПРОФЕСІЙНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Нормативні дисципліни

Дисципліна: **Політична психологія.**

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 4 рік, 8 семестр.

Мета: вивчення політичного напрямку в психології, що став одним із найбільш впливових у сучасній психологічній думці; побудова сучасних уявлень про зв'язок психологічних та політичних феноменів, що досліджуються у психології, історії, політичних науках, соціології, економіці, філософії, релігії, психіатрії, управлінні, тощо.

Завдання: Оволодіння та подальше вільне оперування професійною термінологією, що використовується у даній сфері практичної діяльності. Вивчення теоретичних узагальнень та моделей психологічних явищ, процесів, що впливають на політичні свідомість та самосвідомість людини. Вивчення характеру взаємозв'язку політичних процесів та людського несвідомого. Формування уявлень про політичні технології та етичний кодекс політичного психолога.

Зміст дисципліни. Політична психологія як перспективна галузь дослідження в світовій політичній науці. Особливості виникнення і розвитку політичної психології в різних політичних системах. Поняття політичної психології. Психологічні компоненти як невід'ємна частина політичного процесу. Особливість і суперечливість політичної психології. Функції політичної психології: пізнавальна; адаптивна; мотиваційна. Сучасні концепції політичної психології. Прикладні проблеми політичної психології. Психологія влади. Стимули політичної поведінки. Типи політичної участі. Дослідження політичної свідомості засобами політичної психології - намагання об'єднати аналіз політичного змісту із індивідуальними та груповими механізмами її функціонування і формування. Проблема політичного лідерства як одна із центральних проблем сучасної політичної психології. Психологія політичного спілкування. Психологія макрогруп.

Викладацький склад: Батраченко І.Г., доктор психологічних наук, професор кафедри соціальної та практичної психології, Фальковська Л.М., старший викладач кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 1,5 кредити в ECTS 54 години – 18 тижнів, 2 годин на тиждень аудиторні, 1 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (2), модульний контроль (1), підсумковий контроль – екзамен.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: 6.030102 «Психологія»

ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Дисципліна: **Практикум із психологічної роботи з сім'єю.**

Статус: вибіркова.

Рік, семестр: **4 рік, 8 семестр.**

Мета: засвоєння базових знань з актуальних проблем когнітивного та особистісного розвитку у дитячому віці, формування умінь побудови та впровадження розвивальних та корекційно-терапевтичних занять у дитячому віці, а також з психологічних проблем подружніх стосунків, формування навичок надання психологічної допомоги подружжю в різних життєвих ситуаціях.

Завдання:

- ознайомити студентів з актуальними психологічними проблемами подружніх стосунків;
- розкрити майбутнім фахівцям в психології ефективну методологію вирішення завдань діагностування, консультування та психотерапії подружніх стосунків;
- оволодіння навичками консультативної та терапевтичної допомоги подружжю.
- ознайомити студентів з основними психологічними симптомами розвитку дитини як предметом розвивально-корекційної роботи;
- ознайомити з принципами побудови розвивально-корекційних програм та особливостей їх застосування у роботі з дітьми різних вікових груп;
- сприяти оволодінню навичками організації та проведення розвивальних та корекційних занять із дошкільниками, молодшими школярами (в тому числі за участі батьків).

Зміст дисципліни:

Основні психологічні підходи до роботи з сім'єю. Моделі партнерства в сучасній психотерапії. Основні теоретичні фокуси роботи з парою. Робота терапевта на різних етапах життєвого циклу сім'ї. Симптоматична психологічна допомога подружжю. Загальні вимоги та процесуальні особливості подружнього консультування. Психодіагностичні ресурси у роботі з парою. Техніки консультативної та терапевтичної допомоги подружжю. Особистість консультанта, що працює з подружжям. Поняття та загальні проблеми розвивально-корекційної роботи. Психологічні синдроми як предмет розвивально-корекційної роботи. Вікові аспекти розвивальної та психокорекційної роботи у дитячому віці. Проблеми організації та проведення розвивально-корекційної роботи. Програми розвивально-корекційної роботи з дітьми. Проблема методів розвивально-корекційної роботи.

Викладацький склад: Портницька Н.Ф., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної та практичної психології, Савиченко О.М., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 1 кредит ECTS 36 годин –1 година на тиждень аудиторна, 2 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: модульний контроль (8), підсумковий контроль – залік.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Напрямок підготовки: 6.030103 Практична психологія
ЦИКЛ ДИСЦИПЛІН ПРОФЕСІЙНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
Самостійного вибору університету

Дисципліна: **Психологія професійної орієнтації.**

Статус: варіативна (самостійного вибору університету).

Рік, семестр: **4 рік, 7 семестр.**

Мета: засвоєння базових знань з теоретичних та прикладних основ професійної орієнтації та формування вмінь з проведення профконсультування й психодіагностики професійного самовизначення особистості.

Завдання: знайомство з теоретичними, методологічними та методичними засадами профорієнтації та профконсультування, проведення психологічного супроводу професійного самовизначення; формування вмінь з планування, організації та проведення профконсультацій, професійної діагностики, корекційно-розвиваючої роботи в профорієнтації.

Зміст дисципліни. Становлення і сучасний стан професійної орієнтації. Мета і завдання психології профорієнтації. Методи та стратегії надання профорієнтаційної допомоги. Професіографія, професіограма, психограма. Психологічні класифікації професій. Профпридатність та професійно-важливі якості. Психологічні характеристики профвідбору. Проблеми й протиріччя профорієнтації. Структура і функції профорієнтації. Типи самовизначення, їх відмінності. Професійне самовизначення на різних стадіях становлення особистості. Поняття, мета та функції психологічного супроводу професійного самовизначення особистості. Особливості, напрямки й технології психологічного супроводу на різних стадіях професійного самовизначення особистості. Фактори професійного самовизначення особистості. Методи та технології профконсультування. Принципи роботи психолога-профконсультанта. Особливості групової та індивідуальної профконсультацій. Етапи профконсультаційної взаємодії. Особливості профконсультування різних категорій клієнтів. Профорієнтація та профконсультування при виборі професії. Планування, організація, напрямки та принципи профорієнтаційної роботи в школі. Профконсультація як ситуація взаємодії консультанта та оптанта. Професійне спілкування. Професіограма, професійно важливі якості та деструкції профконсультанта.

Викладацький склад: Пирог Г.В., кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри практичної та соціальної психології; Кирильчук І.В., асистент кафедри практичної та соціальної психології.

Тривалість: 2,5 кредити ЄКТС 90 годин – 15 тижнів: 2 години на аудиторні, 4 години на позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (4), модульний контроль (1), підсумковий контроль – залік.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Напрямок підготовки: 6.030102 Психологія
ЦИКЛ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН
Нормативні дисципліни

Дисципліна: **Символічні техніки у психотерапії**

Статус: вільного вибору

Рік, семестр: 4 рік, 8 семестр.

Мета: набуття знань щодо основних принципів та підходів, що реалізуються у психотерапії з використанням символічних технік, а також формування навичок проведення психотерапії.

Завдання: оволодіти основними знаннями та вміннями, що забезпечать можливість використовувати символічні техніки у психотерапії.

По завершенню вивчення курсу студенти повинні **знати:**

особливості методу символдрами як окремого психотерапевтичного напрямку;

основні принципи психодинамічного, структурного та функціонального підходів, що реалізуються в терапії за методом символдрами;

вимоги до проведення сеансу психотерапії за методом символдрами;

зміст основних мотивів;

основні етапи роботи з мотивами за методом символдрами;

етичні аспекти проведення психотерапевтичної роботи.

По завершенню вивчення курсу студенти повинні **уміти:**

проводити первинну бесіду для збору анамнезу;

встановлювати прогноз щодо рівня невротизації особи;

проводити роботу з основними мотивами;

інтерпретувати символи у процесі аналізу малюнків.

Зміст дисципліни. Програму спецкурсу «Символічні техніки у психотерапії» складено відповідно до місця та значення дисципліни за структурно-логічною схемою, передбаченою освітньо-професійною програмою бакалавра з напрямку підготовки 030102 „Психологія”. Вона охоплює всі змістові модулі, визначені освітньо-професійною програмою для мінімальної кількості годин, передбачених державним стандартом освіти.

Предметом вивчення «Символічні техніки у психотерапії» є теорія, принципи та інструменти кататимно – імагінативної психотерапії.

Міждисциплінарні зв'язки: курс «Символічні техніки у психотерапії» пов'язаний з курсами «Основи психотерапії та психологічного консультування», «Психодіагностика», «Вікова психологія», «Малюнок в практиці психодіагностики».

Викладацький склад: Весельська А.Л., асистент кафедри соціальної та практичної психології

Тривалість: 1, 5 кредитів ECTS 54 години: 20 годин аудиторних, 34 години позааудиторних

Оцінювання: поточне оцінювання (7), модульний контроль (1), підсумковий контроль – залік.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Спеціальність:

6.030103 ПРАКТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ

ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Дисципліни нормативної частини

Дисципліна: Основи дефектології.

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 4 рік, 7 семестр.

Мета: набуття майбутніми психологами знань щодо особливостей навчання та виховання різних категорій аномальних дітей.

Завдання: Оволодіння студентами категоріально-термінологічним апаратом дефектології; формування знань про теорію, принципи та методи вивчення порушень аномальних дітей, особливості навчання та виховання різних категорій аномальних дітей.

Зміст дисципліни. Особливості дефектології як науки; історія розвитку дефектології; характеристика основних категорій дефектології; особливості розвитку дітей з порушеннями слуху; особливості розвитку дітей з порушеннями мови та інтелекту; особливості розвитку дітей з порушеннями зору; особливості розвитку дітей з порушеннями опорно-рухового апарату; особливості розвитку дітей з комбінованими порушеннями; принципи навчання та виховання різних категорій аномальних дітей; принципи організації системи спеціальних закладів для аномальних дітей; вимоги до особистості педагога-дефектолога.

Викладацький склад: Тичина І.М., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної та практичної психології; Портницька Н.Ф., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 3 кредити ECTS 108 годин – 15 тижнів, 1,5 годин на тиждень аудиторні, 4,5 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (9), модульний контроль (1), підсумковий контроль – залік

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: 6.030102 Психологія

НОРМАТИВНА ЧАСТИНА

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Дисципліна: **Історія психології.**

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 4 рік, 8 семестр.

Мета: узагальнення та систематизація психологічних знань студентів в контексті їх історичного становлення, з'ясування перспектив та тенденцій розвитку сучасної психології.

Завдання: узагальнення та систематизація знань студентів з історії розвитку психологічних знань; показ різних підходів до періодизації історії психології; підвищення рівня теоретичних знань студентів на основі ознайомлення з першоджерелами та Інтернет-ресурсами; залучення студентів до самостійної роботи з комп'ютером шляхом впровадження в навчальний процес авторських електронних хрестоматій з історії психології.

Зміст дисципліни. Предмет історії психології. Принципи історико-психологічного аналізу. Методи історії психології. Періодизація історії психології М.С. Роговіна. Періодизація історії психології А.М. Ждан. Періодизація історії психології М.Г. Ярошевського та А.В. Петровського. Періодизація історії психології В.А. Роменця. Історико-психологічні дослідження 20 століття. Зародження наукових уявлень про психіку. Уявлення про душу в Давній Греції класичного періоду. Психологія еллінського періоду. Психологія Давнього Риму. Даосизм. Конфуціанство. Концепції особистісної активності. Кармічна концепція та поняття нірвани. Психологія Упанішад. Психологія буддизму. Психологія джайнізму. Система ньяя та вайшешика. Психологічні системи санкх'я та йога. Психологія та веданта. Психологія Заходу. Психологія Сходу. Розвиток фізіології людини. Наука про людину Ф. Бекона. Утвердження механістичного детермінізму та його вплив на психологічну думку 17 століття. Відкриття рефлексорної природи поведінки. Психофізичний монізм. Монадологічна психологія Г. Лейбніца. Асоціативна психологія. Становлення емпіричної психології у Франції. Психологічна думка в Росії. Психологічні концепції США. Вплив на психологічну думку вчення І. Канта. Становлення німецької емпіричної психології. Рефлексорне учіння. Розвиток асоціативної психології в 19 столітті. Психологія в Росії. Старослов'янські погляди на душу. Хрещення Русі та його вплив розвиток філософії та її психологічних аспектів. Психологія 17 століття. Психологія в концепції Г. Сковороди. Психологія П.Д. Юркевича. Розвиток природничих наук та їх вплив на психологію. Психофізіологія органів чуття. Виникнення психофізики та психометрії. Розвиток еволюційних ідей у біології та їх значення для психології. Учіння про рефлекс. Досвідна психологія Т. Рібо. Психічний ортобіоз І.І. Мечникова. Психологія як наука про безпосередній досвід. Емпіріокритицизм. Еволюційна психологія. Психологія як учіння про

інтенціональні акти. Психологія відображення та дії. Рефлекторна теорія психічного. Мова народу та психологія. Розуміння як творчий процес. Єдність мови і психіки. Вчення про внутрішню форму слова. Поняття апперцепції. Психологія поетичної творчості. Психологія колективної свідомості. Психічні та соціальні явища. Колективна психіка. Поняття солідарності. Співвідношення індивідуального та соціального. Психологія колективних уявлень. Колективні уявлення в свідомості первісних людей. Закон партиципації. Пралогічне мислення. Основні риси первісної свідомості. Експериментальна психологія. Вивчення сенсорних функцій. Вивчення сенсомоторних реакцій. Дослідження сприймання і уваги М.М. Ланге. Закони пам'яті Г. Еббінгауза. Дослідження навичок Браємом та Хартером. Диференціальна психологія. Перехід психології до вивчення індивідуальних відмінностей. Впровадження методів статистики у психологію. Розвиток тестології. Наукова характерологія О.Ф. Лазурського. Психологічні профілі Г.І. Россолімо. Зоопсихологія. Дослідження Ч. Дарвіна в галузі зоопсихології. Інтелект тварин в контексті еволюційної теорії. Закон економії Ллойд-Моргана. Теорія тропізмів Ж. Леба. Проблема психологічної термінології в зоопсихології. Зоопсихологія в Росії. Соціальна і культурно-історична психологія. Психологія народів В. Вундта. Навіювання та гіпноз в соціальній психології. Психологія натовпу Г. Лебона. Розуміюча психологія В. Дільтея. Гормічна концепція В. Мак-Дугалла. Психотехніка. Розвиток профорієнтації. Індустріальна психологія. Дитяча психологія на Заході. Зародження. Метод спостереження в дитячій психології. Теорія рекапітуляції та ідея педології С. Холла. Концепція дитячої гри К. Грооса. Психологія дитини в роботах В. Штерна. Дитяча та педагогічна психологія в Росії. Педагогічна антропологія К.Д. Ушинського. Внесок у дитячу психологію І.М. Сеченова. Педагогічна психологія П.Ф. Каптерєва. Теорія фізичної освіти П.Ф. Лесгафта. Розробка проблем дитячої психології в Україні. Всебічне вивчення дитини раннього віку І.О. Сікорським. Дослідження М.М. Ланге першого року життя дитини. Психологія дитинства В.В. Зеньківського. Школи психології в докризовий період. Структуралістська школа Е. Тіченера. Функціональна психологія. Вюрцбурзька школа психології мислення. Передумови виникнення відкритої кризи у психології. Школи психології періоду кризи. Біхевіоризм. Гештальтпсихологія. Глибинна психологія. Описова психологія. Французька соціологічна школа Соціальні передумови другої кризи у психології. Необіхевіоризм. Топологічна психологія). Неопсихоаналіз. Розвиток вікової психології в 20 столітті. Гуманістична психологія. Екзистенційна психологія. Психосинтез. Структурний психоаналіз. Кібернетичний напрям у психології. Західноукраїнська школа психології. Поняття про вищу нервову діяльність. Рефлексологія В. Бехтерева. Психологічні погляди П.П. Булонського. Експериментальна психологія Г.І. Челпанова. Марксизм і психологія. Культурно-історична теорія Л.С. Виготського. Харківська школа психології. Московська психологічна школа. Грузинська школа психології. Внесок українських вчених у розвиток вікової психології. Психологія в нових соціально-економічних умовах. Деїдеологізація психології. Теорія діяльності в пострадянський період. Реконструкція історіографії психології. Інтеграція у світову психологію. Департизація управління в науці. Радянський "функціоналізм" та нові підходи до вивчення особистості. Розвиток практичної

психології. Сучасні напрямки психологічних досліджень за кордоном та в Україні. Парадигми психологічної науки. Тенденції розвитку психології у 21 столітті. Нові напрямки практичної психології. Розвиток психологічних асоціацій та об'єднань.

Викладацький склад: Мазяр О.В., кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 4,5 кредити ECTS, 162 годин – 9 тижнів, 6 години на тиждень аудиторні, 2 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (28), модульний контроль (2), підсумковий контроль – екзамен.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: **6.030103 Практична психологія**

НОРМАТИВНА ЧАСТИНА

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Дисципліна: **Історія психології.**

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 4 рік, 8 семестр.

Мета: узагальнення та систематизація психологічних знань студентів в контексті їх історичного становлення, з'ясування перспектив та тенденцій розвитку сучасної психології.

Завдання: узагальнення та систематизація знань студентів з історії розвитку психологічних знань; показ різних підходів до періодизації історії психології; підвищення рівня теоретичних знань студентів на основі ознайомлення з першоджерелами та Інтернет-ресурсами; залучення студентів до самостійної роботи з комп'ютером шляхом впровадження в навчальний процес авторських електронних хрестоматій з історії психології.

Зміст дисципліни. Предмет історії психології. Принципи історико-психологічного аналізу. Методи історії психології. Періодизація історії психології М.С. Роговіна. Періодизація історії психології А.М. Ждан. Періодизація історії психології М.Г. Ярошевського та А.В. Петровського. Періодизація історії психології В.А. Роменця. Історико-психологічні дослідження 20 століття. Зародження наукових уявлень про психіку. Уявлення про душу в Давній Греції класичного періоду. Психологія еллінського періоду. Психологія Давнього Риму. Даосизм. Конфуціанство. Концепції особистісної активності. Кармічна концепція та поняття нірвани. Психологія Упанішад. Психологія буддизму. Психологія джайнізму. Система ньяя та вайшешика. Психологічні системи санкх'я та йога. Психологія та веданта. Психологія Заходу. Психологія Сходу. Розвиток фізіології людини. Наука про людину Ф. Бекона. Утвердження механістичного детермінізму та його вплив на психологічну думку 17 століття. Відкриття рефлексорної природи поведінки. Психофізичний монізм. Монадологічна психологія Г. Лейбніца. Асоціативна психологія. Становлення емпіричної психології у Франції. Психологічна думка в Росії. Психологічні концепції США. Вплив на психологічну думку вчення І. Канта. Становлення німецької емпіричної психології. Рефлексорне учіння. Розвиток асоціативної психології в 19 столітті. Психологія в Росії. Старослов'янські погляди на душу. Хрещення Русі та його вплив розвиток філософії та її психологічних аспектів. Психологія 17 століття. Психологія в концепції Г. Сковороди. Психологія П.Д. Юркевича. Розвиток природничих наук та їх вплив на психологію. Психофізіологія органів чуття. Виникнення психофізики та психометрії. Розвиток еволюційних ідей у біології та їх значення для психології. Учіння про рефлекс. Досвідна психологія Т. Рібо. Психічний ортобіоз І.І. Мечникова. Психологія як наука про безпосередній досвід. Емпіріокритицизм. Еволюційна психологія. Психологія як учіння про

інтенціональні акти. Психологія відображення та дії. Рефлекторна теорія психічного. Мова народу та психологія. Розуміння як творчий процес. Єдність мови і психіки. Вчення про внутрішню форму слова. Поняття апперцепції. Психологія поетичної творчості. Психологія колективної свідомості. Психічні та соціальні явища. Колективна психіка. Поняття солідарності. Співвідношення індивідуального та соціального. Психологія колективних уявлень. Колективні уявлення в свідомості первісних людей. Закон партиципації. Пралогічне мислення. Основні риси первісної свідомості. Експериментальна психологія. Вивчення сенсорних функцій. Вивчення сенсомоторних реакцій. Дослідження сприймання і уваги М.М. Ланге. Закони пам'яті Г. Еббінгауза. Дослідження навичок Браємом та Хартером. Диференціальна психологія. Перехід психології до вивчення індивідуальних відмінностей. Впровадження методів статистики у психологію. Розвиток тестології. Наукова характерологія О.Ф. Лазурського. Психологічні профілі Г.І. Россолімо. Зоопсихологія. Дослідження Ч. Дарвіна в галузі зоопсихології. Інтелект тварин в контексті еволюційної теорії. Закон економії Ллойд-Моргана. Теорія тропізмів Ж. Леба. Проблема психологічної термінології в зоопсихології. Зоопсихологія в Росії. Соціальна і культурно-історична психологія. Психологія народів В. Вундта. Навіювання та гіпноз в соціальній психології. Психологія натовпу Г. Лебона. Розуміюча психологія В. Дільтея. Гормічна концепція В. Мак-Дугалла. Психотехніка. Розвиток профорієнтації. Індустріальна психологія. Дитяча психологія на Заході. Зародження. Метод спостереження в дитячій психології. Теорія рекапітуляції та ідея педології С. Холла. Концепція дитячої гри К. Грооса. Психологія дитини в роботах В. Штерна. Дитяча та педагогічна психологія в Росії. Педагогічна антропологія К.Д. Ушинського. Внесок у дитячу психологію І.М. Сеченова. Педагогічна психологія П.Ф. Каптерєва. Теорія фізичної освіти П.Ф. Лесгафта. Розробка проблем дитячої психології в Україні. Всебічне вивчення дитини раннього віку І.О. Сікорським. Дослідження М.М. Ланге першого року життя дитини. Психологія дитинства В.В. Зеньківського. Школи психології в докризовий період. Структуралістська школа Е. Тіченера. Функціональна психологія. Вюрцбурзька школа психології мислення. Передумови виникнення відкритої кризи у психології. Школи психології періоду кризи. Біхевіоризм. Гештальтпсихологія. Глибинна психологія. Описова психологія. Французька соціологічна школа Соціальні передумови другої кризи у психології. Необіхевіоризм. Топологічна психологія). Неопсихоаналіз. Розвиток вікової психології в 20 столітті. Гуманістична психологія. Екзистенційна психологія. Психосинтез. Структурний психоаналіз. Кібернетичний напрям у психології. Західноукраїнська школа психології. Поняття про вищу нервову діяльність. Рефлексологія В. Бехтерева. Психологічні погляди П.П. Булонського. Експериментальна психологія Г.І. Челпанова. Марксизм і психологія. Культурно-історична теорія Л.С. Виготського. Харківська школа психології. Московська психологічна школа. Грузинська школа психології. Внесок українських вчених у розвиток вікової психології. Психологія в нових соціально-економічних умовах. Деїдеологізація психології. Теорія діяльності в пострадянський період. Реконструкція історіографії психології. Інтеграція у світову психологію. Департизація управління в науці. Радянський "функціоналізм" та нові підходи до вивчення особистості. Розвиток практичної

психології. Сучасні напрямки психологічних досліджень за кордоном та в Україні. Парадигми психологічної науки. Тенденції розвитку психології у 21 столітті. Нові напрямки практичної психології. Розвиток психологічних асоціацій та об'єднань.

Викладацький склад: Мазяр О.В., кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 4,5 кредити ECTS, 162 годин – 9 тижнів, 6 години на тиждень аудиторні, 2 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (28), модульний контроль (2), підсумковий контроль – екзамен.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Напрямок підготовки: 6.030102 Психологія
ВАРІАТИВНА ЧАСТИНА
ДИСЦИПЛІНИ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ СТУДЕНТА

Дисципліна: **Основи транзакційного аналізу.**

Статус: варіативна.

Рік, семестр: **4 рік, 7 семестр.**

Мета: вивчення психологічної моделі особистості та соціальної взаємодії, яка дозволяє здійснювати терапевтичні процедури.

Завдання: ознайомлення з моделлю особистості, заснованою на станах Я, та моделлю соціальної взаємодії; формування компетентності у поясненні поведінки осіб з особистісної проблематики.

Зміст дисципліни. Визначення та основні поняття в транзакційному аналізі. Історія становлення транзакційного аналізу як напрямку психотерапії. Структурна модель особистості в транзакційному аналізі. Функціональна модель особистості в транзакційному аналізі. Стандартизовані методи дослідження станів Я: опитувальник структурних станів Я, опитувальник функціональних станів Я (тест «Особиста Егограма»: визначення провідних станів Я), визначення «Провідної настанови (дравйвера)», опитувальник фіксованої емоційної установки (скринінгова версія опитувальника проф. В.В.Макарова). Розпізнавання станів Я: поведінковий діагноз, соціальний діагноз, історичний діагноз, феноменологічний діагноз. Транзакції. Основні види транзакцій. Поняття про прогладжування та їх види. Типи структурування часу в транзакційному аналізі. Психологічна гра: визначення і формула гри. Контрактний метод в транзакційному аналізі. Види контракту. Умови ефективного контракту терапевт-клієнт. Визначення та види транзакцій. Доповнюючі транзакції. Перекреслені транзакції. Приховані транзакції. Транзакції на невербальному рівні. Можливості вибору транзакцій. Погладжування. Стимульний голод. Види прогладжувань. Погладжування і підкріплення поведінки. Економія прогладжувань. Профіль погладжувань. Самопогладжування. Визначення та формула психологічної гри. Визначення поняття вимагацького почуття. Способи проведення часу. Формула гри. «Драматичний трикутник» Карпмана. Транзакційний аналіз ігор. Різні ступені інтенсивності ігор. Природа та походження життєвого сценарію. Життєві позиції: визначення і види. Сценарні послання та матриця сценарію. Перебіг життєвого сценарію. Сценарні схеми та їх подолання. Природа та походження життєвого сценарію. Види сценарію: виграшний, програшний та безвиграшний. Життєві позиції. ОК-ділянки. Заборони і рішення. Антисценарій. Перебіг сценарію. Директиви та міні-сценарій.

Викладацький склад: Мазяр О.В., кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 1,5 кредити ECTS, 54 годин – 15 тижнів, 1,5 години на тиждень аудиторні, 1,5 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (6), модульний контроль (1), підсумковий контроль – залік.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: 6.030102 Психологія; 6.030103 Практична психологія

ЦИКЛ ДИСЦИПЛІН ПРОФЕСІЙНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ Вільного вибору студента

Дисципліна: Психологія масових комунікацій.

Статус: варіативна (вільного вибору студента).

Рік, семестр: 4 рік, 7 семестр (для спеціальності 6.030102 Психологія).

Мета: формування знань про масові комунікації, їх систему та специфіку окремих елементів, особливості функціонування та психологічні механізми впливу на масову психологію.

Завдання: знайомство з психологічними аспектами процесу масової комунікації, з його основними закономірностями, елементами, засобами та методами; формування вміння аналізувати вплив масової комунікації на масову свідомість і поведінку людей, організовувати й проводити дослідження масово-комунікаційних процесів, виявляти особливості діяльності засобів масової інформації.

Зміст дисципліни. Предмет та основні поняття психології масових комунікацій. Виникнення масового суспільства, масова свідомість і громадська думка. Роль і особливості комунікації в масовому суспільстві. Рівні та функції масовокомунікаційного процесу. Система масової комунікації. Визначення та функції комунікатора. Психологічні характеристики комунікаційного повідомлення. Властивості та види засобів масової комунікації. Аудиторія як об'єкт і суб'єкт масової комунікації. Ефекти масової комунікації. Зворотній зв'язок в масовій комунікації. Психологічні особливості передачі інформації в масовій комунікації. Візуальна й вербальна комунікація. Перфоманс як канал комунікації. Основні психологічні механізми впливу ЗМІ на свідомість і поведінку людей. Наслідування, зараження та навіювання як механізми масової психології. Міфи в ЗМІ. Іміджмейкинг в масовій комунікації. Релігійні комунікації. Мода як масовий соціально-психологічний феномен. Психологія чуток та пліток. Психотехнології реклами. Способи впливу PR на громадську думку. Механізми маніпуляції масовою свідомістю в політиці. Структура і методи пропаганди. Використання стереотипів в масовій комунікації. Методи та прийоми маніпулювання в ЗМІ.

Викладацький склад: Пирог Г.В., кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри практичної та соціальної психології.

Тривалість: 1,5 кредити ЄКТС 54 години – 18 тижнів: 1 година на аудиторні, 2 години на позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (4), модульний контроль (1), підсумковий контроль – залік.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки 6.03010302 «Психологія»

ВИБІРКОВА ЧАСТИНА. Дисципліни самостійного вибору університету

Дисципліни професійної і практичної підготовки

Дисципліна: **Психологія емпатії.**

Статус: вибіркова.

Рік, семестр: 4 рік, 8 семестр.

Мета: набуття знань про емпатію як інтегральну якість особистості, розвиток емпатійності як складової професійної компетентності практичного психолога.

Завдання: ознайомити студентів з актуальними проблемами психології емпатії, розвивати навички, необхідні для реалізації емпатійної взаємодії.

Зміст дисципліни. Історія досліджень емпатійних явищ. Проблема емпатії у вітчизняній та зарубіжній психології. Поняття про емпатію. Феноменологія емпатії. Природа емпатії. Переживання як змістовна основа емпатійних процесів. Основні завдання і цілі психології емпатії. Генеза емпатійного процесу. Форми емпатії. Види емпатії. Психологічні механізми емпатії. Функції емпатії. Стадії емпатійного процесу. Динаміка емпатійного процесу. Класифікація емпатійних відносин. Генезис емпатійних явищ. Еволюційний розвиток елементарної емпатії. Ситуативний розвиток елементарної емпатії. Механізми ситуативного розвитку елементарної емпатії. Закономірності розвитку натуральної емпатії в онтогенезі. Психологічні особливості онтогенезу емпатії людини. Особливості емпатійної міжособистісної взаємодії. Методи діагностики емпатії та її форм. Розвиток емпатійності особистості.

Викладацький склад: доктор психологічних наук, професор Журавльова Л.П.; асистент кафедри Литвинчук А.І.

Тривалість: 1,5 кредити ECTS 54 години – 18 тижнів, 3 години на тиждень – аудиторні, 2 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (4), модульний контроль (1), підсумковий контроль – залік.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: 6.030102 «Психологія»

ЦИКЛ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Нормативні дисципліни

Дисципліна: **АНТРОПОЛОГІЯ**

Статус: нормативна

Рік, семестр: **4 рік, 8 семестр.**

Мета: вивчення студентами основних практико-теоретичних засад сучасної антропологічної науки, сприяння формуванню в студентів наукової світоглядної позиції: в контексті питання фізичної та психічної еволюції сучасної людини; стосовно проблем расизму та ксенофобії.

Завдання:

- Оволодіти знаннями з проблем теорії та методи основних антропологічних шкіл і напрямків; антропологічну термінологію;
- Поглибити знання про історію антропологічних досліджень в світі й Україні; питання расогенезу та етнічної антропології;
- антропологічну картину сучасного світу й України.
- узагальнюючи наукову інформацію історичного, політичного, гуманітарного характеру, використовуючи методи соціальних досліджень, визначати належність себе та учасників спільної діяльності до певного етносу;
- визначати особливості стосунків між соціально-етнічними спільнотами та причини загострення цих стосунків;
- забезпечувати функціонування психологічної моделі соціалізації (етнопсихологічні, соціопсихологічні групові характеристики).

Зміст дисципліни. Сучасна антропологія як самостійна наукова дисципліна. Історія антропологічних знань. Антропометричні дослідження та міжгрупова мінливість морфологічних ознак. Основні питання антропогенезу. Поняття про палеоантропологію. Раси *Homo sapiens*. Расогенез. Етнічна антропологія. Антропологічна історія та склад населення України.

Викладацький склад: К. А. Марчук, кандидат філологічних наук, асистент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 2,5 кредитів ECTS 54 години: 2 годин аудиторних, 3,4 години позааудиторних

Оцінювання: поточне оцінювання, модульний контроль (1), підсумковий контроль – залік.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: **6.030102 Психологія**

ЦИКЛ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Нормативні дисципліни

Дисципліна: **АРТТЕРАПІЯ**

Статус: нормативна

Рік, семестр: **4 рік, 8 семестр.**

Мета: оволодіння теорією та практикою використання технік та прийомів, що допомагають усвідомити відображений в образотворчій продукції зміст власного внутрішнього світу.

Завдання: оволодіти основними знаннями та вміннями, що забезпечать можливість використовувати арттерапевтичні техніки.

По завершенню вивчення курсу студенти повинні **знати:**

- основні етапи розвитку арттерапії;
- фактори психотерапевтичного впливу в арттерапії;
- види арттерапії;
- форми арттерапії;
- особливості проведення індивідуальної та групової арттерапії

По завершенню вивчення курсу студенти повинні **уміти:**

- структурувати індивідуальний арттерапевтичний процес;
- застосовувати техніки арттерапії згідно різних теоретичних підходів: психоаналітичного, гештальтного, клієнт-центрованого, поведінкового;
- вміти проводити індивідуальну та групову арттерапію в умовах психологічного кабінету з метою надання необхідної психологічної допомоги;
- проводити арттерапевтичну роботу з дітьми та підлітками, застосовуючи відповідні техніки арттерапії в умовах психологічного кабінету;
- проводити арттерапевтичну роботу з людьми похилого віку, застосовуючи відповідні техніки арттерапії;
- проводити арттерапевтичну роботу в умовах психоневрологічного диспансеру з людьми, що страждають на нервові та психічні розлади;
- проводити арттерапевтичну роботу з людьми, що є жертвами насильства;
- проводити арттерапевтичну роботу з людьми, що мають суїцидальні наміри;
- надавати необхідну психологічну допомогу жертвам військових конфліктів, людям, що постраждали від стихійного лиха та нещасних випадків, застосовуючи методи арттерапії для зменшення травматичного впливу пережитих подій на психіку суб'єкта;
- застосовуючи відповідні техніки арттерапії в умовах пенететціарного закладу, проводити арттерапевтичну роботу з людьми, що є засудженими за правопорушення;

- обладнати психологічний кабінет необхідними художніми засобами у відповідності з вимогами до арттерапевтичної процедури для надання ефективної психологічної допомоги

Зміст дисципліни. Програму спецкурсу «Арттерапія» складено відповідно до місця та значення дисципліни за структурно-логічною схемою, передбаченою освітньо-професійною програмою бакалавра з напрямку підготовки 030102 „Психологія”. Вона охоплює всі змістові модулі, визначені освітньо-професійною програмою для мінімальної кількості годин, передбачених державним стандартом освіти.

Предметом вивчення «Арттерапії» є теорія та принципи психотерапії, що використовує вплив мистецтва.

Міждисциплінарні зв'язки: курс «Арттерапія» пов'язаний з курсами «Основи психотерапії та психологічного консультування», «Основи психотерапії», «Психодіагностика», «Вікова психологія», «Малюнок в практиці психодіагностики».

Викладацький склад: Весельська А.Л., асистент кафедри соціальної та практичної психології

Тривалість: 1, 5 кредитів ECTS 54 години: 18 годин аудиторних, 36 години позааудиторних

Оцінювання: поточне оцінювання (7), модульний контроль (1), підсумковий контроль – залік.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: **6.030102 Психологія**

ВАРІАТИВНА ЧАСТИНА

ДИСЦИПЛІНИ ВЛЬНОГО ВИБОРУ СТУДЕНТА

Дисципліна: **Малюнок в практиці психодіагностики.**

Статус: варіативна.

Рік, семестр: 4 рік, 7 семестр.

Мета: набуття знань, умінь та навичок використання комплексу психомалюнків для діагностики та корекції особистісних проблем.

Завдання: ознайомлення з особливостями психодіагностики несвідомих аспектів психіки суб'єкта; формування компетентності у використанні графічно-проективних матеріалів у дослідженні особистісних проблем; ознайомлення з методикою психоаналітичного аналізу особистісних проблем з використанням комплексу тематичних малюнків.

Зміст дисципліни. Використання малюнкових технік у психодіагностиці. Психодіагностична сутність психомалюнку. Особливості використання малюнків під час консультивання. Особливості використання малюнків у груповій психокорекції. Особливості використання класичних проективних малюнкових методик. Феноменологічний підхід до аналізу психомалюнків. Особливості проведення проективної методики «Неіснуюча тварина». Особливості проведення проективної методики «Моя сім'я». Особливості проведення проективної методики «Дім-Дерево-Людина». Особливості проведення проективної методики «Автопортрет». Теоретичні передумови психоаналітичного розуміння психомалюнків. Психомалюнок і сновидіння. Спільність символіки міфів, казок і психомалюнків. Символіка психомалюнків. Колективне несвідоме та архетипи. Прояви індивідуального несвідомого. Соціально-психологічна символіка психомалюнків. Вибір тематики комплексу психомалюнків. Сутність психокорекційного діалогу та його роль у роботі з малюнковими методиками. Діагностика глибинних аспектів психіки. Діагностика соціально-психологічних аспектів психіки. Спільність символіки міфів, казок і психомалюнків. Українська символіка та її психологічний зміст. Едіпів комплекс та його деструктивні наслідки для психіки суб'єкта. Макроаналіз несвідомих передумов особистісної проблеми суб'єкта. Мезоаналіз несвідомих передумов особистісної проблеми суб'єкта. Трансфер і опір та їхня роль у пізнанні психіки.

Викладацький склад: Мазяр О.В., кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 1,5 кредити ECTS, 54 годин – 15 тижнів, 1,5 години на тиждень аудиторні, 2 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (7), модульний контроль (1), підсумковий контроль – залік.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: **6.030102 Психологія**

НОРМАТИВНА ЧАСТИНА

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Дисципліна: **Основи психологічної практики (практична психологія).**

Статус: варіативна.

Рік, семестр: 4 рік, 7 семестр.

Мета: набуття знань щодо основних принципів, організації, форм і методів надання психологічної допомоги.

Завдання: ознайомлення з функціональними обов'язками практичних психологів у різних галузях діяльності; набуття елементарних навичок надання психологічної допомоги.

Зміст дисципліни. Визначення поняття «психологічна практика». Місце психологічної практики у психологічній науці. Специфічні риси психологічної практики. Система принципів практичної психології. Функції та завдання психологічної практики. Специфічні риси наукової (академічної), практичної та побутової психології. Відмінності у методологічних засадах наукової, практичної та побутової психології. Професійна підготовка практичного психолога. Особистісні особливості практичного психолога. Базові навички практичного психолога. Питання професійної етики та відповідальності практичного психолога. Професійні особливості практичного психолога. Основні завдання роботи практичного психолога. Основні види діяльності практичного психолога. Психологічне оцінювання. Психологічне консультування. Психологічна просвіта. Корекцій-відновлювальна та розвивальна робота. Психологічне консультування. Індивідуальна психотерапія та психокорекція. Групові форми психокорекції та психотерапії. Психологічна профілактика й просвітницька робота. Психологічна реабілітація потерпілих від катастрофи. Психологічні особливості добору кадрів. Методи профвідбору. Мотиваційна складова діяльності персоналу. Оцінювання діяльності персоналу: індивідуальне оцінювання; групове оцінювання; кадрове оцінювання; експертне оцінювання; психологічне оцінювання. Моніторинг умов та особливостей розвитку особистості учнів. Робота з педагогічним колективом та батьками учнів. Національна система соціально-психологічної служби. Основні завдання національної системи соціально-психологічної служби. Структура національної системи соціально-психологічної служби. Етичні засади діяльності практичного психолога. Основні функції та завдання психологічної служби в організації. Складання соціально-психологічного проекту розвитку особи, трудової групи. Психологічний аналіз змісту, процесів і результатів діяльності. Соціально-психологічне проектування трудового колективу, організації, визначаючи перспективи, зміст і засоби розвитку організації. Психологічні особливості навчання персоналу організації. Підвищення психологічної культури персоналу організації засобами консультування.

Психолого-акмеологічне консультування. Основні завдання та функції практичної психології в системі освіти. Психологічна служба загальноосвітньої школи. Психологічне забезпечення роботи навчальних закладів реабілітації неповнолітніх. Психологічна служба у позашкільних закладах. Психологічна служба у вищих закладах освіти. Принципи складання психокорекційних програм. Види психокорекційних програм. Основні блоки психокорекційного комплексу. Вимоги до складання психокорекційних програм. Фактори, що визначають ефективність психокорекції.

Викладацький склад: Мазяр О.В., кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 1,5 кредити ECTS, 54 годин – 15 тижнів, 1 година на тиждень аудиторні, 2 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (6), модульний контроль (1), підсумковий контроль – залік.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: 6.030103 Практична психологія* ЦИКЛ ДИСЦИПЛІН ПРОФЕСІЙНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Нормативні дисципліни

Дисципліна: **Політична психологія.**

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 4 рік, 8 семестр.

Мета: вивчення політичного напрямку в психології, що став одним із найбільш впливових у сучасній психологічній думці; побудова сучасних уявлень про зв'язок психологічних та політичних феноменів, що досліджуються у психології, історії, політичних науках, соціології, економіці, філософії, релігії, психіатрії, управлінні, тощо.

Завдання: Оволодіння та подальше вільне оперування професійною термінологією, що використовується у даній сфері практичної діяльності. Вивчення теоретичних узагальнень та моделей психологічних явищ, процесів, що впливають на політичні свідомість та самосвідомість людини. Вивчення характеру взаємозв'язку політичних процесів та людського несвідомого. Формування уявлень про політичні технології та етичний кодекс політичного психолога.

Зміст дисципліни. Політична психологія як перспективна галузь дослідження в світовій політичній науці. Особливості виникнення і розвитку політичної психології в різних політичних системах. Поняття політичної психології. Психологічні компоненти як невід'ємна частина політичного процесу. Особливість і суперечливість політичної психології. Функції політичної психології: пізнавальна; адаптивна; мотиваційна. Сучасні концепції політичної психології. Прикладні проблеми політичної психології. Психологія влади. Стимули політичної поведінки. Типи політичної участі. Дослідження політичної свідомості засобами політичної психології -намагання об'єднати аналіз політичного змісту із індивідуальними та груповими механізмами її функціонування і формування. Проблема політичного лідерства як одна із центральних проблем сучасної політичної психології. Психологія політичного спілкування. Психологія макрогруп.

Викладацький склад: Батраченко І.Г., доктор психологічних наук, професор кафедри соціальної та практичної психології, Фальковська Л.М., старший викладач кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 1,5 кредити в ECTS 54 години – 18 тижнів, 2 годин на тиждень аудиторні, 1 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (2), модульний контроль (1), підсумковий контроль – екзамен.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: 6.030102 «Психологія»

ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Дисципліна: **Практикум із психологічної роботи з сім'єю.**

Статус: вибіркова.

Рік, семестр: **4 рік, 8 семестр.**

Мета: засвоєння базових знань з актуальних проблем когнітивного та особистісного розвитку у дитячому віці, формування умінь побудови та впровадження розвивальних та корекційно-терапевтичних занять у дитячому віці, а також з психологічних проблем подружніх стосунків, формування навичок надання психологічної допомоги подружжю в різних життєвих ситуаціях.

Завдання:

- ознайомити студентів з актуальними психологічними проблемами подружніх стосунків;
- розкрити майбутнім фахівцям в психології ефективну методологію вирішення завдань діагностування, консультування та психотерапії подружніх стосунків;
- оволодіння навичками консультативної та терапевтичної допомоги подружжю.
- ознайомити студентів з основними психологічними симптомами розвитку дитини як предметом розвивально-корекційної роботи;
- ознайомити з принципами побудови розвивально-корекційних програм та особливостей їх застосування у роботі з дітьми різних вікових груп;
- сприяти оволодінню навичками організації та проведення розвивальних та корекційних занять із дошкільниками, молодшими школярами (в тому числі за участі батьків).

Зміст дисципліни:

Основні психологічні підходи до роботи з сім'єю. Моделі партнерства в сучасній психотерапії. Основні теоретичні фокуси роботи з парою. Робота терапевта на різних етапах життєвого циклу сім'ї. Симптоматична психологічна допомога подружжю. Загальні вимоги та процесуальні особливості подружнього консультування. Психодіагностичні ресурси у роботі з парою. Техніки консультативної та терапевтичної допомоги подружжю. Особистість консультанта, що працює з подружжям. Поняття та загальні проблеми розвивально-корекційної роботи. Психологічні синдроми як предмет розвивально-корекційної роботи. Вікові аспекти розвивальної та психокорекційної роботи у дитячому віці. Проблеми організації та проведення розвивально-корекційної роботи. Програми розвивально-корекційної роботи з дітьми. Проблема методів розвивально-корекційної роботи.

Викладацький склад: Портницька Н.Ф., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної та практичної психології, Савиченко О.М., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 1 кредит ECTS 36 годин –1 година на тиждень аудиторна, 2 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: модульний контроль (8), підсумковий контроль – залік.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Напрямок підготовки: 6.030103 Практична психологія
ЦИКЛ ДИСЦИПЛІН ПРОФЕСІЙНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
Самостійного вибору університету

Дисципліна: **Психологія професійної орієнтації.**

Статус: варіативна (самостійного вибору університету).

Рік, семестр: **4 рік, 7 семестр.**

Мета: засвоєння базових знань з теоретичних та прикладних основ професійної орієнтації та формування вмінь з проведення профконсультування й психодіагностики професійного самовизначення особистості.

Завдання: знайомство з теоретичними, методологічними та методичними засадами профорієнтації та профконсультування, проведення психологічного супроводу професійного самовизначення; формування вмінь з планування, організації та проведення профконсультацій, професійної діагностики, корекційно-розвиваючої роботи в профорієнтації.

Зміст дисципліни. Становлення і сучасний стан професійної орієнтації. Мета і завдання психології профорієнтації. Методи та стратегії надання профорієнтаційної допомоги. Професіографія, професіограма, психограма. Психологічні класифікації професій. Профпридатність та професійно-важливі якості. Психологічні характеристики профвідбору. Проблеми й протиріччя профорієнтації. Структура і функції профорієнтації. Типи самовизначення, їх відмінності. Професійне самовизначення на різних стадіях становлення особистості. Поняття, мета та функції психологічного супроводу професійного самовизначення особистості. Особливості, напрямки й технології психологічного супроводу на різних стадіях професійного самовизначення особистості. Фактори професійного самовизначення особистості. Методи та технології профконсультування. Принципи роботи психолога-профконсультанта. Особливості групової та індивідуальної профконсультацій. Етапи профконсультаційної взаємодії. Особливості профконсультування різних категорій клієнтів. Профорієнтація та профконсультування при виборі професії. Планування, організація, напрямки та принципи профорієнтаційної роботи в школі. Профконсультація як ситуація взаємодії консультанта та оптанта. Професійне спілкування. Професіограма, професійно важливі якості та деструкції профконсультанта.

Викладацький склад: Пирог Г.В., кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри практичної та соціальної психології; Кирильчук І.В., асистент кафедри практичної та соціальної психології.

Тривалість: 2,5 кредити ЄКТС 90 годин – 15 тижнів: 2 години на аудиторні, 4 години на позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (4), модульний контроль (1), підсумковий контроль – залік.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: 6.030102 Психологія

ЦИКЛ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Нормативні дисципліни

Дисципліна: **Символічні техніки у психотерапії**

Статус: вільного вибору

Рік, семестр: **4 рік, 8 семестр.**

Мета: набуття знань щодо основних принципів та підходів, що реалізуються у психотерапії з використанням символічних технік, а також формування навичок проведення психотерапії.

Завдання: оволодіти основними знаннями та вміннями, що забезпечать можливість використовувати символічні техніки у психотерапії.

По завершенню вивчення курсу студенти повинні **знати:**

особливості методу символдрами як окремого психотерапевтичного напрямку;

основні принципи психодинамічного, структурного та функціонального підходів, що реалізуються в терапії за методом символдрами;

вимоги до проведення сеансу психотерапії за методом символдрами;

зміст основних мотивів;

основні етапи роботи з мотивами за методом символдрами;

етичні аспекти проведення психотерапевтичної роботи.

По завершенню вивчення курсу студенти повинні **уміти:**

проводити первинну бесіду для збору анамнезу;

встановлювати прогноз щодо рівня невротизації особи;

проводити роботу з основними мотивами;

інтерпретувати символи у процесі аналізу малюнків.

Зміст дисципліни. Програму спецкурсу «Символічні техніки у психотерапії» складено відповідно до місця та значення дисципліни за структурно-логічною схемою, передбаченою освітньо-професійною програмою бакалавра з напрямку підготовки 030102 „Психологія”. Вона охоплює всі змістові модулі, визначені освітньо-професійною програмою для мінімальної кількості годин, передбачених державним стандартом освіти.

Предметом вивчення «Символічні техніки у психотерапії» є теорія, принципи та інструменти кататимно – імагінативної психотерапії.

Міждисциплінарні зв'язки: курс «Символічні техніки у психотерапії» пов'язаний з курсами «Основи психотерапії та психологічного консультування», «Психодіагностика», «Вікова психологія», «Малюнок в практиці психодіагностики».

Викладацький склад: Весельська А.Л., асистент кафедри соціальної та практичної психології

Тривалість: 1, 5 кредитів ECTS 54 години: 20 годин аудиторних, 34 години позааудиторних

Оцінювання: поточне оцінювання (7), модульний контроль (1), підсумковий контроль – залік.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Спеціальність:

6.030103 ПРАКТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ

ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Дисципліни нормативної частини

Дисципліна: **Основи дефектології.**

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 4 рік, 7 семестр.

Мета: набуття майбутніми психологами знань щодо особливостей навчання та виховання різних категорій аномальних дітей.

Завдання: Оволодіння студентами категоріально-термінологічним апаратом дефектології; формування знань про теорію, принципи та методи вивчення порушень аномальних дітей, особливості навчання та виховання різних категорій аномальних дітей.

Зміст дисципліни. Особливості дефектології як науки; історія розвитку дефектології; характеристика основних категорій дефектології; особливості розвитку дітей з порушеннями слуху; особливості розвитку дітей з порушеннями мови та інтелекту; особливості розвитку дітей з порушеннями зору; особливості розвитку дітей з порушеннями опорно-рухового апарату; особливості розвитку дітей з комбінованими порушеннями; принципи навчання та виховання різних категорій аномальних дітей; принципи організації системи спеціальних закладів для аномальних дітей; вимоги до особистості педагога-дефектолога.

Викладацький склад: Тичина І.М., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної та практичної психології; Портницька Н.Ф., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 3 кредити ECTS 108 годин – 15 тижнів, 1,5 годин на тиждень аудиторні, 4,5 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (9), модульний контроль (1), підсумковий контроль – залік

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: 6.030103 Практична психологія

ВАРІАТИВНА ЧАСТИНА

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Дисципліна: **Психологія реклами.**

Статус: варіативна: дисципліни самостійного вибору університету.

Рік, семестр: 4 рік, 7 семестр.

Основною метою викладання дисципліни «Психологія реклами» є ознайомлення студентів з психологічними основами створення рекламної інформації. Передбачається вивчення комплексу теоретичного матеріалу, який націлений на висвітлення основних закономірностей впливу рекламної інформації на масову свідомість. У межах курсу студенти мають можливість ознайомитися з основними технологіями створення рекламних повідомлень та навчитися аналізувати рекламну інформацію відповідно до мети і завдань, які вона має забезпечити.

Завдання: особливості психології реклами як науки; передумови виникнення психології реклами та перспективами її розвитку; основну інформацію про методологію та методи психології реклами (методи вивчення рекламного впливу на споживача, технологію створення рекламної продукції); механізми обробки споживачем рекламної інформації; закони формування у споживача ефективного рекламного образу; методи психологічного впливу реклами на споживача; особливості рекламної діяльності в організації.

Зміст дисципліни. Рекламна діяльність як явище економіки, психології та культури. Психологічна структура рекламної діяльності. Основні психологічні принципи рекламної діяльності. Реклама як комунікація. Психологічні основи рекламної комунікації. Людина як суб'єкт рекламної комунікації. Реклама у системі маркетингу. Основні психологічні принципи рекламної діяльності. Соціальна оцінка та мода. Реклама як комунікація. Психологічний вплив у рекламі та проблема вибору. Концепція реклами як форми психологічного впливу. Проблема моделювання психологічної структури рекламного впливу. Психологічне маніпулювання споживачем в умовах продажу. Етичні проблеми психологічного впливу у рекламі. Психологічний вплив реклами на споживача. Концепції реклами як форми психологічного впливу. Засоби психологічного впливу на споживача: гіпноз, навіювання, наслідування, зараження, стереотип, імідж, соціально-психологічні установки. Проблеми моделювання психологічної структури рекламного впливу. Структура обробки споживачем рекламної інформації. Контакт споживача з інформацією. Пізнавальні процеси у процесі сприйняття рекламної продукції. Формування інтересу до рекламної інформації. Реклама як різновид інформаційної продукції. Вікові та гендерні аспекти сприйняття рекламної інформації. Структура соціально-психологічного впливу реклами на споживача. Когнітивний напрямок у психології рекламного впливу. Афективний напрямок у психології рекламного впливу. Поведінковий аспект у психології рекламного впливу. Вплив рекламного іміджу на поведінку споживача. Теоретичні

основи створення рекламного образу. Фактори та психотехнологія створення бренд-іміджу. Феномен брендінгу та психологічна структура бренду. Фактори сприйняття бренду. Психотехнологія створення бренд-іміджу. Світло, колір та форма у рекламі. Кольоровий символізм у рекламі. Психологічні особливості створення упаковки товару. Характеристики психологічних функцій торгової марки та товарного знаку. Психологія використання типографських шрифтів. Закони форматування тексту та вплив текстових повідомлень. Психологічна характеристика кольорів за М.Люшером та використання типології у процесі створення реклами. Поняття про творчість та творчі здібності. Характеристики творчого процесу. Натхнення як фактор творчої діяльності. Методи генерації ідей у рекламному бізнесі. Використання системи КАРУС у створенні рекламної продукції. Рекламні комунікації як об'єкт психологічного дослідження в маркетинзі. Стратегії організації дослідження та прикладних розробок в рекламній діяльності (сугестивний та маркетинговий підхід). Психологія реклами та необхідність вивчення потреб. Процес проведення маркетингового дослідження. Політична реклама як соціально-психологічний феномен. Політична реклама як вид комерційної діяльності. Політична реклама як незалежний соціально-психологічний феномен. Особливості психологічного впливу політичної реклами на свідомість. Символи в політичній рекламі. Види політичної реклами. Поняття про PR-діяльність. Загальні психологічні основи PR-діяльності. Психологічні аспекти PR як управлінської діяльності. Психологія PR взаємодії зі ЗМІ. Основні соціальні інститути зв'язків з громадськістю.

Викладацький склад: Кириченко В.В., кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 2 кредити ECTS, 72 годин – 17 тижнів, 1 година на тиждень аудиторні, 1,5 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (8), модульний контроль (1), підсумковий контроль – залік.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Напрямок підготовки: 7.03010301 Практична психологія

ВАРІАТИВНА ЧАСТИНА

ДИСЦИПЛІНИ ПРОФЕСІЙНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Дисципліна: **Психологія соціальної адаптації.**

Статус: варіативна: дисципліни вільного вибору студента.

Рік, семестр: 5 рік, 1 семестр.

Оволодіти знаннями та практичним уміннями діагностики та психологічної допомоги особистості у процесі адаптації до соціального середовища, зокрема у процесі адаптації до професійного середовища. Курс викладається з позиції школи творчої конструкторології академіка В.О. Моляко та суб'єктно-ціннісного підходу професора О.Л. Музики. У межах курсу викладено їх підхід щодо проблеми розвитку здібностей як основного ресурсу адаптації до соціального середовища. Основна увага приділяється проблемі професійної адаптації особистості, успішність якої визначає якість подальшого, не лише професійного, життя.

Завдання: ознайомити студентів із соціально-психологічними феноменами, які виникають у процесі соціальної адаптації; сформувати цілісну картину явища соціальної адаптації, визначити основні соціально-вікові етапи, які є ключовими у цьому процесі; усвідомити важливість професійної адаптації на життєвому шляху особистості; оволодіти методами сучасної діагностики та допомоги особистості у процесі професійної адаптації

Зміст дисципліни. Розвиток особистості. Суспільний філогенез та індивідуальний онтогенез. Соціалізація особистості. Соціальне научіння. Вікові норми розвитку. Адаптивні властивості організму. Загальні проблеми адаптації особистості до соціального середовища. Соціально-психологічні феномени адаптації. Адаптивно-доцільна поведінка. Ідентичність особистості. Поняття особистісної ідентичності. Ідентифікація та соціально-рольова регуляція активності. Професійні ролі особистості та їх сумісність. Групові ролі. Формування національної ідентичності. Соціальний маргіналізм. Адаптація до групових норм. Психологічні функції гри та її значення у процесі адаптації до соціального середовища. Гра як провідний вид діяльності. Ігрові правила. Сюжетно-рольові ігри та їх роль у формуванні ідентичності особистості. Психологічна готовність до навчання у школі. Навчання як провідний вид діяльності. Психологічні проблеми адаптації до шкільного навчання. Функції шкільного психолога у психологічному супроводі школярів. Вибір професії у процесі гри та навчання. Окремі аспекти формування соціально-рольової ідентичності. Особистість і роль. Рольовий розвиток особистості та формування системи рольових ідентифікаторів. Дисфункція соціальних ролей. Особистісна, соціальна та тілесна ідентичність особистості. Статеворольова ідентичність. Професійна ідентичність та її формування у процесі трудової підготовки та навчання. Структура ідентичності. Психологічні феномени професійної адаптації. Підходи до вивчення професійної адаптації. Стратегії професійної адаптації. Типологія працівників та стратегія професійної адаптації. Моделі

розвитку працівників. Особливості взаємодії працівників різного типу з професійним середовищем. Кризи професійної підготовки та їх вплив на стратегію професійного розвитку. Криза та вікові норми соціального розвитку. Мотивація професійного розвитку. Ціннісно-мотиваційні ідентифікатори виникнення кризи професійного розвитку. Ціннісна підтримка та ціннісний супровід професійної адаптації. Здібності як психологічний феномен. Роль здібностей у структурі особистісної ідентичності працівників. Здібності та їх значення у процесі професійного становлення. Розвиток особистості та розвитку здібностей. Рефлексія розвитку здібностей. Діагностика рефлексії розвитку здібностей. Психологічний супровід розвитку здібностей у процесі професійної адаптації та перекваліфікації. Ресурси особистісного розвитку.

Викладацький склад: Кириченко В.В., кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 2 кредити ECTS, 72 годин – 17 тижнів, 1,5 години на тиждень аудиторні, 1,5 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (10), модульний контроль (1), підсумковий контроль – залік.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Спеціальність 7.03010201 «Психологія» ДИСЦИПЛІНИ СОЦІАЛЬНО-ГУМУНІТАРНОЇ ПІДГОТОВКИ Нормативні дисципліни

Дисципліна: **Основи психогенетики.**

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 5 рік, 1 семестр.

Мета: набуття майбутніми психологами знань про молекулярно-генетичні і середовищні (соціальні) особливості, що зумовлюють генетику поведінки людини; озброїти майбутніх фахівців знаннями загальної теорії психогенетики, а також набути практичних навичок і вмінь, необхідних для успішної навчальної, і професійно-практичної діяльності, забезпечення підготовки фахівців, здатних до самостійної оцінки генетичних питань у психології.

Завдання: ознайомити студентів із необхідними та обов'язковими вимогами до професійних знань та вмінь, а також до особистісних якостей психолога, який займається діагностично-терапевтичною діяльністю; надати інформацію щодо етичних сторін практики психологічної допомоги; забезпечити системним вивченням матеріалу із загальних проблем генетики людини й психогенетики; забезпечити формування вмінь використання сучасних психогенетичних досягнень залежно від цілей навчання; забезпечити формування проєктувальних і конструктивних умінь по використанню генетичних методів у психології.

Зміст дисципліни. Елементарні основи психогенетики. Генетичні і середовищні основи кількісної і якісної мінливості. Методологія психогенетики. Генетика поведінки, темпераменту, когнітивної сфери людини. Психогенетика дизонтогенезу.

Викладацький склад: Шаюк А.В., кандидат медичних наук, старший викладач кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 3 кредити ECTS 81 години – 10 тижнів, 1,5 години на тиждень аудиторні, 2 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання, модульний контроль, підсумковий контроль – екзамен.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: 7.03010201 Психологія 7.03010301 Практична психологія
ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Дисципліна: **Психологія творчості.**

Статус: нормативна.

Рік, семестр: **5рік, 2 семестр.**

Мета: ознайомлення студентів з актуальними проблемами сучасної психології творчості, проблемами розвитку загальних та спеціальних здібностей, процесу та механізмів розвитку творчості у різні вікові періоди, чинники розвитку та види обдарованості.

Завдання:

- Оволодіння студентами категоріально-термінологічним апаратом психології творчості.
- Формування знань структури та функцій творчого процесу, творчих здібностей та обдарованості.
- Ознайомлення із розумінням змісту та природи творчості та творчих здібностей у межах різних психологічних підходів.

Зміст дисципліни: Загальне поняття про здібності у психології. Історія розвитку психології здібностей та творчості. Психологія інтелектуальних здібностей. Психологія творчих здібностей. Теорії креативності. Розвиток творчих здібностей у різні вікові періоди. Психологічні особливості творчої особистості. Методи діагностики творчих здібностей і творчості. Поняття творчої діяльності у психології. Психологічні особливості творчого процесу. Особливості творчого процесу у різних видах діяльності. Поняття творчої діяльності у психології. Особливості творчого процесу у різних видах діяльності. Стратегіальна організація творчої діяльності (підхід В.О. Моляко). Психологічні основи обдарованості. Здібності та обдарованість. Проблеми дитячої обдарованості.

Викладацький склад: Портницька Н.Ф., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної та практичної психології; Дем'янчук Ю.Ю., асистенти кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 3 кредити ECTS 108 годин – 3 години на тиждень аудиторні, 3,6 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: модульний контроль (5), підсумковий контроль – екзамен.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: **7.03010301 Практична психологія**

ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Дисципліна: **Психологія девіантної поведінки.**

Статус: за вибором навчального закладу.

Рік, семестр: **5рік, 2 семестр.**

Мета: набуття майбутніми психологами знань щодо основних видів і мотивів девіантної поведінки та підходів до психологічної допомоги особистості із проявами девіантної поведінки, а також формування навичок діагностичної та консультативної роботи з підлітками з девіантною поведінкою та їх оточенням.

Завдання:

- Оволодіння студентами категоріально-термінологічним апаратом психології девіантної поведінки.
- Формування знань детермінації та динаміки девіантної поведінки.
- Ознайомлення із основними методами діагностики схильності до девіантної поведінки.

Зміст дисципліни: Поняття девіантної поведінки у психології. Девіантна поведінка у контексті соціальної норми. Психологічні моделі девіантної поведінки. Вивчення девіантної поведінки у біологічно орієнтованих і філософському підходах. Соціально-психологічна детермінація девіантної поведінки. Вивчення девіантної особистості та її оточення. Класифікація девіантної поведінки. Психологія суїцидальної поведінки. Агресивна поведінка як форма прояву девіації. Делінквентна та віктимна поведінка. Девіантна поведінка у дитячому та підлітковому віці. Гендерно-вікові аспекти девіантної поведінки. Теоретичні передумови профілактики і корекції девіантної поведінки. Профілактика девіантної поведінки. Психологічна корекція девіантної поведінки. Методи психологічної корекції девіантної поведінки. Активність особистості у корекції девіантної поведінки. власна активність особистості у корекції девіантної поведінки.

Викладацький склад: Виговський С.Є., кандидат психологічних наук; Степанюк І.А., асистенти кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 3 кредити ECTS 108 годин – 2,7 години на тиждень аудиторні, 5,4 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: модульний контроль (5), підсумковий контроль – залік.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Спеціальність 7.03010301 «Практична психологія» ДИСЦИПЛІНИ СОЦІАЛЬНО-ГОМУНІТАРНОЇ ПІДГОТОВКИ Нормативні дисципліни

Дисципліна: **Психологія конфлікту.**

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 5 рік, 2 семестр.

Мета: засвоєння базових знань з актуальних питань конфліктів та побудови продуктивних людських взаємовідносин, формування навичок розв'язання конфліктів як професійно-психологічних завдань.

Завдання: ознайомити студентів з актуальними психологічними проблемами управління конфліктами; розкрити майбутнім фахівцям в психології ефективну методологію вирішення завдань діагностування і прогнозування конфліктів і конфліктних ситуацій; оволодіння навичками попередження складних і проблемних ситуацій в напрямі їх ескалації у конфлікти.

Зміст дисципліни. Конфлікт загальна характеристика. Функції та сигнали конфліктів. Типологія та динаміка конфліктів. Причини виникнення та структура конфліктів. Особистісні передумови виникнення конфліктів. Конфліктогени. Вирішення конфлікту: методи, стратегії, тактики.

Викладацький склад: Котлова Л.О., кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 3 кредити ECTS 108 годин – 12 тижнів, 2,5 години на тиждень аудиторні, 3 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання, модульний контроль, підсумковий контроль – залік.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: 7.03010201 Психологія 7.03010301 Практична психологія

ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Дисципліна: **Психологія творчості.**

Статус: нормативна.

Рік, семестр: **5 рік, 2 семестр.**

Мета: ознайомлення студентів з актуальними проблемами сучасної психології творчості, проблемами розвитку загальних та спеціальних здібностей, процесу та механізмів розвитку творчості у різні вікові періоди, чинники розвитку та види обдарованості.

Завдання:

- Оволодіння студентами категоріально-термінологічним апаратом психології творчості.
- Формування знань структури та функцій творчого процесу, творчих здібностей та обдарованості.
- Ознайомлення із розумінням змісту та природи творчості та творчих здібностей у межах різних психологічних підходів.

Зміст дисципліни: Загальне поняття про здібності у психології. Історія розвитку психології здібностей та творчості. Психологія інтелектуальних здібностей. Психологія творчих здібностей. Теорії креативності. Розвиток творчих здібностей у різні вікові періоди. Психологічні особливості творчої особистості. Методи діагностики творчих здібностей і творчості. Поняття творчої діяльності у психології. Психологічні особливості творчого процесу. Особливості творчого процесу у різних видах діяльності. Поняття творчої діяльності у психології. Особливості творчого процесу у різних видах діяльності. Стратегіальна організація творчої діяльності (підхід В.О. Моляко). Психологічні основи обдарованості. Здібності та обдарованість. Проблеми дитячої обдарованості.

Викладацький склад: Портницька Н.Ф., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної та практичної психології; Дем'янчук Ю.Ю., асистенти кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 3 кредити ECTS 108 годин – 3 години на тиждень аудиторні, 3,6 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: модульний контроль (5), підсумковий контроль – екзамен.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Напрямок підготовки: 7.03010201 Психологія
7.03010301 Практична психологія
ЦИКЛ СОЦІАЛЬНО – ПОЛІТИЧНІ НАУКИ
Нормативні дисципліни

Дисципліна: **Психологія травмуючих ситуацій.**

Статус: нормативна.

Рік, семестр: **5 рік, 1 семестр.**

Мета: ознайомлення студентів із методологічними основами, методами та методикою діагностики психіки та поведінки людини в ситуації невизначеності і непередбачуваності.

Завдання:

- аналіз теоретичних підходів в «Психології травмуючих ситуацій»;
- типи екстремальних та травмуючих ситуацій;
- первинні реакції та поведінка людини (групи людей) в екстремальних ситуаціях;
- симптоми посттравматичних стресових порушень;
- основні принципи та критерії діагностики порушень психіки та поведінки людини внаслідок екстремальних ситуацій (діагностичні рубрики згідно МКХ-10);
- оволодіння навичками психодіагностики травмуючих станів;
- знання методів надання психологічної допомоги і підтримки;
- підготовка до вибору стратегії психологічної допомоги людині в екстремальній ситуації.

Зміст дисципліни. Аналіз теоретичних підходів у психології травмуючих ситуацій. Оволодіння навичками психодіагностики травматичних станів, опанування знаннями про психологічні особливості травми та формування умінь користуватись методичними прийомами вивчення травмуючих переживань, підготовка до вибору стратегії психологічної допомоги та підтримки.

Викладацький склад: Чабанюк Н.І., кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 2,5 кредити ECTS 81 година, 12 – лекційні, 8 – практичні, 10 – лабораторні, 51 – самостійна робота

Оцінювання: поточне оцінювання (6), модульний контроль (4), підсумковий контроль – екзамен.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: 7.03010301 Практична психологія*

ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ Дисципліни за вибором студента

Дисципліна: **Розвивально-корекційна робота з дітьми.**

Статус: за вибором студента.

Рік, семестр: **5 рік, 2 семестр.**

Мета: засвоєння базових знань з актуальних проблем когнітивного та особистісного розвитку у дитячому віці, формування умінь побудови та впровадження розвивальних та корекційно-терапевтичних занять у дитячому віці.

Завдання:

- ознайомити студентів з основними психологічними симптомами розвитку дитини як предметом розвивально-корекційної роботи;
- ознайомити з принципами побудови розвивально-корекційних програм та особливостей їх застосування у роботі з дітьми різних вікових груп;
- сприяти оволодінню навичками організації та проведення розвивальних та корекційних занять із дошкільниками, молодшими школярами (в тому числі за участі батьків).

Зміст дисципліни. Поняття та загальні проблеми розвивально-корекційної роботи. Психологічні синдроми як предмет розвивально-корекційної роботи. Вікові аспекти розвивальної та психокорекційної роботи у дитячому віці. Проблеми організації та проведення розвивально-корекційної роботи. Програми розвивально-корекційної роботи з дітьми. Проблема методів розвивально-корекційної роботи.

Викладацький склад: Портницька Н.Ф., доцент, кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 1,5 кредитів ECTS 54 годин – 11 тижнів, 1 годин на тиждень аудиторні, 2 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання, модульний контроль (1), підсумковий контроль – залік.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: 7.03010301 Практична психологія*

ЦИКЛ ДИСЦИПЛІН ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ Варіативна частина

Дисципліна: Темпоральна психологія.

Статус: за вибором університету.

Рік, семестр: 5 рік, 2 семестр.

Мета: набуття майбутніми психологами знань щодо основних проблем психології сприймання часу, психологічного часу особистості та способів особистісної організації часу.

Завдання: по завершенню вивчення курсу студенти повинні знати:

- Предмет та завдання темпоральної психології;
- історію розвитку темпоральної психології;
- характерні особливості сприймання часу;
- структуру, функції та специфіку часової організації життя особистості у різних ситуаціях діяльності т на різних вікових етапах; особливості реалізації принципів тайм-менеджменту

Зміст дисципліни. Основні поняття та категорії психології часу. Уявлення про час у психології. Індивідуально-типологічні відмінності психологічного часу. Сприймання часу у контексті діяльності особистості. Методи дослідження психологічного часу та життєвого шляху особистості. Психологічний час особистості. Усвідомлення і переживання часу особистістю. Особистість як суб'єкт життєвого шляху. Життєвий шлях як час життя особистості. Організація діяльності та часу особистості. Психологія життєвого шляху у зарубіжній та вітчизняній психології.

Викладацький склад: Кулаковський Тарас Юрійович, кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної та практичної психології

Тривалість: 1,5 кредити ECTS 54 години – 16 тижнів, 1 годин на тиждень аудиторні, 2 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання, модульний контроль, підсумковий контроль – залік

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Спеціальність:

7.03010301 ПРАКТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ

7.03010201 ПСИХОЛОГІЯ

ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Дисципліни нормативної частини

Дисципліна: Методика проведення психологічної експертизи.

Статус: нормативна

Рік, семестр: 5 рік, 1 семестр.

Мета: набуття майбутніми психологами знань щодо структури, основних принципів та методів психологічної експертизи, а також ознайомлення студентів із вимогами до організації і планування роботи психологів у експертних комісіях; здійснення умов для формування професійного мислення спеціалістів, які працюватимуть у цій системі».

Завдання: Оволодіння студентами знань щодо видів та особливостей проведення психологічної експертизи. Ознайомити з актуальними проблемами в практичній діяльності психологів-експертів. Озброїти практичними навичками проведення психологічної експертизи та складання експертного висновку.

Зміст дисципліни. Психологічна експертиза як напрям діяльності практичних психологів. Предмет, об'єкт і основні завдання психологічної експертизи. Психологічна експертиза як процес вивчення, аналізу, оцінки будь-яких питань, проблем, рішень, що потребують спеціальних знань про природу і психіку людини, для надання науково-обґрунтованого висновку. Місце психологічної експертизи в загальній класифікації експертних наук. Основні поняття та методологічні принципи експертного аналізу. Особи та установи, які можуть залучатися до експертизи. Актуальні проблеми психологічної експертизи як напрямку практичної діяльності.

Галузі застосування психологічної експертизи. Види та особливості проведення психологічних експертиз. Нормативно правове регулювання діяльності експертів-психологів. Експерт, експертиза конфліктів в організації або між організаціями, експертиза психологічного та соціологічного інструментарію, що застосовується в навчальних закладах Міністерства освіти і науки України, гуманістична експертиза освіти, експертиза у соціальному управлінні, завдання психологічної експертизи, предмет психологічної експертизи, психолог-експерт, психологічна експертиза, психолого-педагогічна експертиза, судова експерт тиза, трудова експертиза.

Викладацький склад: Шмиглюк Г.А. старший викладач кафедри соціальної та практичної психології

Тривалість: 2 кредити ECTS 72 годин – 14 тижнів, 2 годин на тиждень аудиторні, 2,5 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (9), модульний контроль (1), підсумковий контроль – екзамен.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Спеціальність: 7.03010301 Практична психологія
ЦИКЛ ДИСЦИПЛІН ПРОФЕСІЙНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ
ПІДГОТОВКИ
Варіативні дисципліни

Дисципліна: **Етнопсихологія.**

Статус: вибіркова (дисципліна самостійного вибору університету).

Рік, семестр: 5 рік, 2 семестр.

Мета: ознайомити студентів з основними здобутками в галузі етнопсихології та підготувати до діяльності в умовах постійної міжетнічної взаємодії в усіх сферах життя.

Завдання дисципліни: ознайомити студентів з історією розвитку етнопсихологічних знань у вітчизняній та зарубіжній науці; ознайомити з категоріальним апаратом етнопсихології, основними теоретичними підходами та методами дослідження в етнопсихології; ознайомити з психологічними аспектами етнопедagogіки, проблемами етноконфліктології, етнопсихіатрії та етнопсихолінгвістики.

Зміст дисципліни. Становлення та міждисциплінарні зв'язки етнічної психології. Структура етнопсихології. Категоріальний апарат етнопсихології. Теоретичні підходи до вивчення етнопсихологічних особливостей. Методи дослідження в етнопсихології. Основні підходи до визначення поняття „етнос”. Поняття „етногенез” у етнопсихології. Загальна характеристика етнічних процесів. Вплив культури на формування етносу. Поняття етнічної свідомості та самосвідомості. Поняття етнічної ідентичності. Етапи становлення етнічної ідентичності. Вплив соціального середовища на формування етнічної ідентичності. Почуття Батьківщини як елемент етнічної самосвідомості. Загальна характеристика етнічних символів. Національний характер та ментальність. Загальна характеристика процесів входження особистості у культурне середовище. Основні етапи етнокультурного розвитку особистості. Внесок народної педагогіки у формування етнічної специфіки свідомості особистості. Обряди ініціації у розвитку особистості. Проблема норми і патології у контексті етнопсихологічних досліджень. Етнічні аспекти мовленнєвої діяльності. Загальна характеристика міжособистісних та міжгрупових стосунків. Поняття про етнічні стереотипи. Причини виникнення та шляхи подолання упередженого ставлення. Психологічні детермінанти міжетнічних стосунків. Загальна характеристика та класифікація міжетнічних конфліктів. Причини виникнення та шляхи урегулювання міжетнічних конфліктів.

Викладацький склад: Никончук Н.О., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 2,5 кредити ECTS, 90 годин – 12 тижнів, 2,6 години на тиждень аудиторні, 4,8 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (9), модульний контроль (1), підсумковий контроль – екзамен.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Спеціальність: 7.03010301 ПРАКТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ*

ЦИКЛ ГУМАНІТАРНИХ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН Нормативні дисципліни

Дисципліна: Гендерна психологія

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 5 рік, 2 семестр.

Мета курсу: ознайомити студентів із основами поняттями гендерної психології та методами дослідження гендерних характеристик.

Завдання курсу: навчити студентів аналізувати гендерно-рольові конфлікти, підбирати методи їх діагностики, вирішення та складати психологічний портрет особистості з урахуванням принципів гендерного аналізу.

Зміст дисципліни. Передумови та етапи розвитку гендерної психології: від античних часів до сьогодні. Висвітлення проблеми статевої відмінності у філософії античності, середньовіччя, епохи Відродження та Нового часу; зародження гендерної психології в кінці XIX – початку XX століття. Перші емпіричні дослідження. Етапи становлення гендерної психології в XX столітті. Сутність категорії «гендер». Виникнення терміну «гендер» в 50-60 рр. XX століття. Специфіка поняття «гендер» та відмінності від суміжних термінів. Гендер як соціальна категорія. Шон Меган Берн (Shawn Meghan Burn) та її теорія гендерних схем. Проблеми гендерної соціалізації та гендерна ідентичність. Гендерна ідентичність та гендерні стереотипи. Соціальні норми та соціальні експектації, ролі та гендерні конфлікти. Основні методи дослідження гендерних характеристик.

Викладацький склад: асистент кафедри соціальної та практичної психології Степанюк І.А.

Тривалість: 1 кредит ECTS 54 годин – 16 тижнів.

Оцінювання: поточне оцінювання, модульний контроль (1), підсумковий контроль – залік.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Спеціальність: 7.03010201 ПСИХОЛОГІЯ

ЦИКЛ ФУНДАМЕНТАЛЬНОЇ, ПРИРОДНИЧО-НАУКОВОЇ ТА ЗАГАЛЬНОЕКОНОМІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Дисципліни варіативної частини

Дисципліна: **Психологія професійного та особистісного зростання.**

Статус: варіативна.

Рік, семестр: 5 рік, 1 семестр.

Мета: набуття майбутніми психологами знань щодо загальних закономірностей розвитку особистості та можливостей особистісного та професійного зростання, основних механізмів побудови професійної кар'єри, технологій досягнення життєвого та професійного успіху, а також формування навичок роботи з теоретичним матеріалом та аналізу практичних ситуацій.

Завдання: Оволодіння студентами категоріально-термінологічним апаратом психології особистісного та професійного зростання. Здобуття знань про детермінанти особистісно-професійного розвитку людини протягом життєвого шляху та етапи професійного розвитку людини у межах різних психологічних підходів. Ознайомлення із розумінням життєвої кризи як чинника особистісного та професійного розвитку людини з точки зору різних психологічних концепцій. Здобуття знань про технології досягнення життєвого успіху та побудови успішної професійної кар'єри.

Зміст дисципліни. Структура та закономірності розвитку особистості, особливості особистісно-професійного розвитку протягом життєвого шляху людини; теорії професійного розвитку людини в межах різних психологічних підходів; акмеологічні основи професійного розвитку людини, закономірності і механізми розвитку людини в період зрілості; особливості побудови професійної кар'єри; детермінанти виникнення, шляхи подолання життєвих криз та криз професійного становлення особистості; чинники та можливості профілактики виникнення професійно обумовлених деструкцій особистості; особливості психологічного подолання складних життєвих ситуацій, типи копінг-стратегій особистості; технології успішної життєдіяльності та їх вплив на побудову життя; психотехнології професійного успіху, профілактики і корекції професійних невдач, структуру професіоналізму.

Викладацький склад: Тичина І.М., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 3 кредити ECTS 108 годин – 14 тижнів, 3 годин на тиждень аудиторні, 2,5 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (9), модульний контроль (1), підсумковий контроль – екзамен

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Спеціальність:

7.03010301 ПРАКТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ

ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Дисципліни нормативної частини

Дисципліна: Психологія професійного та особистісного зростання.

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 5 рік, 1 семестр.

Мета: набуття майбутніми психологами знань щодо загальних закономірностей розвитку особистості та можливостей особистісного та професійного зростання, основних механізмів побудови професійної кар'єри, технологій досягнення життєвого та професійного успіху, а також формування навичок роботи з теоретичним матеріалом та аналізу практичних ситуацій.

Завдання: Оволодіння студентами категоріально-термінологічним апаратом психології особистісного та професійного зростання. Здобуття знань про детермінанти особистісно-професійного розвитку людини протягом життєвого шляху та етапи професійного розвитку людини у межах різних психологічних підходів. Ознайомлення із розумінням життєвої кризи як чинника особистісного та професійного розвитку людини з точки зору різних психологічних концепцій. Здобуття знань про технології досягнення життєвого успіху та побудови успішної професійної кар'єри.

Зміст дисципліни. Структура та закономірності розвитку особистості, особливості особистісно-професійного розвитку протягом життєвого шляху людини; теорії професійного розвитку людини в межах різних психологічних підходів; акмеологічні основи професійного розвитку людини, закономірності і механізми розвитку людини в період зрілості; особливості побудови професійної кар'єри; детермінанти виникнення, шляхи подолання життєвих криз та криз професійного становлення особистості; чинники та можливості профілактики виникнення професійно обумовлених деструкцій особистості; особливості психологічного подолання складних життєвих ситуацій, типи копінг-стратегій особистості; технології успішної життєдіяльності та їх вплив на побудову життя; психотехнології професійного успіху, профілактики і корекції професійних невдач, структуру професіоналізму.

Викладацький склад: Тичина І.М., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 3 кредити ECTS 108 годин – 14 тижнів, 3 годин на тиждень аудиторні, 2,5 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (9), модульний контроль (1), підсумковий контроль – екзамен

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: 7.03010201 «Психологія»

ЦИКЛ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН, соціально-політичні науки

Дисципліна самостійного вибору університету

Дисципліна: **Психолінгвістика.**

Статус: дисципліна самостійного вибору університету.

Рік, семестр: 5 рік 1 семестр.

Мета: формування у майбутніх психологів системи знань з психолінгвістики, на яких базується ряд провідних напрямків сучасної психології та філології: когнітивна психологія, психокорекція, галузева психологія, семіотика, текстологія та ін.

Завдання: вивчення таких проблем, як: становлення психолінгвістики як науки, розвиток мовлення в психічному онтогенезі людини, теоретичні моделі продукування і сприймання мовлення, комунікативний акт та його характеристики, тексти і дискурси у психолінгвістиці, взаємозв'язки мови і картини світу індивіда і цілої нації, художній текст як об'єкт психолінгвістики, мовленнєві відхилення крізь призму психолінгвістики та ін.

Зміст дисципліни. Психолінгвістика як наука про мовленнєву діяльність. Становлення психолінгвістики як науки. Теоретичні моделі продукування мовлення. Теоретичні моделі сприймання мовлення. Онтогенез мовлення. Теорія мовленнєвого впливу і психолінгвістика спілкування. Психолінгвістика тексту. Методи психолінгвістичних досліджень. Патопсихолінгвістика. Загальні особливості етнопсихолінгвістики. Національно-культурні особливості мовленнєвої поведінки. Соціально-політичні аспекти етнопсихолінгвістики.

Викладацький склад: Марчук К. А., кандидат філологічних наук, асистент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 2,5 кредити ECTS 90 годин – 11 тижнів, 3 години на тиждень аудиторні, 6 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання, модульний контроль (2), підсумковий контроль – залік.

АНОТАЦІЯ ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПСИХОЛОГІЧНА СЛУЖБА»

Спеціальність 7.03010201 «Психологія»
ЦИКЛ ДИСЦИПЛІН ПРОФЕСІЙНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
Нормативна дисципліна

Дисципліна: Психологічна служба.

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 5 рік, 2 семестр.

Мета: набуття майбутніми психологами знань щодо основних нормативних документів, які регламентують професійну діяльність, формування навичок планування та проведення дослідницької, корекційної, розвивальної та консультативної роботи; розвиток вмінь виконувати професійно-орієнтовані завдання.

Завдання: ознайомлення з нормативно-правовою базою діяльності психологів у різних сферах суспільної практики; ознайомлення з основними видами діяльності психолога та документами, які її регулюють; ознайомлення з особливостями роботи та підготовкою практичного психолога до роботи в різних галузях; ознайомлення з основними вимогами до оформлення документації психологів у різних сферах суспільної практики; оволодіння навичками проведення психодіагностичної, корекційної, розвивальної та консультативної роботи з дітьми різних вікових груп та дорослими; оволодіння навичками виконання професійно-орієнтованих завдань з психології.

Зміст дисципліни. Становлення та розвиток психологічної служби. Напрямки діяльності психологічної служби в різних сферах суспільної практики. Проблема психологічного насильства у контексті роботи психолога. Характеристика професії психолога. Психологічна служба в системі освіти та в соціальних службах для молоді. Психологічна служба в сфері економіки та бізнесу. Психологічна служба в установах покарання та в Збройних силах України. Особливості роботи психолога в психолого-медико-педагогічній консультації. Роль психологічної служби у подоланні проблеми торгівлі людьми, расової та релігійної дискримінації.

Викладацький склад: Загурська І.С., кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 3 кредити ЄКТС, 108 годин – 13 тижнів, 2,7 годин на тиждень аудиторні, 5,5 годин на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання, 1 аудиторна модульна контрольна робота.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: **7.03010201 «Психологія»**

ЦИКЛ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Нормативні дисципліни

Дисципліна: **ОСНОВИ АНТРОПОГЕНЕЗУ**

Статус: нормативна

Рік, семестр: **5 рік, 1 семестр.**

Мета: є вивчення студентами основних практико-теоретичних засад сучасної антропологічної науки, сприяння формуванню в студентів наукової світоглядної позиції в контексті проблематики філогенезу людини розумної; набуття студентами навичок професійного реагування на прояви расизму та ксенофобії.

Завдання:

- Оволодіти знаннями з проблем теорії та методи основних антропологічних шкіл і напрямків; антропологічну термінологію;
- Поглибити знання про історію антропологічних досліджень в світі й Україні; питання расогенезу та етнічної антропології;
- антропологічну картину сучасного світу й України.
- узагальнюючи наукову інформацію історичного, політичного, гуманітарного характеру, використовуючи методи соціальних досліджень, визначати належність себе та учасників спільної діяльності до певного етносу;
- визначати особливості стосунків між соціально-етнічними спільнотами та причини загострення цих стосунків;
- забезпечувати функціонування психологічної моделі соціалізації (етнопсихологічні, соціопсихологічні групові характеристики).

Зміст дисципліни. Центральні проблеми антропогенезу та походження суспільства. Генеза мовлення/мислення людини. Еволюційна екологія гомінід. Видова різноманітність роду *Homo*. Питання грані між людиною та твариною. Феномен мовлення. Еволюція приматів.

Викладацький склад: К. А. Марчук, кандидат філологічних наук, асистент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 2,5 кредитів ECTS 90 години: 3,2 годин аудиторних, 4 години поза аудиторних.

Оцінювання: поточне оцінювання, модульний контроль (1), підсумковий контроль – залік.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Напрямок підготовки: 7.03010201 «Психологія» та
7.03010301 «Практична психологія»
ЦИКЛ ДИСЦИПЛІН ПРОФЕСІЙНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
Нормативні дисципліни

Дисципліна: **Психологія дорослості та геронтопсихологія.**

Статус: нормативна.

Рік, семестр: **5 рік, 1 семестр.**

Мета: засвоєння базових знань з теоретичних та прикладних основ дослідження психологічних особливостей дорослого та похилого віку.

Завдання: знайомство з теоретичними засадами психології ранньої, середньої та пізньої дорослості, методологією проведення психологічного дослідження осіб дорослого та похилого віку; формування вмінь з проведення консультативної та психокорекційної роботи з особами дорослого та похилого віку.

Зміст дисципліни. Історія досліджень у галузі психології дорослості. Місце дорослості в розвитку людини. Періодизації дорослого віку. Психологічні характеристики, проблеми й завдання дорослості на різних її етапах. Акмеологія як наука про зрілий вік і пик розвитку особистості. Зрілість людини: поняття, критерії, формування. Особистісна, когнітивна й соціальна зрілість людини. Загальні характеристики криз дорослості. Фізичний і психічний розвиток у ранній і середній дорослості. Особливості когнітивних процесів у період дорослості. Зміни емоціональної та мотиваційної сфер у дорослих людей. Особистісні властивості у людей дорослого віку. Психосоціальний розвиток у дорослості. Професійна діяльність як основа суб'єктності дорослої людини. Кризи професійного становлення особистості. Роль сім'ї і батьківства у дорослому віці. Політичні та цивільні права та обов'язки як соціальна функція дорослих. Історія геронтопсихологічних досліджень. Теорії особистості і проблеми старіння. Напрямки та види досліджень у геронтопсихології. Вікові особливості психічного, інтелектуального та когнітивного розвитку в період старіння. Я-концепція, цінності та розвиток особистості людей похилого віку. Соціально-психологічні проблеми геронтопсихології. Особливості соціально-психологічної адаптації літніх людей в сучасних умовах. Кризи пізньої дорослості. Проблема смерті в період старості. Ейджизм як упереджене ставлення до людей похилого віку. Особливості роботи психолога з людьми похилого віку.

Викладацький склад: Пирог Г.В., кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри практичної та соціальної психології.

Тривалість: для спеціальності 7.03010201 «Психологія» – 1,5 кредити ЄКТС, 54 години – 14 тижнів: 1,5 години на аудиторні, 2,5 години на позааудиторні;

для спеціальності 7.03010301 «Практична психологія» – 3 кредити ЄКТС, 108 годин – 14 тижнів: 2,5 години на аудиторні, 5 години на позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (4), модульний контроль (1), підсумковий контроль – екзамен.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Спеціальність 7.03010201 «Психологія»

ДИСЦИПЛІНИ СОЦІАЛЬНО-ГУМУНІТАРНОЇ ПІДГОТОВКИ

Нормативні дисципліни

Дисципліна: **Основи нейропсихології.**

Статус: нормативна.

Рік, семестр: **5 рік, 1 семестр.**

Мета: набуття майбутніми психологами знань щодо основних принципів мозкової діяльності, а також формування навичок проведення нейропсихологічного дослідження.

Завдання: ознайомити студентів з категоріально-термінологічним апаратом нейропсихології; сформуванти знання про мозкову організацію психічних процесів, їх зв'язок з окремими системами головного мозку; ознайомити із змістом феноменів мозкової діяльності у межах різних нейропсихологічних підходів.

Зміст дисципліни. Нейропсихологічний синдром. Функції нервової системи і її регуляція. Причини виникнення нейропсихологічних порушень. Методи діагностики нейропсихологічних порушень.

Викладацький склад: Шаюк А.В., кандидат медичних наук, старший викладач кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 1,5 кредити ECTS 54 годин – 5 тижнів, 1 години на тиждень аудиторні, 1 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання, модульний контроль, підсумковий контроль – залік.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: 7.03010301 Практична психологія

ЦИКЛ ДИСЦИПЛІН САМОСТІЙНОГО ВИБОРУ УНІВЕРСИТЕТУ

Варіативні дисципліни

Дисципліна: **Психологія масової поведінки.**

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 5 рік, 1 семестр.

Мета: ознайомлення студентів з основними теоріями і концепціями психології масової поведінки, методами та технологіями впливу на масову свідомість, з психологічними закономірностями та механізмами масової поведінки.

Завдання: оволодіння студентами категоріально-термінологічним апаратом психології масової поведінки, формування знань структури та властивостей масової свідомості, формування знань функцій та рівнів розвитку масових настроїв, ознайомлення із розумінням змісту феномену масової поведінки в контексті історичного розвитку психологічної науки.

Зміст дисципліни. Масова поведінка як психологічний феномен. Теорії мас. Види та характеристики маси. Зміни, що відбуваються з індивідом в масі. Масова свідомість. Суспільна думка. Суб'єкти масової поведінки. Механізми утворення натовпу. Основні види натовпу. Основні форми стихійної поведінки. Поняття про масову паніку та умови її виникнення. Масова агресія як форма стихійної поведінки, умови її виникнення. Механізми впливу на агресивний натовп. Чутки та їх різновиди. Джерела та умови виникнення чуток. Профілактичні заходи та активні контрзаходи як протидія чуткам. Плітки як різновид чуток. Мода як психологічний феномен. Психологічні механізми моди. Індивідуальні та соціальні чинники регуляції масової поведінки. Психологічна характеристика зараження. Психологічна характеристика навіювання. Наслідування як спосіб залучення до масової поведінки. Соціальний вплив. Варварський та цивілізований вплив. Види протистояння впливу. Стратегії соціального впливу. Маніпулятивні прийоми впливу. Психологія підпорядкування. Психологія влади. Функції релігії. Психологія релігійного культу. Особливості маніпуляції масовою поведінкою та масовою свідомістю. Психологічна війна як технологія зміни масової поведінки людей. Поняття інформаційно-психологічної безпеки особистості і держави. Масові настрої. Психологія масових рухів.

Викладацький склад: Гавриловська К.П., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 2 кредити ECTS 72 годин – 12 тижнів, 2 години на тиждень аудиторні, 4 годин на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання, модульний контроль (1), підсумковий контроль – екзамен.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: **7.03010201 «Психологія»**

ЦИКЛ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Нормативні дисципліни

Дисципліна: **ОСНОВИ АНТРОПОГЕНЕЗУ**

Статус: нормативна

Рік, семестр: **5 рік, 1 семестр.**

Мета: є вивчення студентами основних практико-теоретичних засад сучасної антропологічної науки, сприяння формуванню в студентів наукової світоглядної позиції в контексті проблематики філогенезу людини розумної; набуття студентами навичок професійного реагування на прояви расизму та ксенофобії.

Завдання:

- Оволодіти знаннями з проблем теорії та методи основних антропологічних шкіл і напрямків; антропологічну термінологію;
- Поглибити знання про історію антропологічних досліджень в світі й Україні; питання расогенезу та етнічної антропології;
- антропологічну картину сучасного світу й України.
- узагальнюючи наукову інформацію історичного, політичного, гуманітарного характеру, використовуючи методи соціальних досліджень, визначати належність себе та учасників спільної діяльності до певного етносу;
- визначати особливості стосунків між соціально-етнічними спільнотами та причини загострення цих стосунків;
- забезпечувати функціонування психологічної моделі соціалізації (етнопсихологічні, соціопсихологічні групові характеристики).

Зміст дисципліни. Центральні проблеми антропогенезу та походження суспільства. Генеза мовлення/мислення людини. Еволюційна екологія гомінід. Видова різноманітність роду *Homo*. Питання грані між людиною та твариною. Феномен мовлення. Еволюція приматів.

Викладацький склад: К. А. Марчук, кандидат філологічних наук, асистент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 2,5 кредитів ECTS 90 години: 3,2 годин аудиторних, 4 години поза аудиторних.

Оцінювання: поточне оцінювання, модульний контроль (1), підсумковий контроль – залік.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Спеціальність 7.03010201 «Психологія»

ДИСЦИПЛІНИ СОЦІАЛЬНО-ГУМУНІТАРНОЇ ПІДГОТОВКИ

Нормативні дисципліни

Дисципліна: **Основи нейропсихології.**

Статус: нормативна.

Рік, семестр: **5 рік, 1 семестр.**

Мета: набуття майбутніми психологами знань щодо основних принципів мозкової діяльності, а також формування навичок проведення нейропсихологічного дослідження.

Завдання: ознайомити студентів з категоріально-термінологічним апаратом нейропсихології; сформуванти знання про мозкову організацію психічних процесів, їх зв'язок з окремими системами головного мозку; ознайомити із змістом феноменів мозкової діяльності у межах різних нейропсихологічних підходів.

Зміст дисципліни. Нейропсихологічний синдром. Функції нервової системи і її регуляція. Причини виникнення нейропсихологічних порушень. Методи діагностики нейропсихологічних порушень.

Викладацький склад: Шаюк А.В., кандидат медичних наук, старший викладач кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 1,5 кредити ECTS 54 годин – 5 тижнів, 1 години на тиждень аудиторні, 1 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання, модульний контроль, підсумковий контроль – залік.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: 7.03010201 Психологія

ЦИКЛ ДИСЦИПЛІН ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Нормативні дисципліни

Дисципліна: **Психологія масової поведінки.**

Статус: нормативна.

Рік, семестр: **5 рік, 1 семестр.**

Мета: ознайомлення студентів з основними теоріями і концепціями психології масової поведінки, методами та технологіями впливу на масову свідомість, з психологічними закономірностями та механізмами масової поведінки.

Завдання: оволодіння студентами категоріально-термінологічним апаратом психології масової поведінки, формування знань структури та властивостей масової свідомості, формування знань функцій та рівнів розвитку масових настроїв, ознайомлення із розумінням змісту феномену масової поведінки в контексті історичного розвитку психологічної науки.

Зміст дисципліни. Масова поведінка як психологічний феномен. Теорії мас. Види та характеристики маси. Зміни, що відбуваються з індивідом в масі. Масова свідомість. Суспільна думка. Суб'єкти масової поведінки. Механізми утворення натовпу. Основні види натовпу. Основні форми стихійної поведінки. Поняття про масову паніку та умови її виникнення. Масова агресія як форма стихійної поведінки, умови її виникнення. Механізми впливу на агресивний натовп. Чутки та їх різновиди. Джерела та умови виникнення чуток. Профілактичні заходи та активні контрзаходи як протидія чуткам. Плітки як різновид чуток. Мода як психологічний феномен. Психологічні механізми моди. Індивідуальні та соціальні чинники регуляції масової поведінки. Психологічна характеристика зараження. Психологічна характеристика навіювання. Наслідування як спосіб залучення до масової поведінки. Соціальний вплив. Варварський та цивілізований вплив. Види протистояння впливу. Стратегії соціального впливу. Маніпулятивні прийоми впливу. Психологія підпорядкування. Психологія влади. Функції релігії. Психологія релігійного культу. Особливості маніпуляції масовою поведінкою та масовою свідомістю. Психологічна війна як технологія зміни масової поведінки людей. Поняття інформаційно-психологічної безпеки особистості і держави. Масові настрої. Психологія масових рухів.

Викладацький склад: Гавриловська К.П., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 2,5 кредити ECTS 90 годин – 11 тижнів, 3 години на тиждень аудиторні, 6 годин на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання, модульний контроль (1), підсумковий контроль – екзамен.

АНОТАЦІЯ ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПСИХОЛОГІЧНА СЛУЖБА»

Спеціальність 7.03010201 «Психологія»
ЦИКЛ ДИСЦИПЛІН ПРОФЕСІЙНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
Нормативна дисципліна

Дисципліна: Психологічна служба.

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 5 рік, 2 семестр.

Мета: набуття майбутніми психологами знань щодо основних нормативних документів, які регламентують професійну діяльність, формування навичок планування та проведення дослідницької, корекційної, розвивальної та консультативної роботи; розвиток вмінь виконувати професійно-орієнтовані завдання.

Завдання: ознайомлення з нормативно-правовою базою діяльності психологів у різних сферах суспільної практики; ознайомлення з основними видами діяльності психолога та документами, які її регулюють; ознайомлення з особливостями роботи та підготовкою практичного психолога до роботи в різних галузях; ознайомлення з основними вимогами до оформлення документації психологів у різних сферах суспільної практики; оволодіння навичками проведення психодіагностичної, корекційної, розвивальної та консультативної роботи з дітьми різних вікових груп та дорослими; оволодіння навичками виконання професійно-орієнтованих завдань з психології.

Зміст дисципліни. Становлення та розвиток психологічної служби. Напрямки діяльності психологічної служби в різних сферах суспільної практики. Проблема психологічного насильства у контексті роботи психолога. Характеристика професії психолога. Психологічна служба в системі освіти та в соціальних службах для молоді. Психологічна служба в сфері економіки та бізнесу. Психологічна служба в установах покарання та в Збройних силах України. Особливості роботи психолога в психолого-медико-педагогічній консультації. Роль психологічної служби у подоланні проблеми торгівлі людьми, расової та релігійної дискримінації.

Викладацький склад: Загурська І.С., кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 3 кредити ЄКТС, 108 годин – 13 тижнів, 2,7 годин на тиждень аудиторні, 5,5 годин на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання, 1 аудиторна модульна контрольна робота.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Спеціальність:

7.03010301 ПРАКТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ

ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Дисципліни нормативної частини

Дисципліна: Індивідуально-орієнтоване консультування і психотерапія.

Статус: нормативна

Рік, семестр: 5 рік, 1 семестр.

Мета: набуття майбутніми психологами знань і навичок організації консультаційної та психотерапевтичної роботи, вивчення основних напрямків психотерапевтичної допомоги, а також методів і технік, що в ній використовуються.

Завдання: Ознайомлення з методологічними й теоретичними засадами надання консультаційної та психотерапевтичної допомоги; оволодіння знаннями стосовно особливостей психологічної допомоги у відповідності до різних психологічних напрямів; формування умінь та навичок здійснення психодіагностики особистісних проблем та надання консультаційної та психотерапевтичної допомоги.

Зміст дисципліни. методологічні й теоретичні засади надання консультаційної та психотерапевтичної допомоги; загальні принципи надання консультаційної та психотерапевтичної допомоги; основні етапи та процедуру консультаційного та психотерапевтичного процесу; основні напрямки надання психотерапевтичної допомоги; особливості здійснення психодіагностики особистісних проблем; специфіку проведення індивідуальної психотерапії. планувати та організовувати консультаційний і психотерапевтичний процес, формулювати терапевтичні задачі; здійснювати психодіагностику та інтерпретувати психологічні проблеми клієнта; застосовувати методи і техніки в процесі консультаційної та психотерапевтичної роботи з клієнтом.

Викладацький склад: **Тичина І.М.**, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної та практичної психології; **Гречуха І.А.**, асистент кафедри соціальної та практичної психології; **Шмиглюк О.Г.**, асистент кафедри соціальної та практичної психології

Тривалість: 2 кредити ECTS 72 годин – 14 тижнів, 2 годин на тиждень аудиторні, 2,5 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (9), модульний контроль (1), підсумковий контроль – екзамен.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: 7.030300 Видавнича справа

та редагування. Спеціалізація: редагування освітніх видань

ЦИКЛ ДИСЦИПЛІН ФУНДАМЕНТАЛЬНОЇ, ПРИРОДНИЧО- НАУКОВОЇ ТА ЗАГАЛЬНОЕКОНОМІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ Нормативні дисципліни

Дисципліна: **Психологія мас.**

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 5 рік, 1 семестр.

Мета: ознайомлення студентів з основними теоріями і концепціями психології мас, методами та технологіями впливу на масову свідомість, з психологічними закономірностями та механізмами масової поведінки.

Завдання: оволодіння студентами категоріально-термінологічним апаратом психології мас, формування знань структури та властивостей масової свідомості, формування знань функцій та рівнів розвитку масових настроїв, ознайомлення із розумінням змісту феномену масової поведінки в контексті історичного розвитку психологічної науки.

Зміст дисципліни. Масова поведінка як психологічний феномен. Теорії мас. Види та характеристики маси. Зміни, що відбуваються з індивідом в масі. Масова свідомість. Суспільна думка. Суб'єкти масової поведінки. Механізми утворення натовпу. Основні види натовпу. Основні форми стихійної поведінки. Поняття про масову паніку та умови її виникнення. Масова агресія як форма стихійної поведінки, умови її виникнення. Механізми впливу на агресивний натовп. Чутки та їх різновиди. Джерела та умови виникнення чуток. Профілактичні заходи та активні контрзаходи як протидія чуткам. Плітки як різновид чуток. Мода як психологічний феномен. Психологічні механізми моди. Індивідуальні та соціальні чинники регуляції масової поведінки. Психологічна характеристика зараження. Психологічна характеристика навіювання. Наслідування як спосіб залучення до масової поведінки. Соціальний вплив. Варварський та цивілізований вплив. Види протистояння впливу. Стратегії соціального впливу. Маніпулятивні прийоми впливу. Психологія підпорядкування. Психологія влади. Функції релігії. Психологія релігійного культу. Особливості маніпуляції масовою поведінкою та масовою свідомістю. Психологічна війна як технологія зміни масової поведінки людей. Поняття інформаційно-психологічної безпеки особистості і держави. Масові настрої. Психологія масових рухів.

Викладацький склад: Гавриловська К.П., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 4 кредити ECTS 144 годин – 18 тижнів, 2,5 годин на тиждень аудиторні, 5,5 годин на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання, модульний контроль (4), підсумковий контроль – екзамен.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Напрямок підготовки: 8.03010201 «Психологія»
та 8.03010301 «Практична психологія»
ЦИКЛ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Дисципліна: **Практикум з консультаційно-тренінгової роботи**

Статус: вільного вибору

Рік, семестр: 6 рік, 2 семестр.

Метою викладання дисципліни «Практикум з консультаційно-тренінгової роботи» є ознайомлення студентів із актуальними проблемами тренінгової та консультативної роботи психолога на сучасному етапі розвитку суспільства.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни “ Практикум з консультаційно-тренінгової роботи ” є:

- надати необхідні знання та створити умови для визначення індивідуального стилю тренінгової та консультативної роботи студентів, як майбутніх психологів-практиків;
- ознайомити з актуальними проблемами практики психологічної допомоги;
- озброїти практичними навичками консультування та тренінгу.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

- специфіку практики психологічної допомоги, систему нормативного регулювання діяльності психолога, вимоги до особистісних рис та практичних умінь
- особливості індивідуального психологічного консультування, шляхи розв’язку тих проблем, з якими зустрічається кожен консультант
- специфіку роботи психолога з терапевтичними групами (проблеми групової динаміки, позиції психолога у групі тощо)
- основи соціально-психологічного тренінгу

вміти :

- готувати і проводити психологічні консультації, групову терапевтичну роботу, соціально-психологічний тренінг;
- надавати кваліфіковану психологічну допомогу у різних сферах людського життя: сімейній, особистій, діловій, професійній тощо.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 162 години, 4 кредити ECTS.

Зміст дисципліни. Програму нормативної дисципліни «Практикум з консультаційно-тренінгової роботи» складено відповідно до місця та значення дисципліни за структурно-логічною схемою, передбаченою освітньо-професійною програмою спеціаліста зі спеціальності 7.040101 „Психологія”. Вона охоплює всі змістові модулі, визначені освітньо-професійною програмою для мінімальної кількості годин, передбачених державним стандартом освіти.

Предметом вивчення «Практикум з консультаційно-тренінгової роботи» є основні теоретичні положення та практичні досягнення у галузі психотерапії, психологічного консультування та психологічного тренінгу різних психологічних шкіл та напрямків.

Міждисциплінарні зв'язки: курс «Практикум з консультаційно-тренінгової роботи» пов'язаний з курсами «Психологія особистості», «Історія психології», «Соціальна психологія».

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Професійне самовизначення психолога-практика.
2. Організація роботи психолога-практика.
3. Планування консультаційної роботи.
4. Психологічна допомога в процесі консультування.
5. Робота з проблемою клієнта у психотерапевтичній групі.
6. Надання психологічної допомоги у терапевтичній групі
7. Основи соціально-психологічного тренінгу.
8. Практика соціально-психологічного тренінгу.

Викладацький склад: Горностаї П.П., доктор психологічних наук
Весельська А.Л., асистент кафедри соціальної та практичної психології

Тривалість: 3 кредити ECTS 120 годин: 48 годин аудиторних, 72 години позааудиторних

Оцінювання: поточне оцінювання (7), модульний контроль (3), підсумковий контроль – залік.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: **8.03010201 «Психологія»**

та **8.03010301 «Практична психологія»**

ЦИКЛ ДИСЦИПЛІН ВІЛЬНОГО ВИБОРУ СТУДЕНТА

Дисципліна: **Психологія масової поведінки.**

Статус: дисципліна вільного вибору студента.

Рік, семестр: 6 рік, 1 семестр.

Мета: ознайомлення студентів з основними теоріями і концепціями психології мас, методами та технологіями впливу на масову свідомість, з психологічними закономірностями та механізмами масової поведінки.

Завдання: оволодіння студентами категоріально-термінологічним апаратом психології мас, формування знань структури та властивостей масової свідомості, формування знань функцій та рівнів розвитку масових настроїв, ознайомлення із розумінням змісту феномену масової поведінки в контексті історичного розвитку психологічної науки.

Зміст дисципліни. Масова поведінка як психологічний феномен. Теорії мас. Види та характеристики маси. Зміни, що відбуваються з індивідом в масі. Масова свідомість. Суспільна думка. Суб'єкти масової поведінки. Механізми утворення натовпу. Основні види натовпу. Основні форми стихійної поведінки. Поняття про масову паніку та умови її виникнення. Масова агресія як форма стихійної поведінки, умови її виникнення. Механізми впливу на агресивний натовп. Чутки та їх різновиди. Джерела та умови виникнення чуток. Профілактичні заходи та активні контрзаходи як протидія чуткам. Плітки як різновид чуток. Мода як психологічний феномен. Психологічні механізми моди. Індивідуальні та соціальні чинники регуляції масової поведінки. Психологічна характеристика зараження. Психологічна характеристика навіювання. Наслідування як спосіб залучення до масової поведінки. Соціальний вплив. Варварський та цивілізований вплив. Види протистояння впливу. Стратегії соціального впливу. Маніпулятивні прийоми впливу. Психологія підпорядкування. Психологія влади. Функції релігії. Психологія релігійного культу. Особливості маніпуляції масовою поведінкою та масовою свідомістю. Психологічна війна як технологія зміни масової поведінки людей. Поняття інформаційно-психологічної безпеки особистості і держави. Масові настрої. Психологія масових рухів.

Викладацький склад: Гавриловська К.П., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 3 кредити ECTS 90 годин – 14 тижнів, 2 години на тиждень аудиторні, 4 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання, модульний контроль, підсумковий контроль – екзамен.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: 8.030102 «Психологія»

ЦИКЛ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Нормативні дисципліни

Дисципліна: ПСИХОЛОГІЯ СЕКСУАЛЬНОСТІ

Статус: нормативна

Рік, семестр: 6 рік, 2 семестр.

Мета: є формування у студентів системи знань про психологічні закономірності сексуальної поведінки людини, її соціокультурні аспекти та вікові особливості, психологічні механізми сексуальної девіації та методи психологічної допомоги при роботі із психосексуальними розладами.

Завдання курсу:

- забезпечувати реалізацію системного підходу до висвітлення соціокультурних та психологічних аспектів сексуальності, психологічних закономірностей сексуальної поведінки
- озброювати студентів знаннями з проблем вікових особливостей сексуальної поведінки, психології подружнього статевого життя, психології статевих розладів
- ознайомлювати студентів з особливостями врахування соціокультурних та психологічних аспектів сексуальності у роботі психолога із клієнтами.

Зміст дисципліни. Консультування з питань розлучення. Консультування з питань незадоволеності шлюбом. Психологія статевих розладів. Психологія подружнього статевого життя. Вікові особливості сексуальної поведінки. Соціокультурні та психологічні аспекти сексуальності. Психологічні закономірності сексуальної поведінки. Консультування з питань пошуку та вибору партнера.

Викладацький склад: В.О. Климчук доцент, кандидат психологічних наук.

Тривалість: 1,5 кредитів ECTS 54 години: 2 годин аудиторних, 4 години поза аудиторних.

Оцінювання: поточне оцінювання, модульний контроль (1), підсумковий контроль – залік.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Спеціальність 8.03010201 «Психологія»,
8.03010301 «Практична психологія»

ДИСЦИПЛІНИ СОЦІАЛЬНО-ГОМУНІТАРНОЇ ПІДГОТОВКИ

Нормативні дисципліни

Дисципліна: **Соціальні та політичні конфлікти.**

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 6 рік, 2 семестр.

Мета: засвоєння базових знань з актуальних питань конфліктів та побудови продуктивних людських взаємовідносин, формування навичок розв'язання конфліктів як професійно-психологічних завдань.

Завдання: ознайомити студентів з актуальними психологічними проблемами управління конфліктами; розкрити майбутнім фахівцям в психології ефективну методологію вирішення завдань діагностування і прогнозування конфліктів і конфліктних ситуацій; оволодіння навичками попередження складних і проблемних ситуацій в напрямі їх ескалації у конфлікти.

Зміст дисципліни. Конфлікт загальна характеристика. Функції та сигнали конфліктів. Типологія та динаміка конфліктів. Причини виникнення та структура конфліктів. Особистісні передумови виникнення конфліктів. Конфліктогени. Особливості політичних та соціальних конфліктів. Вирішення конфлікту: методи, стратегії, тактики.

Викладацький склад: Котлова Л.О., кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 3 кредити ECTS 90 години – 15 тижнів, 2,5 години на тиждень аудиторні, 3 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання, модульний контроль, підсумковий контроль – залік.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: 8.03010201 «Психологія»

ЦИКЛ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН, соціально-політичні науки

Дисципліна вільного вибору студента

Дисципліна: **Психолінгвістика.**

Статус: дисципліна вільного вибору студента.

Рік, семестр: **6 рік, 1 семестр.**

Мета: формування у майбутніх психологів системи знань з психолінгвістики, на яких базується ряд провідних напрямків сучасної психології та філології: когнітивна психологія, психокорекція, галузева психологія, семіотика, текстологія та ін.

Завдання: вивчення таких проблем, як: становлення психолінгвістики як науки, розвиток мовлення в психічному онтогенезі людини, теоретичні моделі продукування і сприймання мовлення, комунікативний акт та його характеристики, тексти і дискурси у психолінгвістиці, взаємозв'язки мови і картини світу індивіда і цілої нації, художній текст як об'єкт психолінгвістики, мовленнєві відхилення крізь призму психолінгвістики та ін.

Зміст дисципліни. Психолінгвістика як наука про мовленнєву діяльність. Становлення психолінгвістики як науки. Теоретичні моделі продукування мовлення. Теоретичні моделі сприймання мовлення. Онтогенез мовлення. Теорія мовленнєвого впливу і психолінгвістика спілкування. Психолінгвістика тексту. Методи психолінгвістичних досліджень. Патопсихолінгвістика. Загальні особливості етнопсихолінгвістики. Національно-культурні особливості мовленнєвої поведінки. Соціально-політичні аспекти етнопсихолінгвістики.

Викладацький склад: Марчук К. А., кандидат філологічних наук, асистент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 3 кредити ECTS 90 годин – 10 тижнів, 3 години на тиждень аудиторні, 6 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання, модульний контроль (3), підсумковий контроль – залік.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Спеціальність: 8.03010301 Практична психологія

ЦИКЛ ДИСЦИПЛІН ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ Дисципліни вільного вибору студента

Дисципліна: **Психологічні основи саморегуляції особистості.**

Статус: варіативна.

Рік, семестр: 6 рік, 1 семестр.

Мета: набуття майбутніми психологами знань щодо регуляції діяльності, а також формування у них навичок саморегуляції власної діяльності.

Завдання: надати інформацію про регуляцію діяльності та її види; ознайомити з особливостями регуляції навчальної та професійної діяльності; проаналізувати саморегуляцію діяльності; сформувані у студентів прийоми ефективної саморегуляції навчальної діяльності.

Зміст дисципліни. Поняття регуляції. Регуляція як предмет психологічного дослідження. Види регуляції: структурно-функціональна модель регуляції, діяльнісна, мотиваційна, емоційна, ціннісна та інші. Особливості регуляції у різних видах діяльності. Методи діагностики регуляції діяльності. Методи та прийоми розвитку саморегуляції.

Викладацький склад: Майстренко Т.М., старший викладач кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 3 кредити ECTS 90 годин – 14 тижнів, 2 години на тиждень аудиторні, 4 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (6), модульний контроль (3).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: 8.03010201 Психологія

НОРМАТИВНА ЧАСТИНА

Дисципліна: **Сучасні підходи у психології особистості.**

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 6 рік, 1 семестр.

Мета: набуття знань щодо взаємодії та взаємовпливу об'єктивних та суб'єктивних чинників, які детермінують поведінку особистості.

Завдання: здійснення психологічного аналізу методологічних проблем теорії особистості; ознайомлення з диспозиційними і ситуаційними чинниками, що зумовлюють поведінку особистості; формування уявлень про взаємодію ситуаційних і диспозиційних факторів у прогнозуванні поведінки суб'єкта.

Зміст дисципліни. Проблема особистості в психологічній науці. Основні підходи у дослідженнях індивідуальних відмінностей особистості в історико-психологічному контексті. Вирішення психофізичної проблеми у психологічній науці. Методологічні засади дослідження особистості в кінці XIX – на початку XX століття. Особливості використання методу інтроспекції у психологічній науці. Експериментальні методи дослідження особистості в історії психології. Вивчення продуктів діяльності у психологічних дослідженнях початку XX століття. Анкетування як методу збору психологічних даних. Тестування особистості: переваги та обмеження. Фізіогномічний метод дослідження індивідуальних особливостей особистості. Психобіологічні детермінанти розвитку особистості у докризовий період розвитку психології. Характерологічні концепції розвитку особистості кінця XIX – початку XX століття. Темперамент як основа формування диспозицій особистості. Співвідношення характерологічних і диспозиційних компонентів у структурі особистості. Темперамент як основа поведінки у концептуальних положеннях кінця XIX – початку XX століття. Психобіологічні чинники особистісного розвитку в уявленнях психологів кінця XIX – початку XX століття. Порівняльний аналіз класифікацій характерів Феофраста, Т. Рібо, Фр. Кейри, Ф. Полана, С. Фульє. П.Ф. Лесгафта, Б. Переса. Психоаналітичні та конституційні класифікації особистостей. Відмінності З. Фрейда і Гальтона у поглядах на проблему особистості. Клінічний підхід до особистості. Факторний аналіз у психологічних дослідженнях особистості. Трьох- і п'ятифакторна модель особистості. Адаптивне значення рис особистості. Темперамент як основа формування диспозицій особистості. Співвідношення характерологічних і диспозиційних компонентів у структурі особистості. Вікова динаміка розвитку особистості. Диспозиційна гнучкість як проблема психології особистості. Структура особистості, запропонована І.О. Сікорським. Науково-методологічна позиція І.О. Сікорського у вирішенні психофізичної проблеми. Методологічні засади диференціально-психологічних досліджень І.О. Сікорського. Формування обдарованої особистості у працях І.О. Сікорського. Особистість як соціальна індивідуальність. Ціннісно-нормативний підхід до вивчення

поведінки особистості. Соціально-установочні підходи до вивчення поведінки особистості. Ієрархічна структура диспозицій особистості. Функціонування диспозиційної системи. Ціннісні орієнтації як відображення умов образу життя. Умови професійної діяльності та соціальні установки щодо формування ділових якостей. Диспозиційні зрушення у стресовій ситуації. Темперамент як основа формування диспозицій особистості. Співвідношення характерологічних і диспозиційних компонентів у структурі особистості. Ціннісні орієнтації у структурі особистості. Соціальні установки у структурі особистості. Спрямованість у структурі особистості. Цілісність диспозиційної структури особистості. Цикл проектування. Оцінка виробничої ситуації. Дозвілля. Ціннісні орієнтації М. Рокіча. Базове інтерв'ю. Проективні ситуації. Поведінка на роботі. Поняття про стиль. Перцептивні, когнітивні та особистісні прояви стилю. Феноменологія когнітивного стилю. Пояснювальні концепції та інтерпретація. Типологія стильової поведінки. Джерела диспозиційно-поведінкових суперечностей. Групові диспозиційно-поведінкові відповідності. Вплив показників зрілості особистості на узгодженість диспозицій та реальної поведінки. Проблема слабкості індивідуальних відмінностей. Індивідуальні диспозиційно-поведінкові суперечності. Структура диспозиційно-поведінкових суперечностей особистості. Диспозиційна система як цілісність і структура реальної поведінки. Місце диспозицій у практичному прогнозуванні поведінки особистості. Поняття про соціальну ситуацію та соціальний епізод. Психологічний аналіз соціальної ситуації. Проблема оцінки ситуації. Характеристика ситуації. Класифікація ситуацій. Основні параметри оцінки індивідуальних дій. Відмінні позиції спостерігача. Локалізація причин поведінки: диспозиційні та ситуаційні фактори. Основні форми інтерпретації поведінки: взаємодія диспозиційних та ситуаційних факторів; стан, процеси та мотивація; соціокультурні можливості. Соціальна ситуація розвитку особистості у різних вікових періодах. Внутрішньосімейні процеси як ситуаційний фактор особистісного розвитку. Проблема життєвої успішності та неуспішності: ситуаційні і диспозиційні фактори. Поведінка людини у стресових ситуаціях. Ситуація як форма психокорекції диспозиційних характеристик особистості. Основні підходи до проблеми вивчення ситуації. Ситуаційні фактори поведінки. Принцип ситуаціонізму. Суб'єктивної інтерпретації ситуації. Уявлення про напружені системи. Ситуативна специфічна тестів. Ситуаційні тести. Переживання як одиниця особистості і середовища. Область дослідження ситуаційного сприймання. Прототипи ситуацій і прототипи «людина-в-ситуації». Ситуація як когнітивна схема. Ситуаційні моделі.

Викладацький склад: Мазяр О.В., кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 3,5 кредити ECTS, 105 годин – 14 тижнів, 3 години на тиждень аудиторні, 3 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (9), модульний контроль (1), підсумковий контроль – залік.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки:

8.03010301 «Практична психологія»

ЦИКЛ ДИСЦИПЛІН ВІЛЬНОГО ВИБОРУ СТУДЕНТА

Дисципліна: Психологія організацій.

Статус: дисципліна вільного вибору студента.

Рік, семестр: 6 рік, 1 семестр.

Мета: формування у студентів сучасного системного соціально-психологічного мислення та комплексу спеціальних знань у галузі психології організацій.

Завдання: оволодіння студентами категоріально-термінологічним апаратом психології організацій; формування знань структури та змісту корпоративної культури; формування знань структури та чинників формування сприятливого соціально-психологічного клімату в організації

Зміст дисципліни. Предмет та основні завдання психології організацій. Історія та сучасний стан розвитку психології організацій. Напрями роботи сучасних організаційних психологів. Тенденції розвитку організаційної психології в Україні. Особистість в системі організаційної взаємодії. Психологічний аналіз структурно-функціональних особливостей організацій. Психологічна сутність соціальної організації. Поняття про організацію. Організаційна структура. Формальна організаційна структура. Неформальна організаційна структура. Поняття про організаційну культуру. Структура організаційної культури. Проблеми діагностики організаційної культури. Зміст організаційної культури. Формування організаційної культури. Методи підтримки організаційної культури. Проблеми, що виникають у відносинах між організаціями та індивідами. Абсентеїзм. Технологія профілактики та подолання комунікативних бар'єрів в організації. Технологія запобігання та розв'язання організаційних конфліктів. Місце і роль психолога в організації. «Зовнішня» та «внутрішня» позиції психолога в організації. Набір кадрів. Мотивація організаційної діяльності. Комунікативна структура організації

Викладацький склад: Гавриловська К.П., доцент кафедри соціальної та практичної психології, кандидат психологічних наук, Голентовська О.С., асистент кафедри соціальної та практичної психології

Тривалість: 3,5 кредити ECTS 105 годин – 14 тижнів, 2 години на тиждень аудиторні, 4 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання, модульний контроль, підсумковий контроль – залік, екзамен.

АНОТАЦІЯ ДО НАВЧАЛЬНОЇ

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: **8.03010201 «Психологія»**

та **8.03010301 «Практична психологія»**

ЦИКЛ НОРМАТИВНИХ ДИСЦИПЛІН

Дисципліна: **Теоретико-методологічні проблеми психології та методика організації наукових досліджень.**

Статус: нормативна дисципліна.

Рік, семестр: **6 рік, 1 семестр.**

Мета: ознайомлення студентів із методологічними засадами психологічної науки, із організацією та специфікою проведення наукових психологічних досліджень.

Завдання: надати студентам інформацію про специфіку наукового мислення, про ті наукові парадигми та дослідницькі стратегії, як є провідними в психології сьогодні; ознайомити студентів із методологічними засадами наукових досліджень, основними принципами та підходами до психологічного аналізу; дати студентам поняття про наукове дослідження, його основні етапи та процедури; ознайомити студентів із необхідними та обов'язковими вимогами до знань та вмінь психолога-дослідника, надати студентам інформацію про етичні та правові вимоги до дослідницької діяльності психолога; озброїти студентів практичними прийомами по плануванню, організації та проведенню психологічних досліджень, обробці та інтерпретації отриманих даних, представленню результатів; створити умови для глибокого розуміння проблеми власних магістерських досліджень та забезпечити можливість їх ефективного планування і проведення..

Зміст дисципліни. Поняття про методологію науки. Структура методологічного знання. Функції методології як науки. Методологічний простір наукової психології. Поняття про наукову парадигму як спосіб організації наукового знання. Функції парадигми в науці і практиці. Класична і посткласична парадигми в психології. Постнекласична парадигма пізнання. Об'єктна (природничо-наукова, позитивістська) і суб'єктна (особово-орієнтована, гуманістична) парадигми, їх основні теоретичні положення. Категоріальний лад психології. Категорії і поняття в психологічній науці. Співвідношення базисних (образ, мотив, переживання, дія, відношення, індивід) та метапсихологічних (свідомість, цінність, почуття, діяльність, спілкування, особистість). Поняття про психосферу. Структура психосфери.

Історія розвитку наукового пізнання. Поняття про науку. Критерії істинності в науці. Поняття про наукове знання. Суб'єктивне та об'єктивне знання в теоріях пізнання. Психологічні концепції знання. Логіка розвитку психології як науки. Виникнення та розвиток психологічної проблематики. Структура психології як системи знань. Причини та напрямки галузевої диференціації психології. Проблеми галузевої диференціації. Логіка і

психологія наукової творчості. Школи в науці. Історичний аналіз виникнення та занепаду наукових шкіл у психології. Особистість науковця. Ідеогенез. Опонентне коло. Індивідуальний когнітивний стиль.

Методологічні принципи психології. Місце пояснювальних принципів у системі методологічного регулювання психології. Поняття про класичні пояснювальні принципи. Основні проблеми психологічної науки (психогностична, психомотиваційна, психопраксична, психосоціальна, психофізіологічна)

Проблема кризи в психології. Поняття про методологічну кризу. Кризові явища в психології (історичний аналіз). Рівні прояву кризи в психології. Перспективи розвитку психологічної науки. Способи подолання методологічних криз. Постнекласична парадигма в психології як картина світу. Ціннісний аспект психологічного знання. Ознаки постнекласичної науки в сучасних психологічних дослідженнях. Суб'єктно-вчинкова парадигма в сучасній психології

Підходи, стратегії та принципи психологічного аналізу. Суб'єктний, діяльнісний та інші підходи до аналізу психічних явищ. Загальні принципи психологічного аналізу. Експериментальна стратегія у психологічних дослідженнях. Кореляційна стратегія у психологічному дослідженні. Описові методи та їх застосування у психологічному дослідженні. Біографічна стратегія у дослідженні психічних явищ

Поняття про наукове дослідження. Етапи та процедури. Поняття про дослідницьку програму. Формулювання висновків наукового дослідження. Структура та оформлення письмових наукових звітів (тези, статті, монографії тощо). Вимоги до виступів з представлення результатів наукового дослідження (захист наукової роботи, конференція, семінар тощо). Специфіка відеозвітів та стендових доповідей. Поняття про науковий стиль. Основні вимоги до мови наукового звіту.

Методика написання дипломної магістерської роботи. Пошук наукової інформації та налагодження наукових зв'язків. Каталогізація наукових джерел, дедуктивний та індуктивний шляхи теоретичного аналізу. Побудова авторської моделі досліджуваного явища. Схеми та процедури аналізу даних. Представлення результатів дипломної магістерської роботи.

Викладацький склад: Горбунова В.В., доцент кафедри соціальної та практичної психології, доктор психологічних наук, Климчук В. О., доцент кафедри соціальної та практичної психології, доктор психологічних наук, Гавриловська К.П., доцент кафедри соціальної та практичної психології, кандидат психологічних наук.

Тривалість: 4 кредити ECTS 120 годин – 14 тижнів, 2 години на тиждень аудиторні, 4 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання, модульний контроль, підсумковий контроль – залік, екзамен.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Спеціальність: 8.03010201 ПСИХОЛОГІЯ
8.03010301 ПРАКТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ

ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Дисципліни нормативної частини

Дисципліна: Психологія професійного та особистісного зростання.

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 6 рік, 2 семестр.

Мета: набуття майбутніми психологами знань щодо загальних закономірностей розвитку особистості та можливостей особистісного та професійного зростання, основних механізмів побудови професійної кар'єри, технологій досягнення життєвого та професійного успіху, а також формування навичок роботи з теоретичним матеріалом та аналізу практичних ситуацій.

Завдання: Оволодіння студентами категоріально-термінологічним апаратом психології особистісного та професійного зростання. Здобуття знань про детермінанти особистісно-професійного розвитку людини протягом життєвого шляху та етапи професійного розвитку людини у межах різних психологічних підходів. Ознайомлення із розумінням життєвої кризи як чинника особистісного та професійного розвитку людини з точки зору різних психологічних концепцій. Здобуття знань про технології досягнення життєвого успіху та побудови успішної професійної кар'єри.

Зміст дисципліни. Структура та закономірності розвитку особистості, особливості особистісно-професійного розвитку протягом життєвого шляху людини; теорії професійного розвитку людини в межах різних психологічних підходів; акмеологічні основи професійного розвитку людини, закономірності і механізми розвитку людини в період зрілості; особливості побудови професійної кар'єри; детермінанти виникнення, шляхи подолання життєвих криз та криз професійного становлення особистості; чинники та можливості профілактики виникнення професійно обумовлених деструкцій особистості; особливості психологічного подолання складних життєвих ситуацій, типи копінг-стратегій особистості; технології успішної життєдіяльності та їх вплив на побудову життя; психотехнології професійного успіху, профілактики і корекції професійних невдач, структуру професіоналізму.

Викладацький склад: Тичина І.М., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної та практичної психології; Голентовська О.С, асистент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 3 кредити ECTS 90 годин – 14 тижнів, 3 годин на тиждень аудиторні, 5,2 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (6), модульний контроль (1), підсумковий контроль – екзамен

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: 8.03010201 «Психологія»

ЦИКЛ ГУМАНІТАРНИХ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН Нормативні дисципліни

Дисципліна: **Психоаналітична діагностика.**

Статус: нормативна.

Рік, семестр: 6 рік, 1 семестр.

Мета: ознайомити студентів з основними тенденціями психоаналітичної діагностики на сучасному етапі та набуття студентами досвіду роботи з використанням даних знань й навичок.

Завдання: надати студентам інформацію про місце психоаналітичної діагностики у системі психологічного знання; ознайомити студентів із необхідними та обов'язковими вимогами до професійних знань та вмінь, а також до особистісних якостей психолога, який займається консультативною та психотерапевтичною діяльністю; надати інформацію щодо етичних сторін практики психологічної допомоги; ознайомити студентів з основними теоретичними та методичними засадами психоаналітичної діагностики як універсальним інструментом розуміння особистості; надати необхідні знання та створити умови для визначення індивідуального стилю консультативної роботи студентів, як майбутніх психологів-практиків; надати студентам можливість використовувати отриманні знання застосовувати у практичній діяльності, як майбутніх психологів-практиків.

Зміст дисципліни. Основні теоретичні положення психоаналітичної парадигми. Психодинамічні теорії формування і розвитку особистості. Психоаналітична діагностика: сучасний погляд на концептуальні положення патопсихологічної діагностики особистості. Рівні розвитку структурної організації особистості. Захисні механізми як предмет та фактор динамічного процесу. Теорія психологічних механізмів захисту на сучасному етапі, роль захисних механізмів в формуванні характеру. Типи організації характеру: психопатичний, нарцистичний, шизоїдний, параноїдний, депресивний, маніакальний, мазохістичний, обсесивний, істеричний та дисоціативний.

Викладацький склад: Аврамчук О.С., кандидат психологічних наук, старший викладач.

Тривалість: 1,5 кредити ECTS 54 годин – 18 тижнів, 2 годин на тиждень аудиторні, 4 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (7), модульний контроль (1), підсумковий контроль – залік

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Напрямок підготовки: 8.03010301 Практична психологія

ДИСЦИПЛІНИ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ СТУДЕНТА

Дисципліна: **Сучасні підходи у психології особистості.**

Статус: варіативна.

Рік, семестр: 6 рік, 1 семестр.

Мета: набуття знань щодо взаємодії та взаємовпливу об'єктивних та суб'єктивних чинників, які детермінують поведінку особистості.

Завдання: здійснення психологічного аналізу методологічних проблем теорії особистості; ознайомлення з диспозиційними і ситуаційними чинниками, що зумовлюють поведінку особистості; формування уявлень про взаємодію ситуаційних і диспозиційних факторів у прогнозуванні поведінки суб'єкта.

Зміст дисципліни. Проблема особистості в психологічній науці. Основні підходи у дослідженнях індивідуальних відмінностей особистості в історико-психологічному контексті. Вирішення психофізичної проблеми у психологічній науці. Методологічні засади дослідження особистості в кінці XIX – на початку XX століття. Особливості використання методу інтроспекції у психологічній науці. Експериментальні методи дослідження особистості в історії психології. Вивчення продуктів діяльності у психологічних дослідженнях початку XX століття. Анкетування як методу збору психологічних даних. Тестування особистості: переваги та обмеження. Фізіогномічний метод дослідження індивідуальних особливостей особистості. Психобіологічні детермінанти розвитку особистості у докризовий період розвитку психології. Характерологічні концепції розвитку особистості кінця XIX – початку XX століття. Темперамент як основа формування диспозицій особистості. Співвідношення характерологічних і диспозиційних компонентів у структурі особистості. Темперамент як основа поведінки у концептуальних положеннях кінця XIX – початку XX століття. Психобіологічні чинники особистісного розвитку в уявленнях психологів кінця XIX – початку XX століття. Порівняльний аналіз класифікацій характерів Феофраста, Т. Рібо, Фр. Кейри, Ф. Полана, С. Фульє. П.Ф. Лесгафта, Б. Переса. Психоаналітичні та конституційні класифікації особистостей. Відмінності З. Фрейда і Гальтона у поглядах на проблему особистості. Клінічний підхід до особистості. Факторний аналіз у психологічних дослідженнях особистості. Трьох- і п'ятифакторна модель особистості. Адаптивне значення рис особистості. Темперамент як основа формування диспозицій особистості. Співвідношення характерологічних і диспозиційних компонентів у структурі особистості. Вікова динаміка розвитку особистості. Диспозиційна гнучкість як проблема психології особистості. Структура особистості, запропонована І.О. Сікорським. Науково-методологічна позиція І.О. Сікорського у вирішенні психофізичної проблеми. Методологічні засади диференціально-психологічних досліджень І.О. Сікорського. Формування обдарованої особистості у працях І.О. Сікорського. Особистість як соціальна індивідуальність. Ціннісно-нормативний підхід до вивчення

поведінки особистості. Соціально-установочні підходи до вивчення поведінки особистості. Ієрархічна структура диспозицій особистості. Функціонування диспозиційної системи. Ціннісні орієнтації як відображення умов образу життя. Умови професійної діяльності та соціальні установки щодо формування ділових якостей. Диспозиційні зрушення у стресовій ситуації. Темперамент як основа формування диспозицій особистості. Співвідношення характерологічних і диспозиційних компонентів у структурі особистості. Ціннісні орієнтації у структурі особистості. Соціальні установки у структурі особистості. Спрямованість у структурі особистості. Цілісність диспозиційної структури особистості. Цикл проектування. Оцінка виробничої ситуації. Дозвілля. Ціннісні орієнтації М. Рокіча. Базове інтерв'ю. Проективні ситуації. Поведінка на роботі. Поняття про стиль. Перцептивні, когнітивні та особистісні прояви стилю. Феноменологія когнітивного стилю. Пояснювальні концепції та інтерпретація. Типологія стильової поведінки. Джерела диспозиційно-поведінкових суперечностей. Групові диспозиційно-поведінкові відповідності. Вплив показників зрілості особистості на узгодженість диспозицій та реальної поведінки. Проблема слабкості індивідуальних відмінностей. Індивідуальні диспозиційно-поведінкові суперечності. Структура диспозиційно-поведінкових суперечностей особистості. Диспозиційна система як цілісність і структура реальної поведінки. Місце диспозицій у практичному прогнозуванні поведінки особистості. Поняття про соціальну ситуацію та соціальний епізод. Психологічний аналіз соціальної ситуації. Проблема оцінки ситуації. Характеристика ситуації. Класифікація ситуацій. Основні параметри оцінки індивідуальних дій. Відмінні позиції спостерігача. Локалізація причин поведінки: диспозиційні та ситуаційні фактори. Основні форми інтерпретації поведінки: взаємодія диспозиційних та ситуаційних факторів; стан, процеси та мотивація; соціокультурні можливості. Соціальна ситуація розвитку особистості у різних вікових періодах. Внутрішньосімейні процеси як ситуаційний фактор особистісного розвитку. Проблема життєвої успішності та неуспішності: ситуаційні і диспозиційні фактори. Поведінка людини у стресових ситуаціях. Ситуація як форма психокорекції диспозиційних характеристик особистості. Основні підходи до проблеми вивчення ситуації. Ситуаційні фактори поведінки. Принцип ситуаціонізму. Суб'єктивної інтерпретації ситуації. Уявлення про напружені системи. Ситуативна специфічна тестів. Ситуаційні тести. Переживання як одиниця особистості і середовища. Область дослідження ситуаційного сприймання. Прототипи ситуацій і прототипи «людина-в-ситуації». Ситуація як когнітивна схема. Ситуаційні моделі.

Викладацький склад: Мазяр О.В., кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної та практичної психології.

Тривалість: 3 кредити ECTS, 90 годин – 14 тижнів, 2,5 години на тиждень аудиторні, 2,5 години на тиждень – позааудиторні.

Оцінювання: поточне оцінювання (9), модульний контроль (1), підсумковий контроль – залік.

